

รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช.
เรื่อง ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

รถไฟขบวนที่ 12 ตัว 664 สู่สถานีปลายทางแห่งความยั่งยืน
วันศุกร์ที่ 22 กรกฎาคม 2559 ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์ บอลรูม
ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีภารกิจสำคัญประการหนึ่ง คือ การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงเวลา 5 ปี โดยขณะนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) กำลังจะสิ้นสุดลงในเดือนกันยายน 2559 สำนักงานฯ จึงได้ดำเนินกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยยึดกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ของสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2558 ได้จัดเวทีระดมความเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ของสังคม และนำความเห็นที่ได้จัดทำเป็นทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เสนอในการประชุมประจำปี 2558 ก่อนปรับปรุงและเสนอทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ต่อคณะรัฐมนตรี จากนั้นในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2559 นี้ สำนักงานฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์เฉพาะด้านในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ขึ้นเพื่อจัดทำ 10 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ซึ่งเชื่อมโยงกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พร้อมทั้งนำยุทธศาสตร์ต่างๆ ไประดมความเห็นใน 4 ภาคอีกครั้ง และนำผลจากการระดมความคิดเห็นดังกล่าว มาประมวลและปรับปรุงเป็นร่างทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เพื่อนำเสนอในการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช.

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สำนักงานฯ จึงได้จัดการประชุมประจำปี 2559 เรื่อง “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12” ขึ้น เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559 ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์ บอลรูม ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี โดยนำเสนอกรอบแนวคิดและหลักการ กรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาสำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งการประชุมประจำปีของสำนักงานฯ ดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมประมาณ 2,500 คน ประกอบด้วย คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ผู้นำภาคประชาสังคมและผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และประชาชนทั่วไปที่ให้ความสนใจ

ในการนี้ สำนักงานฯ ได้ประมวลจัดทำเอกสารสรุปผลการประชุมประจำปี 2559 ฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้ผลการประชุมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้แผนฯ ในวันที่ 1 ตุลาคม 2559 รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ผลการประชุมสู่สาธารณะต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานฯ ใคร่ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านที่ได้ให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์และส่งผลให้การประชุมบรรลุผลตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ทุกประการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กันยายน 2559

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ 1	รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช.	1
ส่วนที่ 2	พิธีเปิดการประชุม	
	♦ คำกล่าวรายงาน ของเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นายปรเมธี วิมลศิริ)	11
	♦ ปาฐกถาพิเศษ ของนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)	14
ส่วนที่ 3	สรุปการนำเสนอและอภิปรายภาพรวม	
	♦ เรื่อง “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)”	23
ส่วนที่ 4	สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย	
	กลุ่มที่ 1 : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย	29
	กลุ่มที่ 2 : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนและความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา	38
	กลุ่มที่ 3 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม	53
	กลุ่มที่ 4 : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	66
	กลุ่มที่ 5 : การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน	78
	กลุ่มที่ 6 : การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกัน การทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย	86
	กลุ่มที่ 7 : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ	95
ส่วนที่ 5	สรุปผลความคิดเห็นผู้เข้าร่วมประชุมประจำปี 2559 ของ สศช.	105

ส่วนที่ 1:

รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2559 ของ สดช.

รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช.

“ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)”

1

ข้อเท็จจริง

1.1 สศช. ได้จัดการประชุมประจำปี 2559 เรื่อง “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)” เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี เพื่อนำเสนอกรอบแนวคิดและหลักการ กรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาสำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม และมีผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ ผู้นำภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และประชาชนทั่วไปที่ให้ความสนใจ รวมทั้งสิ้นประมาณ 2,500 คน

1.2 การประชุมแบ่งเป็น 2 ช่วง ในภาคเช้า เริ่มต้นเวลา 9.00 น. โดยนายปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกล่าวรายงาน หลังจากนั้นเป็นการเปิดการประชุมและแสดงปาฐกถาพิเศษ โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จากนั้นเป็นการประชุม ระดมความคิดเห็นเรื่อง “การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12” โดยมีนายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธานดำเนินรายการ และ นายปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินรายการ สำหรับการประชุมภาคบ่าย เป็นการระดมความคิดเห็นแบ่งเป็น 7 กลุ่มย่อย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

กลุ่มที่ 2 : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

กลุ่มที่ 3 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม

กลุ่มที่ 4 : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

กลุ่มที่ 5 : การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน

กลุ่มที่ 6 : การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

กลุ่มที่ 7 : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

1.3 การประชุมในครั้งนี้ สศช. ได้จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมในเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ผลการสำรวจพบว่า

1.3.1 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ระดับมากร้อยละ 73.77 เห็นด้วยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในระดับมากร้อยละ 71.76 และเห็นด้วยกับการนำวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นวิสัยทัศน์แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ในระดับมากร้อยละ 72.15

1.3.2 ร่างแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่หรือเฉลี่ยร้อยละ 82.14 เห็นด้วยกับวัตถุประสงค์รวมทั้ง 7 ข้อของร่างแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 สำหรับยุทธศาสตร์ของร่างแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ 1 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมากร้อยละ 83.66 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมากร้อยละ 81.84 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 78.17 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมากร้อยละ 81.70 ยุทธศาสตร์ที่ 5 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมากร้อยละ 76.72 ยุทธศาสตร์ที่ 6 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 82.38 ยุทธศาสตร์ที่ 7 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมากร้อยละ 77.97 ยุทธศาสตร์ที่ 8 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมากร้อยละ 77.83 ยุทธศาสตร์ที่ 9 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 72.47 ยุทธศาสตร์ที่ 10 ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยในระดับมากร้อยละ 72.09

1.3.3 ความพึงพอใจในการจัดประชุม ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 63.94 มีความพึงพอใจต่อการจัดประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. ในระดับมาก โดยมีความเห็นว่าเอกสารประกอบการประชุม มีเนื้อหาสาระเหมาะสมสอดคล้องกับหัวข้อการประชุมในระดับมากร้อยละ 62.01 ในส่วนของการเปิดโอกาส ให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในภาคเช้า ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพึงพอใจในระดับปานกลางมากที่สุด ร้อยละ 43.78 และระดับน้อยร้อยละ 31.11 เนื่องจากมีระยะเวลาที่ให้แสดงความคิดเห็นน้อยเกินไป ในส่วน ของการอำนวยความสะดวกต่างๆ ผู้เข้าร่วมประชุมร้อยละ 78.95 เห็นว่า ด้านการลงทะเบียนมีความสะดวก รวดเร็ว และเป็นระบบในระดับมาก และร้อยละ 65.33 มีความเห็นว่าสถานที่จัดประชุมมีความเหมาะสม และ สะดวกในการเดินทาง

2

ปาฐกถาพิเศษของนายกรัฐมนตรี

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้นำเสนอปาฐกถาพิเศษในเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 และการดำเนินงานของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา สรุปได้ดังนี้

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 จะเป็นแผน สำคัญที่จะวางรากฐานพัฒนาประเทศไทยให้เข้มแข็ง จะเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติที่วางกรอบการ พัฒนาประเทศระยะยาวไว้ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อให้ประเทศมีทิศทางและเป้าหมายร่วมกัน สามารถกำหนดนโยบายที่ชัดเจนได้ แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 นอกจากจะต้องสานต่อและแก้ไขช่องว่างที่ เกิดขึ้นในแผนพัฒนา ทั้ง 11 ฉบับที่ผ่านมาแล้ว แผนพัฒนา ฉบับที่ 12 นี้จะสอดคล้องกับโรดแมปและ ยุทธศาสตร์ชาติที่มีความสำคัญในการวางรากฐานให้เศรษฐกิจสังคมมีความยั่งยืน โดยในช่วง 5 ปีแรกของ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ต้องการให้มีการวางรากฐานการพัฒนาให้ชัดเจน และเป็นทิศทางให้ทุกรัฐบาลดำเนินการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบเชื่อมต่อกันให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2.2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และการดำเนินงานของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา การดำเนินงานของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมาได้ยึดหลักการพื้นฐานของการพัฒนาประเทศในทิศทางเดียวกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มาอย่างต่อเนื่องทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเข็มทิศนำทาง การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางและให้ความสำคัญกับเรื่ององค์ความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งการพัฒนาที่จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ที่องค์การสหประชาชาติกำหนดขึ้น

ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เน้นการแก้ปัญหาสำคัญของประเทศใน 5 ด้าน คือ (1) ความมั่นคง (2) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นวัตกรรม เทคโนโลยี (3) การเสริมสร้างศักยภาพคนและมนุษย์ (4) การสร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำกันในทุกด้าน การแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน และ (5) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งแผนฯ ฉบับนี้จะต้องดำเนินการและวางกรอบอย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดไปยังแผนฯ ฉบับต่อไป ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี โดยตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้นำหลักการเหล่านี้มาใช้แก้ปัญหาต่างๆ ของประเทศอย่างสอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยสังเขป ดังนี้

2.2.1 การก้าวสู่ “ประเทศไทย 4.0” รัฐบาลมีความตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” หรือเรียกว่าการก้าวสู่ “ประเทศไทย 4.0” การเปลี่ยนแปลงนี้จะต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดความได้เปรียบดังกล่าวเป็น 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ภายใต้กลุ่มอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ หรือ First S-Curve ซึ่งเป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยผลิต ซึ่งจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะสั้นและระยะกลาง ส่วนอีกกลุ่ม คือกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ที่เป็น New S-Curve ที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้าและเทคโนโลยี ทั้งนี้การต่อยอดอุตสาหกรรมเดิมหรือ First S-Curve จะสามารถเพิ่มรายได้ของประชากรได้ประมาณ ร้อยละ 70 จากเป้าหมาย ส่วนอีกร้อยละ 30 New S-Curve จะมาจากอุตสาหกรรมใหม่ที่สำคัญ ทั้งหมดจะเป็นฐานในการสร้าง “New Start-Up” ต่างๆ ตามมาอีกมากมาย

ปัจจุบันการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 มีความก้าวหน้าหลายด้าน โดยล่าสุด คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบมาตรการส่งเสริมการลงทุนเมืองนวัตกรรมอาหาร กลุ่มอากาศยาน และกลุ่มอุปกรณ์อัตโนมัติและหุ่นยนต์ โดยผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมจะได้รับสิทธิประโยชน์ อาทิ ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มเติมจากสิทธิพื้นฐานอีก 5 ปี ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร เป็นต้น นอกจากนี้ การเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 นั้น ประเทศไทยต้องพัฒนาศักยภาพเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพหรือเรียกว่าก้าวไปสู่การเป็น “เศรษฐกิจดิจิทัล” ควบคู่ไปด้วย โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และ (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559-2561) ตามที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเสนอเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

2.2.2 การส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม รัฐบาลได้ส่งเสริมเรื่องของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กรณีที่มีรายจ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและ

นวัตกรรม อันจะเป็นการจูงใจภาคเอกชนจัดให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้แก่หน่วยงาน และธุรกิจต่างๆ มากขึ้น ซึ่งขณะนี้ได้ประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกาเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้ จัดทำ “บัญชีนวัตกรรมไทย” ขึ้น เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยสามารถขายผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เป็นผลงานนวัตกรรมที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน สามารถทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยอาศัยกลไก การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐเป็นตัวนำ โดยล่าสุดได้ประกาศขึ้นบัญชีนวัตกรรมไทยแล้ว 26 ผลงานและเตรียม ขึ้นบัญชีอีกหลายผลงานในเร็วๆ นี้ โดยสามารถขึ้นทะเบียนนวัตกรรมไทยได้สูงสุดเป็นเวลาสูงถึง 8 ปี

2.2.3 การช่วยเหลือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงการคลัง อยู่ระหว่างเร่งดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีการเดินหน้ากองทุนร่วมลงทุนที่เกิดจากการลงทุนธนาคารกรุงไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และ ธนาคารออมสิน ธนาคารแห่งละ 2,000 ล้านบาท รวมเป็น 6,000 ล้านบาท ล่าสุดเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการใหม่และนวัตกรรม (Start-Up & Innovation) ผ่านโครงการค้ำประกันสินเชื่อ เพื่อช่วยเหลือ SMEs รุ่นใหม่ที่รัฐให้การส่งเสริมเป็นพิเศษให้ เข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินได้เพิ่มขึ้น

2.2.4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของประเทศ รัฐบาลมุ่ง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของประเทศอย่างต่อเนื่องทั้งระบบราง ทางถนน ทางน้ำ และ ทางอากาศ เพื่อเชื่อมโยงและอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบริการ นำไปสู่การเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เช่น ในส่วนของระบบราง ดำเนินการเปิดให้บริการรถไฟฟ้าเชื่อม พื้นที่ กทม. และปริมณฑล จำนวน 10 สายทาง ระยะทางรวม 309 กม. และจะเปิดบริการภายในปีนี้ โดยสายที่จะเปิดให้บริการในวันที่ 6 สิงหาคม 2559 ได้แก่ สายสีม่วงช่วงบางใหญ่-เตาปูน ระยะทาง 23 กม. ส่วน เส้นทางรถไฟระหว่างเมือง มีเส้นทางนครปฐม-หัวหิน ระยะทาง 165 กม. และเส้นทางลพบุรี-ปากน้ำโพ ที่คาดว่าจะเสนอ ครม. เพื่อขอความเห็นชอบได้ในเดือนกันยายนนี้

นอกจากนั้น ยังได้พัฒนาระบบคมนาคมอื่นๆ เช่น ทางถนน ทางน้ำ และทางอากาศ ควบคู่ไปด้วย เช่น การเร่งรัดการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ได้แก่ สายพญา-มาบตาพุด สายบางปะอิน-นครราชสีมา และสายบางใหญ่-กาญจนบุรี การพัฒนาท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) และ การพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟท่าเรือแหลมฉบัง ในส่วนของทางอากาศ จะพัฒนาท่าอากาศยานอยู่ ตะเข็บเป็นท่าอากาศยานสากลเชิงพาณิชย์แห่งที่ 3 และโครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิระยะ ที่ 2 เป็นต้น

2.2.5 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการดูแลผู้มีรายได้น้อย รัฐบาลได้ให้ความสำคัญ กับการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกมาโดยตลอด เพื่อเร่งสร้าง คุณภาพคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยดำเนิน โครงการที่หลากหลาย อาทิ โครงการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาและนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) เป็นโครงการขับเคลื่อนการยกระดับ STEM Workforce ของ ประเทศ เพื่อเพิ่มผลิตภาพและความสามารถทางนวัตกรรมของภาคผลิตและบริการของประเทศ ขณะเดียวกัน ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอาชีวศึกษา มุ่งปรับภาพลักษณ์ และเร่งผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อ ตอบสนองการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ ได้ดำเนินโครงการร่วมกับภาคเอกชนในการจัดการศึกษาในระบบ ทวิภาคีหรือสหกิจศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาประเทศ โดยได้ร่วมมือกับหน่วยงานและสถานประกอบการในการฝึกหัดให้นักศึกษาอาชีวะได้เรียนรู้จากประสบการณ์

จริง รัฐบาลยังให้ความสำคัญกับการดูแลคนที่ได้รับความยากลำบาก โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย โดยได้มอบหมายให้ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เปิดรับลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้กับผู้มีรายได้น้อยประมาณ 20 ล้านคนทั่วประเทศมาตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2558

2.2.6 การส่งเสริมการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ สำหรับการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ขณะนี้หลายประเทศเข้ามาขอรับทราบนโยบายด้านเศรษฐกิจหรือหาหรือเรื่องการค้าการลงทุน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่มีต่อประเทศไทย เช่น ประธานสภาธุรกิจสหรัฐอเมริก-อาเซียน (USABC) คณะนักธุรกิจสหรัฐอเมริกา เพื่อหาหรือเรื่องพัฒนาเศรษฐกิจการลงทุน และขอรับทราบมาตรการต่างๆ ของประเทศ เป็นต้น

2.2.7 การดูแลภาคเกษตร รัฐบาลให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร โดยสนับสนุนให้การผลิตสินค้าทางการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก ผลักดันให้มีการจัดที่ดินและมอบสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐทั้งที่ดินเกษตรกรรม ที่ดินชุมชน และการจัดทำประโยชน์ในที่ดินเอกชน โดยผลการดำเนินการจนถึงปัจจุบัน ดำเนินการได้รวมทั้งประเทศ 35,521,302 ไร่ มีผู้ได้รับผลประโยชน์ 2,758,011 ราย จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล จำนวน 7,424 แห่ง เพื่อให้ชุมชนใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้เรื่อง หลักการเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยใช้ กศน.ตำบล ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นศูนย์การเรียนรู้ของประชาชน

2.2.8 การเสริมสร้างประชาธิปไตยและลดความขัดแย้ง รัฐบาลได้นำ 37 วาระปฏิรูปบางส่วนและนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเข็มทิศนำทาง เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางพัฒนา และต้องเป็นคนดีที่มีคุณธรรม มีธรรมาภิบาล ต้องสร้างข้อตกลงร่วมกัน ที่สำคัญทุกคนต้องเคารพกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ร่วมมือและสามัคคีกัน และทำให้ทุกอย่างเกิดความเท่าเทียม

3

ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

นายปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำเสนอเรื่อง “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)” สรุปได้ ดังนี้

3.1 สศช. ได้นำกรอบยุทธศาสตร์ชาติ มาเป็นกรอบในการยกร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยมีเป้าหมายสำคัญที่จะบรรลุให้ได้ภายในปี 2579 รวม 6 เรื่อง ประกอบด้วยเป้าหมายประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูง เป้าหมายการเสริมสร้างศักยภาพของคน การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ความมั่นคง การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในขณะเดียวกัน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีความแตกต่างจากแผนพัฒนาฯ ในอดีตเนื่องจากการกล่าวถึงยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีอย่างชัดเจน โดยกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนในช่วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลสัมฤทธิ์ ในขณะที่มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องจากการพัฒนาในอดีต โดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหัวใจ มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม

3.2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ซึ่ง 6 ยุทธศาสตร์แรกจะตรงกับ 6 ยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในขณะที่อีก 4 ยุทธศาสตร์เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนโดยยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 รองรับแผนปฏิรูปของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สพช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (SDGs) ที่ประเทศไทยต้องดำเนินการในระยะ 15 ปีต่อไป รวมทั้งพัฒนาภาคการผลิต และภาคบริการเพื่อนำไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 อีกด้วย ทั้งนี้ 10 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประกอบด้วย

3.2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ “คนไทยใฝ่ดี มีวินัย สร้างสรรค์นวัตกรรม พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน” ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนตามช่วงวัย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย (0-3 ปี) ให้มีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งระดับ IQ และ EQ ของเด็ก

3.2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง สร้างสังคมเป็นธรรมและเข้มแข็ง” ให้ความสำคัญกับกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยที่สุดร้อยละ 40 ซึ่งเป็นกลุ่มที่เพิ่งหลุดพ้นจากความยากจน แต่ยังไม่สามารถไปถึงสถานะทางเศรษฐกิจแบบชนชั้นกลาง ซึ่งมีจำนวนประมาณ 27 ล้านคน จะต้องได้รับโอกาสในสังคมมากขึ้น

3.2.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน “พัฒนาเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและทั่วถึง เพื่อมุ่งสู่การมีรายได้สูง อย่างมีเสถียรภาพ เป็นธรรม และยั่งยืนด้วยนวัตกรรม” แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ต้องการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยนวัตกรรม และผลิตภาพ เพื่อให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ซึ่งจะทำให้คนไทยมีรายได้เฉลี่ย 8,200 ดอลลาร์ สรอ. เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

3.2.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน “คืนสมดุลสู่ธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” มีเป้าหมายในการฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ ชะุมมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงาน และคมนาคมขนส่งลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 7

3.2.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติดีต่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน “เสริมสร้างพื้นฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศ” ประเทศไทยจะต้องพร้อมเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ อาทิ เรื่อง Cyber Security และการก่อการร้ายที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม โดยภายในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 อันดับความเสี่ยงจากการก่อการร้ายของประเทศไทยจะต้องต่ำกว่าอันดับที่ 20 ของโลก

3.2.6 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย “ประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส เป็นธรรม” มีเป้าหมายได้แก่ ดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 50 การปรับปรุงกระบวนการต่างๆ ในภาครัฐโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ เพื่อนำไปสู่การเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

3.2.7 ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ “โครงสร้างพื้นฐานก้าวไกล พัฒนาไทยสู่ทศวรรษหน้า” โดยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ควรอนุมัติการลงทุนในระบบราง รวมทั้งเริ่มต้นลงทุนในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อากาศยาน การขนส่งทางเรือ และอวกาศเพิ่มเติม

3.2.8 ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม “รุกไปข้างหน้าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม” กำหนดเป้าหมายการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 1.5 ของ GDP และสร้างบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้ไม่ต่ำกว่า 25 คนต่อประชากร 10,000 คน จาก 12 คนต่อประชากร 10,000 คนในปัจจุบัน

3.2.9 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ “กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค อย่างสมดุล” ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลมากขึ้นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพและภูมิสังคมของภาคต่างๆ นอกจากนั้นยังได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเมืองศูนย์กลางของภูมิภาค ศูนย์กลางการขนส่ง และเมืองชายแดนอย่างน้อย 22 เมือง รวมทั้งแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมและการคมนาคมขนส่งภายในเมืองสำคัญด้วย

3.2.10 ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา “ใช้จุดเด่นให้เป็นประโยชน์ ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศให้เข้มข้นเพื่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาอย่างเต็มที่” ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีพันธกรณีต่างๆ ซึ่งประเทศไทยจะต้องดำเนินการตามที่ได้ตกลงไว้ในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งการดำเนินการเชิงรุกเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

4

สรุปผลการอภิปรายในภาคเช้า

ในการประชุมภาคเช้า ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นต่อทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 สรุปได้ดังนี้

4.1 เสนอให้เพิ่มแผนพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ เนื่องจากปัจจุบันไม่มีแผนพัฒนาการเมือง ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไม่พัฒนาอย่างเต็มที่

4.2 พรรคการเมืองที่ชนะการเลือกตั้ง มักบริหารงานตามนโยบายของพรรคตนเอง และไม่สนใจนำแผนพัฒนาฯ ไปใช้บริหารประเทศ ควรให้มีการนำแผนพัฒนาฯ ไปใช้ในทุกรัฐบาล

4.3 การพัฒนาในระยะที่ผ่านมา ภาครัฐการเอื้อประโยชน์ให้แก่ภาคเอกชน บริษัทต่างๆ ทำให้ประเทศสูญเสียทรัพยากร และอาหารที่ดีมีคุณภาพ ยังมีความยากจน และการเข้าถึงสิทธิต่างๆ โดยเฉพาะคนชาติพันธุ์ซึ่งอาศัยอยู่บนภูเขาตั้งแต่ดั้งเดิม แต่ไม่มีสิทธิในที่ทำกิน รวมทั้งมีการกำหนดนโยบายทางคืนผืนป่าอพยพคนออกจากบ้านของเขา โดยให้เปลี่ยนแปลงไปใช้ชีวิตชีวิตอย่างคนเมือง ซึ่งไม่สามารถทำได้

4.4 การกำหนดเป้าหมายพื้นที่ป่าร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ ขอเสนอให้มีป่าอยู่ในทุกๆ พื้นที่ ไม่ใช่กำหนดให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นป่าเพียงอย่างเดียว

5

สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย

ผู้เข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อยในภาคบ่ายได้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในแต่ละประเด็นการพัฒนาสำคัญ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

5.1.1 การจัดทำตั้งแต่อดีตในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 มาจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 แสดงให้เห็นว่า การกำหนดเป้าหมายต่างๆ มีความใกล้เคียงกันมากขึ้น แต่ละยุทธศาสตร์จะมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายภาพรวมในระยะยาวร่วมกัน แต่จะมีรายละเอียดหรือตัวเลขการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน โดยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีเป้าหมายร่วมคล้ายกับแผนในอดีต คือในเรื่อง “ความยากจน” แต่จะกำหนดเป็น “การลดความเหลื่อมล้ำ” ซึ่งมี 3 ด้าน ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา และความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ดังนั้น ทุกยุทธศาสตร์จึงต้องมองเรื่องการแก้ไขปัญหาความยากจนและการลดความเหลื่อมล้ำให้เป็นเรื่องเดียวกัน

5.1.2 ควรจัดลำดับความสำคัญและกรอบระยะเวลาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ควรเพิ่มเติมผลลัพธ์การพัฒนาเพื่อให้เห็นภาพว่าการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาต่างๆ จะส่งผลต่อใครและอย่างไร ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานต่อไปมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนา

5.2.1 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ที่ประชุมเห็นว่า การพัฒนาทุนมนุษย์ควรให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของคนทุกช่วงวัยให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพ พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย และผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศ

5.2.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ที่ประชุมเห็นว่าควรดูแลคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส โดยกระจายการให้บริการภาครัฐให้ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยเฉพาะด้านการศึกษาและสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี แต่ยากจน การกำหนดเป้าหมายของการลดความเหลื่อมล้ำ โดยควรใช้โอกาสและวิถีการดำรงชีวิตที่ดีมีคุณภาพมาเป็นตัวชี้วัดมากกว่าการกำหนดตัวชี้วัดด้านรายได้เพียงอย่างเดียว การลดความเหลื่อมล้ำจากฐานราก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้นำและทรัพยากรชุมชน ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม เช่น การส่งเสริมให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและพัฒนาศักยภาพตนเอง เป็นต้น

5.2.3 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ที่ประชุมเห็นว่า ควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานรากสามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ โดยให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณในเชิงพื้นที่ (Area Based) และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการในระดับฐานรากเข้าถึงแหล่งเงินงบประมาณ สนับสนุนให้ผู้ประกอบการในระดับฐานรากสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทั้งที่เป็นแหล่งเงินจากสถาบันการเงินในระบบและจากองค์กรการเงินชุมชน ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ สนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงและรวมกลุ่มธุรกิจของ Smart Farmer ที่มีความเชี่ยวชาญจากธุรกิจเกษตรประเภทต่างๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรรายย่อย และควรมีนโยบาย/มาตรการการส่งเสริมที่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และการกำหนดอัตราภาษีที่ควรเกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในประเทศ

5.2.4 ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ประชุมเห็นว่าควรสนับสนุนแนวทางเรื่องธนาคารต้นไม้ เพื่อให้ต้นไม้มีค่าเป็นทรัพย์สินเมื่อต้นไม้ยังมีชีวิต และกำหนดให้เป็นพระราชบัญญัติธนาคารต้นไม้ จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายการเพิ่มพื้นที่ป่าเป็นร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศได้ง่ายขึ้น รวมทั้งควรสนับสนุนการปลูกป่าส่วนบุคคลให้มากขึ้น เนื่องจากทรัพย์สินส่วนบุคคลย่อมจะได้รับการดูแลที่ดีกว่าทรัพย์สินของสาธารณะ จะทำให้การเพิ่มพื้นที่ป่าเกิดความยั่งยืน และควรมีการกำหนดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาในเรื่องที่มีความขัดแย้งกันโดยธรรมชาติ อาทิ การสร้างเขื่อนเพื่อเก็บกักน้ำ ย่อมทำให้ป่าและสัตว์ป่าถูกทำลาย ควรกำหนดว่าจะให้ความสำคัญกับเรื่องใดมากกว่า รวมทั้งควรมีการกำหนด Zoning หรือความเป็น Hub ในแนวทางการพัฒนาให้ชัดเจน เนื่องจากการกำหนด Zoning ต่างกัน จะทำให้มีการใช้ทรัพยากรที่แตกต่างกัน

5.2.5 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน ที่ประชุมเห็นว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ในยุทธศาสตร์นี้ไม่ควรระบุเฉพาะการป้องกันภัยคุกคามทางทหารเป็นหลัก แต่ควรให้ครอบคลุมการป้องกันปัญหาภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของชาติ ขณะที่การกำหนดตัวชี้วัดคือการส่งเสริมสถาบันเป็นตัวชี้วัดแลบจึงควรเปลี่ยนเป็นตัวชี้วัดที่แสดงกิจกรรมที่นำแนวทางพระราชดำริไปปรับใช้เพื่อประโยชน์และความเข้มแข็งของชุมชน ส่วนในเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ควรเน้นการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อรองรับเทคโนโลยีของระบบอาวุธใหม่ๆ ซึ่งในอนาคตจะส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านอาวุธ ยุทธโศภรณ์ที่ไทยมีศักยภาพสามารถทำได้หรือได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

5.2.6 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย ที่ประชุมเห็นว่าควรปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว ขนาดเหมาะสม มีความคุ้มค่า โดยการลดขนาดของราชการ ควรปรับการทำงานในรูปแบบของคณะทำงานมากกว่ารูปแบบการจัดตั้งกรมกองใหม่ขึ้น ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล โดยลดขั้นตอน กฎ ระเบียบของภาครัฐที่ไม่มีความจำเป็นลง เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในเชิงการค้าให้แก่ภาคเอกชนมากยิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยควรมีความชัดเจนในกลไกที่จะทำให้กระบวนการถ่ายโอนหรือกระจายอำนาจบังเกิดผล รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการถ่ายโอนอำนาจต้องผลักดันให้ท้องถิ่นมีพัฒนาการมากขึ้น ควรมีประเด็นขึ้นำการป้องกันปราบปรามการทุจริตที่ชัดเจนขึ้น ตลอดจนปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

5.2.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ที่ประชุมเห็นว่าควรเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ โดยปรับปรุงขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินงานเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ทันต่อสถานการณ์การแข่งขันในปัจจุบัน ควรพิจารณาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาระบบขนส่งในอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงภายใต้นวัตกรรมใหม่ๆ ควรส่งเสริมการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Commerce โดยเน้นให้ความสำคัญกับ SMEs เป็นการเฉพาะ ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทยอย่างมาก และควรมีแนวทางการส่งเสริมระบบเศรษฐกิจพลังงานทดแทนในชุมชนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานที่ว่าพลังงานทดแทนเป็นของชุมชน

5.2.8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ที่ประชุมเห็นว่าการดำเนินการวิจัยควรมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับงานวิจัยในระดับ Near Market Research (งานวิจัยที่ใกล้สู่การนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์) เพื่อให้เกิดการต่อยอดได้อย่างรวดเร็ว ควรเร่งส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมนวัตกรรม (Innovation Culture) ที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในกลุ่มเยาวชนและกระจายอย่างทั่วถึงในทุกกระดับ และควรสร้างความร่วมมือและความเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Integrated Infrastructure Development) โดยมองผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

5.2.9 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ที่ประชุมเห็นว่าในส่วนของการพัฒนาภาค ภาคเหนือให้เน้นเรื่องปัญหาการบุกรุกป่าเพื่อใช้เป็นที่ทำกิน ภาคกลางต้องสร้างความสมดุลระหว่างการส่งเสริมอุตสาหกรรมไม่ให้ทำลายพื้นที่เพาะปลูกและปล่อยของเสียออกมาปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ส่วนภาคใต้ ควรพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลโดยเชื่อมโยงไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรพิจารณาทบทวนเป้าหมายการพัฒนาภาคที่ต้องการพัฒนาให้หลุดพ้นจากความยากจนสู่การพึ่งตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบัน ในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ควรยกระดับการให้บริการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จในแต่ละเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรระบุให้มีการนำ “ข้อมูลภูมิสารสนเทศ” เป็นกลไกในการพัฒนาภาค เมือง และการพัฒนาพื้นที่

5.2.10 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ที่ประชุมเห็นว่าควรเสนอให้หน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนเรื่องการค้าชายแดนและความร่วมมือด้านการต่างประเทศในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคต่างๆ มีการบูรณาการการทำงานระหว่างกันให้มากขึ้น และการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านควรคำนึงถึงการสร้างผลประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย (Win-Win) เนื่องจากหากประเทศเพื่อนบ้านพัฒนา ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาของประเทศไทยด้วย รวมถึงควรส่งเสริมการย้ายฐานผลิตของผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน

5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

5.3.1 ควรกำหนดแนวทางส่งเสริมให้ภาคการเมืองและรัฐบาลนำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไปขับเคลื่อนหรือดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

5.3.2 ควรมีแนวทางเร่งรัดให้การติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ให้สามารถรายงานผลได้รวดเร็วขึ้น และใช้วุฒิสภาเป็นกลไกในการช่วยติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ และในการดำเนินการต่างๆ ตามยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และควรมีการประเมินผลก่อนการดำเนินการ

5

การดำเนินการในระยะต่อไป

สศช. จะประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. มาประกอบการปรับปรุงร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ให้มีความชัดเจน เป็นที่ยอมรับ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ก่อนเสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อสรุปผลการประชุม เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ส่วนที่ 2 : วิธีเปิดการประชุม

คำกล่าวรายงาน ของ

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปาฐกถาพิเศษ ของ

นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

คำกล่าวรายงาน ของ

นายปรเมธี วิมลศิริ

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. เรื่อง

“ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)”

วันศุกร์ที่ 22 กรกฎาคม 2559 ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์ บอลรูม

ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ในนามของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน กระผมขอขอบพระคุณ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมประจำปี 2559 ของสำนักงานฯ เรื่อง “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)” ในวันที่

สำนักงานฯ ได้จัดการประชุมใหญ่ทางวิชาการขึ้นทุกปี เพื่อนำเสนอและรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนของสังคมในเรื่องที่สำนักงานฯ เห็นว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ สำหรับการประชุมในปีนี้ จัดขึ้นในช่วงเวลาที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 กำลังจะสิ้นสุดลงในเดือนกันยายนปีนี้ สำนักงานฯ ได้ดำเนินกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยยึดกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ของสังคมมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการประชุมประจำปีของสำนักงานฯ นับเป็นโอกาสอันดีที่จะได้รับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ดังนั้น สำนักงานฯ จึงกำหนดให้หัวข้อการประชุมในปีนี้เป็นเรื่อง ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

สำนักงานฯ ได้เริ่มกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ด้วยการประเมินสถานการณ์ของประเทศในด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และธรรมาภิบาล ประเมินบริบทต่างๆ ที่จะกระทบต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งสังเคราะห์ข้อเสนอประเด็นการปฏิรูป 37 วาระของสภาปฏิรูปแห่งชาติ และแนวทางขับเคลื่อนการปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อยกร่างทิศทางการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในเบื้องต้น เพื่อนำร่างดังกล่าวไประดมความคิดเห็นจากภาคีการพัฒนา โดยในปี 2558 ได้จัดเวทีระดมความคิดเห็นในระดับพื้นที่ทั้ง 4 ภาคของประเทศ และเวทีเฉพาะกลุ่ม อาทิ ภาคเอกชน สื่อมวลชน ผู้สูงอายุ เยาวชน และนำความคิดเห็นที่ได้จัดทำเป็นทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เสนอในการประชุมประจำปี 2558 ก่อนปรับปรุงและเสนอทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ต่อคณะรัฐมนตรี

จากนั้นในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2559 นี้สำนักงานฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์เฉพาะด้านในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ขึ้น รวม 9 คณะ มีผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่างๆ เข้าร่วมเพื่อจัดทำ 10 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ซึ่งเชื่อมโยงกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อมาจัดทำแผนพัฒนาฯ ในรายละเอียด โดยนำยุทธศาสตร์ต่างๆ ไประดมความคิดเห็นใน 4 ภาคอีกครั้ง และนำผลจากการระดมความคิดเห็นดังกล่าว มาประมวลและปรับปรุงเป็นร่างทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เพื่อนำเสนอในการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. ในวันที่ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นตัวแทนของทุกภาคส่วนในสังคมไทยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ประกอบด้วย คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคเอกชน นักวิชาการ ผู้นำชุมชน ผู้แทนจากภาครัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน และประชาชน ซึ่งความคิดเห็นต่างๆ ที่ได้รับในวันนี้ สำนักงานฯ จะนำไปประมวลและปรับปรุงร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้แผนฯ ในวันที่ 1 ตุลาคม 2559 ต่อไป

สำหรับการประชุมในวันนี้ ในภาคเช้า ภายหลังจากที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้แสดงปาฐกถาพิเศษ เพื่อเป็นการจุดประกายความคิดที่สำคัญในเรื่องการพัฒนาประเทศแล้ว จะเป็นการประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง “การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12” โดยมีประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา เป็นประธานดำเนินรายการ และมีกระผมเป็นผู้นำเสนอ โดยจะมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากที่ประชุม หลังจากนั้นในช่วงบ่าย จะเป็นการประชุมกลุ่มย่อย โดยแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย
- กลุ่มที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา
- กลุ่มที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม
- กลุ่มที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- กลุ่มที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ สู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน
- กลุ่มที่ 6 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย
- กลุ่มที่ 7 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

นอกจากการประชุมเพื่อรับฟังความเห็นต่อร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 แล้ว ในปีนี้ สำนักงานฯ ได้ริเริ่มจัดกิจกรรมประกวดและแสดงภาพวาดของนักเรียนระดับประถมศึกษาทั่วประเทศ ในหัวข้อ “ประเทศไทยในฝัน” เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนที่จะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต ได้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดมุมมองและแนวความคิดผ่านภาพวาด รวมถึงนำภาพไปใช้ประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ต่อไป ซึ่งปรากฏว่ามีเด็กจากทั่วประเทศส่งผลงานเข้าร่วมประกวดเป็นจำนวนถึง 1,186 ภาพ โดยคณะกรรมการได้ตัดสินภาพที่ชนะเลิศรวม 12 รางวัล ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีจะกรุณามอบเกียรติบัตร และโล่ในลำดับต่อไป และได้คัดเลือกภาพเพื่อจัดนิทรรศการในวันนี้จำนวน 500 ภาพ ภายหลังจากนั้นจะนำไปจัดนิทรรศการ ณ สศช. อีก 1 เดือน

สำนักงานฯ ใคร่ขอขอบพระคุณ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาร่วมประชุมในวันนี้ พร้อมทั้งขอขอบคุณสถานีวิทยุโทรทัศนแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ถ่ายทอดสดการประชุมในช่วงเช้า รวมทั้งบริษัท ทูร คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่ได้บันทึกเทปการประชุม เพื่อเผยแพร่ในโอกาสต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว กระผมขอกราบเรียนเชิญ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้กรุณามอบรางวัล แก่เด็กและโรงเรียนที่ชนะการประกวดภาพวาด จากนั้นกราบเรียนเชิญกล่าวเปิดการประชุมและแสดงปาฐกถา พิเศษ เพื่อเป็นแนวทางในการประชุมประจำปี 2559 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติในครั้งต่อไป

ขอกราบเรียนเชิญครับ

คำกล่าวเปิดการประชุม และปาฐกถาพิเศษของ

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

ในการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. เรื่อง

“ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)”

วันศุกร์ที่ 22 กรกฎาคม 2559 ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์ บอลรูม

ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

นมัสการพระคุณเจ้า ท่านรองนายกรัฐมนตรี ท่านรัฐมนตรี

ท่านประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน

ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน สื่อมวลชน และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานเปิดการประชุมประจำปี 2559 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เรื่อง “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)” ในวันนี้ ที่จะมีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการในเดือนตุลาคมปีนี้ ซึ่งแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 นี้ ได้มีการกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ.2564 และเป็นแผนที่มีความสำคัญที่จะเป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมที่มีความสุขอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เป็นกรอบการพัฒนาประเทศในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

สำหรับแผนพัฒนาฯ 12 ที่ สศช. อยู่ระหว่างจัดทำและจะเริ่มใช้ในปี 2560-2564 จะเป็นแผนสำคัญที่จะวางรากฐานพัฒนาประเทศไทยให้เข้มแข็ง จะเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติที่วางกรอบการพัฒนาประเทศระยะยาวไว้ ถ้าเราไม่กำหนดทิศทางในอนาคตที่ชัดเจน ประเทศก็เดินต่อไปลำบาก เพราะการพัฒนาจะมองระยะสั้นๆ เหมือนนโยบายพรรคการเมืองพรรคไม่ได้ ประเทศจำเป็นต้องมีแผนระยะยาว ซึ่งไม่ใช่เพียง 5-7 ปี

ดังนั้น รัฐบาลจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ประเทศระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อให้ประเทศมีทิศทางและเป้าหมายร่วมกัน ไม่เช่นนั้นก็จะเกิดกลุ่มคนต่างๆ เข้ามาเรียกร้องกับรัฐบาล ซึ่งในที่สุดก็เกิดการช่วยเหลือที่ไม่ทั่วถึง แต่หากรัฐบาลทราบเป้าหมายว่าประเทศจะมุ่งไปสู่เป้าหมายใดในระยะยาว ก็จะสามารถกำหนดนโยบายที่ชัดเจนได้ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความเข้มแข็ง เสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน ลดอุปสรรคในการลงทุนในทุกสาขา (Sector) ที่สำคัญ การกำหนดนโยบายต้องสามารถดูแลคนทุกกลุ่มได้ เพราะเรามีคนหลายกลุ่มรายได้ รวมถึงต้องให้ความสำคัญกับการลดอุปสรรคในการเติบโต

ทางเศรษฐกิจให้น้อยลงและลดความเหลื่อมล้ำ แต่ทั้งหมดนี้คนไทยทุกคนจะต้องช่วยกัน เพราะรัฐบาลทำฝ่ายเดียวไม่ได้ จึงอยากขอให้ทุกส่วนร่วมกันทำงานตามแนวทางประชารัฐ

ผมอยากเรียนทุกท่านว่า วันนี้ถือว่ามีโอกาสเปลี่ยนแปลงประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สำหรับร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินั้น เป็นแผนที่ทุกฝ่ายต้องหาโอกาสร่วมกันในการพัฒนา ต้องสร้างโอกาสให้ประเทศ ขออย่าทำให้เกิดวิกฤต ซึ่งในแผนฯ ฉบับที่ 12 นอกจากจะต้องสานต่อและแก้ไขช่องว่างที่เกิดขึ้นในแผนพัฒนาฯ 11 ฉบับที่ผ่านมาแล้ว แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นี้จะสอดคล้องกับโรดแมปและยุทธศาสตร์ชาติของ คสช. ที่มีความสำคัญในการวางรากฐานให้เศรษฐกิจสังคมมีความยั่งยืน

ท่านผู้มีเกียรติครับ ผมปรารถนาให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เป็นจุดเริ่มต้นของแผนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเดินทางประเทศไทยไปตามเป้าหมายประเทศที่พัฒนา และหลุดพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ในปี 2579 โดยในช่วง 5 ปีแรกของแผนฯ 12 ต้องการให้มีการวางรากฐานการพัฒนาให้ชัดเจน และเป็นทิศทางให้ทุกรัฐบาลเดินตาม เพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบเชื่อมต่อกันให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และขอให้ทุกกระทรวงไปจัดทำแผนงานให้สอดคล้องกับแผนฯ 12 ด้วย

เมื่อครู่ในวิดิทัศน์ บอกว่าวันนี้เรามีรถไฟขบวน 6-6-4 นั่นคือแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ 20 ปี แยกออกมาเป็นแผนลักษณะขบวนรถ 6-6-4 ซึ่งประกอบด้วยเลข 6 ตัวแรกคือ 6 ยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ความมั่นคง สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างความสามารถในการแข่งขัน สร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม และพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

สำหรับเลข 6 ตัวที่สอง คือ 6 ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ที่โยงกับ 6 ยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ ความมั่นคง การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

ส่วนเลข 4 คือ 4 ยุทธศาสตร์สนับสนุนของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งที่เหลือคือโครงสร้างพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การพัฒนาภูมิภาคเมืองและพื้นที่พิเศษ และการต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งหมายความว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จะเป็นแผนที่ไปเชื่อมกับแผนระยะยาว 20 ปีที่จะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เราต้องใช้โอกาสสำคัญนี้เปลี่ยนแปลงประเทศไปในทางที่ดีกว่าเดิม อย่าทำโอกาสให้เป็นวิกฤต เราต้องลดความเสี่ยงอนาคตให้ได้ทั้งจากปัจจัยภายนอกและภายใน

ที่สำคัญ การผลักดันแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 12 จะต้องแก้ปัญหาเดิมๆ ของแผนการพัฒนาที่ผ่านมาที่ทำงานไม่เป็นเชิงรุก ไม่ทำงานต่อเนื่อง ซึ่งวันนี้รัฐบาลและ คสช. จะขับเคลื่อนสิ่งเหล่านี้ให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงโดยเร็ว ทั้งในส่วนของยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ระหว่างการจัดทำเพื่อเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) และในส่วนของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ที่จะประกาศใช้อย่างเป็นทางการในเดือนตุลาคม 2559 ที่ได้นำประเด็นปฏิรูปที่สภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือ สปช. รวม 37 วาระปฏิรูป และประเด็นการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ หรือ สปท. มาบูรณาการไว้ในยุทธศาสตร์ต่างๆ

ซึ่งหากทุกอย่างเรียบร้อย ปี 2560 ก็จะเป็นช่วงเริ่มต้นของยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เท่ากับว่าทุกอย่างยังเป็นไปตามโรดแมปของ คสช. ที่ประกาศไว้ตั้งแต่ต้น โดยปี 2560 คือการเข้าสู่ระยะที่ 3 เป็นการกำหนดว่าประเทศจะเดินทางอย่างไรในช่วง 5 ปี และจะก้าวต่อไปอย่างไรในอนาคต จะเห็นได้ว่าตัวเลขเหล่านี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลงจากโรดแมปที่วางไว้ทั้งสิ้น ยืนยันว่าทุกอย่างยังเดินทางตามที่ได้กำหนดไว้

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และการดำเนินงานของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา

ท่านผู้มีเกียรติครับ ผมขอถือโอกาสนี้เรียนว่า การดำเนินงานของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา ก็ได้ยึดหลักการพื้นฐานของการพัฒนาประเทศในทิศทางเดียวกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเข็มทิศนำทาง การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง และให้ความสำคัญกับเรื่ององค์ความรู้และนวัตกรรม นอกจากนี้ การทำงานของรัฐบาลยังเน้นให้การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นอีกหนึ่งหลักการสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาที่จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ที่องค์การสหประชาชาติกำหนดขึ้น และประเทศไทยได้เข้าลงมติรับรองร่วมกับประเทศสมาชิกเมื่อเดือนกันยายน 2558 ที่ผ่านมา

ซึ่งการบรรลุเป้าหมาย SDGs ที่สำคัญ อาทิ การยุติความยากจนทุกรูปแบบ การสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม รวมทั้งสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม การลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ การปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

และนอกจากหลักการข้างต้นที่กล่าวไป ผมยังขอเพิ่มเติมข้อคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ด้วยว่า จะต้องเน้นการแก้ปัญหาสำคัญของประเทศใน 5 ด้าน ในด้านแรกที่จะต้องมีการจัดทำแผนฯ คือ ด้านความมั่นคง แต่ไม่ใช่ความมั่นคงทางการทหารหรือตำรวจ แต่ทุกอย่างในประเทศจะต้องมั่นคง เกิดความร่วมมือกับคนทุกคนในประเทศชาติ ส่วนที่สองคือ ความมั่นคงในการแข่งขัน การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี ด้านที่สามคือ การเสริมสร้างศักยภาพคนและมนุษย์ ซึ่งทุกคนในชาติจะต้องร่วมมือกันให้เกิดความต่อเนื่อง

ด้านที่สี่คือ การสร้างความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำกันในทุกด้าน แก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ด้านที่ห้าคือ การปรับสมดุล ซึ่งแผนฯ ฉบับนี้จะต้องดำเนินการและวางกรอบอย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดไปยังแผนฯ ฉบับต่อไป ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ซึ่งหากเดินตามแผนฯ นี้ได้เชื่อว่าประเทศจะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ในส่วนของรัฐบาลนั้น ผมขอเรียนว่า ตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้นำหลักการเหล่านี้มาใช้แก้ปัญหาต่างๆ ของประเทศอย่างเต็มกำลังความสามารถหลายเรื่องแม้จะมีความก้าวหน้าไปตามลำดับ แต่ยังคงต้องผลักดันอย่างต่อเนื่อง หลายเรื่องเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและอีกหลายเรื่องเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการขับเคลื่อนในระยะยาว โดยรัฐบาลมีนโยบายสร้างความเข้มแข็ง เพราะประเทศเราต้องสร้างความเข้มแข็งให้มากขึ้น เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันโดยจัดอุปสรรคต่างๆ เพื่อเพิ่มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม เร่งสร้างสังคมมีศักยภาพ ให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และจัดทำแนวทางให้คนไทยในประเทศมีรายได้เพียงพอ ลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งวันนี้รายได้ประเทศถือเป็นสิ่งสำคัญสุด หากไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง นับวันรายได้จะน้อยลงเรื่อยๆ เพราะปัจจัยภายนอกและประเทศอื่นมีความเข้มแข็งมากขึ้น ดังนั้นไทยจะชะลอตัวอยู่ต่อไปไม่ได้ และอย่าให้ปัญหาอื่นมาทำสิ่งที่วาดฝันไว้ในอนาคตถูกทำลาย

ขณะเดียวกันสังคมจะต้องไม่สร้างความเกลียดชัง ไม่แตกแยก เราต้องเร่งสร้างคนไทยให้สามัคคี ทำให้ประเทศเกิดความเข้มแข็ง และขับเคลื่อนประเทศไทยตามแนวทาง 4.0 ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ทุกคนรู้จักความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีการพัฒนาด้านบุคลากร สร้างคนดีมีคุณธรรม รัฐบาลและข้าราชการมีธรรมาภิบาล ประเทศจึงจะพัฒนา

โอกาสนี้ ผมใคร่ขอนำเรียนสิ่งที่รัฐบาลได้ดำเนินการมาและสอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยสังเขป ดังนี้ครับ

การก้าวสู่ “ประเทศไทย 4.0”

รัฐบาลมีความตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม หรือเรียกว่าการก้าวสู่ “ประเทศไทย 4.0” กล่าวคือ ที่ผ่านมา เรายังติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” ซึ่งทำให้ประเทศไทยติดอยู่ในกับดักรายได้ปานกลางมาเป็นระยะเวลานาน ดังนั้น เราต้องการปรับเปลี่ยนมาเป็น “ทำน้อย ได้มาก” นั้นหมายถึงเปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม

การเปลี่ยนแปลงนี้จะต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดความได้เปรียบดังกล่าวเป็น 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ หรือ First S-Curve ซึ่งเป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยผลิต ซึ่งจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะสั้น และระยะกลาง ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร

ส่วนอีกกลุ่ม คือกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ที่เป็น New S-Curve ที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้าและเทคโนโลยี ประกอบด้วย อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร ทั้งนี้ การต่อยอดอุตสาหกรรมเดิมหรือ First S-Curve จะสามารถเพิ่มรายได้ของประชากรได้ประมาณร้อยละ 70 จากเป้าหมาย ส่วนอีกร้อยละ 30 New S-Curve จะมาจากอุตสาหกรรมใหม่ที่สำคัญ ทั้งหมดจะเป็นฐานในการสร้าง “New Start-Up” ต่างๆ ตามมาอีกมากมาย

ปัจจุบันการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 มีความก้าวหน้าในหลายด้าน โดยล่าสุด คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบมาตรการส่งเสริมการลงทุนเมืองนวัตกรรมอาหาร กลุ่มอากาศยาน และกลุ่มอุปกรณ์อัตโนมัติและหุ่นยนต์ โดยผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมจะได้รับสิทธิประโยชน์ อาทิ ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 50 เปอร์เซ็นต์จากสิทธิพื้นฐานอีก 5 ปี ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร เป็นต้น นอกจากนี้ การเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 นั้น ประเทศไทยต้องพัฒนาศักยภาพเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพหรือเรียกว่าก้าวไปสู่การเป็น “เศรษฐกิจดิจิทัล” ควบคู่ไปด้วย โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และ (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559-2561) ตามที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเสนอเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

การส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ทุกท่านจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมคือ แรงผลักดันสำคัญในการนำพาทุกคนเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งรัฐบาลได้ส่งเสริมเรื่องของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมามีการปรับปรุงการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กรณีที่มีรายจ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม อันจะเป็นการจูงใจภาคเอกชน

จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้แก่หน่วยงานและธุรกิจต่างๆ มากขึ้น ซึ่งขณะนี้ได้ประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกาเรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้จัดทำ “บัญชีนวัตกรรมไทย” ขึ้นเพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยสามารถขายผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เป็นผลงานนวัตกรรมที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน สามารถทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยอาศัยกลไกการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐเป็นต้นนำ ซึ่งสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการขึ้นบัญชีนวัตกรรมไทยหลักๆ คือ ผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นจะได้รับการขึ้นทะเบียนนวัตกรรมไทยเป็นเวลาสูงสุด 8 ปีเพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สามารถจัดซื้อจัดจ้างโดยเลือกจากผู้ขายหรือผู้ให้บริการที่มีรายชื่อตามบัญชีดังกล่าวโดยวิธีกรณีพิเศษหรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีวิธีการทำนองเดียวกันตามระเบียบที่แต่ละหน่วยงานถือปฏิบัติ โดยล่าสุดได้ประกาศขึ้นบัญชีนวัตกรรมไทยแล้ว 26 ผลงาน และเตรียมขึ้นบัญชีอีกหลายสิบผลงานเร็วๆ นี้ โดยสามารถขึ้นทะเบียนนวัตกรรมไทยได้สูงสุดเป็นเวลาสูงถึง 8 ปี

การช่วยเหลือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สำหรับการช่วยเหลือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการเดินหน้ากองทุนร่วมลงทุนที่เกิดจากการลงทุนธนาคารกรุงไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และธนาคารออมสิน ธนาคารแห่งละ 2,000 ล้านบาท รวมเป็น 6,000 ล้านบาทนั้น อยู่ระหว่างกระทรวงการคลังเร่งดำเนินการ และที่ผ่านมาในส่วนของมาตรการต่างๆ ที่พยายามเข้าไปช่วยเหลือ ล่าสุดเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการใหม่และนวัตกรรม (Start-Up & Innovation) ผ่านโครงการค้ำประกันสินเชื่อ เพื่อช่วยเหลือ SMEs รุ่นใหม่ที่รัฐให้การส่งเสริมเป็นพิเศษให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินได้เพิ่มขึ้น

รัฐบาลยังได้ดำเนินโครงการในหลายรูปแบบ อาทิ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อช่วยเสริมสภาพคล่องให้ SMEs ที่มีปัญหาให้ประคองตัวอยู่ได้ การปรับเงื่อนไขการค้ำประกันสินเชื่อผ่านโครงการค้ำประกันสินเชื่อผ่านบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เพื่อช่วยให้ SMEs ที่ขาดหลักประกันในการกู้ยืมเข้าถึงแหล่งเงินได้มากขึ้น

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของประเทศ

รัฐบาลมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของประเทศอย่างต่อเนื่องทั้งระบบรางทางถนน ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อเชื่อมโยงและอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบริการ นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยในส่วนหนึ่งของระบบรางนั้น มีความคืบหน้าไปมาก ประกอบด้วย รถไฟฟ้าเชื่อมพื้นที่ กทม. และปริมณฑล จำนวน 10 สายทาง ระยะทางรวม 309 กม. เงินลงทุน 739,457 ล้านบาท ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2552 มีทั้งอยู่ระหว่างก่อสร้าง กำลังเปิดประมูล และจะเปิดบริการภายในปีนี้ โดยสายที่จะเปิดให้บริการในวันที่ 6 สิงหาคม 2559 ได้แก่ สายสีม่วงช่วงบางใหญ่-เตาปูน ระยะทาง 23 กม.

ขณะที่ส่วนที่อยู่ระหว่างการก่อสร้างหลายสายมีความคืบหน้าไปกว่าร้อยละ 80 และพร้อมจะเปิดใช้ในอีกไม่นานนี้ เช่น สายสีเขียวส่วนต่อขยายช่วงบางเขน-สมุทรปราการ ระยะทาง 12.8 กม. พร้อมเปิดในปี 2561 สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยายช่วงบางซื่อ-ท่าพระและหัวลำโพง-บางแค ระยะทาง 27 กม. จะเปิดบริการในปี 2562

สำหรับโครงการรถไฟที่กำลังจะเปิดประมูลมี 3 เส้นทาง คือ สายสีชมพู (แคราย-มีนบุรี) สายสีเหลือง (ลาดพร้าว-สำโรง) และสายสีส้ม (ศูนย์วัฒนธรรม-มีนบุรี) นอกจากนี้ ยังมีโครงการรถไฟที่อยู่ในแผนการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2560 อีก 5 สาย ที่เสนอคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ไปแล้วและจะได้ขอเสนอ ครม. ต่อไป

ส่วนเส้นทางรถไฟระหว่างเมือง มีเส้นทางนครปฐม-หัวหิน ระยะทาง 165 กม. และเส้นทางลพบุรี-ปากน้ำโพที่คาดว่าจะเสนอ ครม. เห็นชอบได้ในเดือนกันยายนนี้ ส่วนโครงการอยู่ในแผนปีงบประมาณ 2560 มี 3 เส้นทาง คือ สายบ้านไผ่-นครพนม ระยะทาง 355 กม. สายจระ-อุบลราชธานี ระยะทาง 309 กม. และหัวหิน-ประจวบคีรีขันธ์ระยะทาง 90 กม. ในส่วนของรถไฟความเร็วสูงนั้น โครงการความร่วมมือไทย-จีน หรือรถไฟความเร็วสูงกรุงเทพฯ-นครราชสีมา ระยะทาง 250 กม. จะเริ่มสร้างระยะแรก 3.5 กม. ก่อน ขณะนี้รอทางประเทศจีนส่งรายละเอียดการก่อสร้างภายในเดือนกรกฎาคมนี้

ส่วนโครงการความร่วมมือรถไฟไทย-ญี่ปุ่น หรือรถไฟความเร็วสูงกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ที่จะเริ่มก่อสร้างช่วง กทม.-พิษณุโลกก่อน จะเริ่มก่อสร้างประมาณปี 2561-2562 ขณะที่รถไฟความเร็วสูงเส้นทางกรุงเทพฯ-หัวหิน และกรุงเทพฯ-ระยอง จะเสนอโครงการไปยังคณะกรรมการ PPP ในเดือนกันยายนนี้

นอกจากนั้น ยังได้พัฒนาระบบคมนาคมอื่นๆ เช่น ทางถนน ทางน้ำ และทางอากาศ ควบคู่ไปด้วย เช่น การเร่งรัดการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ได้แก่ สายพญา-มาบตาพุด สายบางปะอิน-นครราชสีมา และสายบางใหญ่-กาญจนบุรี การพัฒนาท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) และการพัฒนาศูนย์การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟที่ท่าเรือแหลมฉบัง ในส่วนของทางอากาศ จะพัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภาเป็นท่าอากาศยานสากลเชิงพาณิชย์แห่งที่ 3 และโครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิระยะที่ 2 เป็นต้น

รวมทั้งมีการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (อีอีซี) ที่เน้นการต่อยอดอุตสาหกรรมเดิมบนพื้นที่กว่า 140,000 ไร่ ให้รองรับอุตสาหกรรมของอนาคต เช่น หุ่นยนต์ การบิน หรือเครื่องมือแพทย์ เพื่อให้ประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการพัฒนารถยนต์ไฟฟ้า ซึ่งมีแนวโน้มจะเข้ามาแทนที่เทคโนโลยีรถยนต์แบบเดิมอย่างรวดเร็ว ขณะนี้ ได้สั่งการให้มีการเตรียมความพร้อมทุกส่วนรวมทั้งให้เร่งรัดโครงการรถเมล์ที่ใช้เครื่องยนต์ไฟฟ้าโดยจะต้องสามารถนำมาให้บริการประชาชนได้ในปีนี้

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการดูแลผู้มีรายได้น้อย

ในส่วนของพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่ผ่านมามีได้หารือกับนายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานคณะกรรมการ สศช. เพื่อขอให้หาแนวทางการพัฒนาให้คนไทยมีทักษะความสามารถ ทนต่อสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่สำคัญ ถ้าเราสร้างคนดีให้มีคุณภาพ สร้างสังคมให้มีจริยธรรม สร้างประเทศให้มีธรรมาภิบาลความวุ่นวายที่เกิดขึ้นและสิ่งที่เรามีความแตกต่างจากประเทศอื่นๆ จะลดลง เราจะมีที่ยืนบนเวทีโลก

เรื่องนี้ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกมาโดยตลอด เพื่อเร่งสร้างคุณภาพคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยดำเนินโครงการที่หลากหลาย อาทิ โครงการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาและนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) เป็นโครงการขับเคลื่อนการยกระดับ STEM Workforce ของประเทศเพื่อเพิ่มผลิตภาพและความสามารถทางนวัตกรรมของภาคผลิตและบริการของประเทศ

ขณะเดียวกัน ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอาชีวศึกษา มุ่งปรับภาพลักษณ์ และเร่งผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศ เช่น สนับสนุนอุปกรณ์การเรียน จัดหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ รวม 80 หลักสูตร จัดฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ที่สำคัญได้ดำเนินโครงการร่วมกับภาคเอกชนในการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาประเทศโดยได้ร่วมมือกับหน่วยงานและสถานประกอบการในการฝึกหัดให้นักศึกษาอาชีวะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

นอกจากนี้ ยังมุ่งพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาในเชิงคุณภาพเพื่อการสร้างนวัตกรรม การเพิ่มศักยภาพช่างเทคนิคในภาคการผลิตให้สามารถเป็นเจ้าของธุรกิจหรือผู้ประกอบการเองได้

รัฐบาลยังให้ความสำคัญกับการดูแลคนที่ได้รับความยากลำบาก โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย โดยได้มอบหมายให้ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เปิดรับลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้กับผู้มีรายได้น้อยประมาณ 20 ล้านคนทั่วประเทศมาตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2558

การลงทะเบียนนี้จะเชื่อมโยงกับภาครัฐในการทำมาตรการหรือการทำสวัสดิการต่างๆ ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ซึ่งต่อไปจะมีการนำไปเชื่อมโยงกับระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หรืออี-เพย์เมนต์ รัฐบาลสามารถจ่ายสวัสดิการตรงผ่านอี-เพย์เมนต์ไปยังผู้มีรายได้น้อย และสามารถออกแบบการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในรูปแบบต่างๆ โดยดูจากฐานข้อมูลของผู้ลงทะเบียน

การส่งเสริมการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ

สำหรับการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ขณะนี้หลายประเทศเข้ามาขอพบกับผมเพื่อขอรับทราบนโยบายด้านเศรษฐกิจ หรือหารือเรื่องการค้าการลงทุน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่มีต่อเรา เช่น ประธานสภาธุรกิจสหรัฐอเมริกา-อาเซียน (USABC) และคณะนักธุรกิจสหรัฐอเมริกาเข้ามาพบผม 3-4 ครั้งแล้ว สหภาพยุโรปก็มาหารือ มาคุยเรื่องพัฒนาเศรษฐกิจการลงทุน และขอรับทราบมาตรการต่างๆ

รายงานตัวเลขของบีโอไอก็แสดงให้เห็นว่ามีผู้ประกอบการต่างประเทศสนใจเข้ามาลงทุนมากกว่าเดิม ผมจึงอยากเรียนว่า หลายประเทศพร้อมจะลงทุนกับเรา แต่สิ่งที่จะทำให้นานาชาติประเทศไม่มั่นใจคือเรื่องความขัดแย้งในประเทศ ผมจึงขอเรียนว่าทุกฝ่ายต้องไม่ขยายความขัดแย้งจนทำให้ประเทศเกิดความเสียหาย หากขยายความขัดแย้งไปเรื่อยๆ ต่างประเทศก็ไม่กล้าเข้ามาลงทุน

การดูแลภาคเกษตร

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตรได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น โดยการผลิตสินค้าทางการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และอ้อยโรงงาน ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการทำการเกษตร เนื่องจากมีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับพืชแต่ละชนิด ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น ทำให้รายได้สุทธิจากการจำหน่ายผลผลิตเพิ่มขึ้น

เรายังผลักดันให้มีการจัดที่ดินและมอบสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินเกษตรกรรมในที่ดินของรัฐได้รวมทั้งประเทศ 35,521,302 ไร่ มีผู้ได้รับผลประโยชน์ 2,758,011 ราย ขณะเดียวกัน ก็ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการเกษตรผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลที่กระจายอยู่ในทุกตำบล เพื่อเป็นแหล่งให้ความรู้และเทคโนโลยีที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ชุมชน จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลในทุกตำบลจำนวน 7,424 แห่ง เพื่อให้ชุมชนใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้เรื่อง หลักการเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่โดยใช้ กศน.ตำบล ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นศูนย์การเรียนรู้ของประชาชน

การเสริมสร้างประชาธิปไตยและลดความขัดแย้ง

ผมยังคงเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นระบบที่ดีที่สุด แต่อยากให้ประเทศได้คนดี คนที่มีธรรมาภิบาล และดูแลประชาชนอย่างเท่าเทียมกันทั้งประเทศเข้ามาบริหารประเทศ ดูแลทุกคนทั้ง 60 กว่าล้านคน ดูแลทุกอาชีพ ไม่ใช่ดูแลเพียงบางกลุ่ม

ทั้งนี้ ผมได้นำ 37 วาระปฏิรูปบางส่วนมาแล้วบ้าง อันไหนยังทำไม่ได้มาวางไว้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้รัฐบาลหน้าทำต่อ เชื่อว่าถ้าทำแบบนี้จะไปได้หมด และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเข็มทิศนำทางเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี เติบโตอย่างระมัดระวัง ประมาณตัวเอง โดยคนเป็นศูนย์กลางพัฒนา และต้องเป็นคนดีที่มีคุณธรรม มีธรรมาภิบาล รู้ดีรู้ชั่ว เพื่อสังคม องค์กร รัฐบาล ข้าราชการที่มีจริยธรรม ธรรมาภิบาล ไม่ใช่ร้องเรียนกันไปกันมาตลอด

วันนี้เขาลงทุนกันมากกว่าเดิมผมจะบอกให้ มีคนบอกว่าเขาลงทุนน้อยลงการเจริญเติบโตน้อยลงมันใช่ไหมลองไปดูข้อเท็จจริง ไม่เคยฟังตัวเลขแต่มาบอกว่าเป็นตัวเลขปลอมๆ จะมีไว้ทำไมข้าราชการยกเลิกให้หมด ให้ประชาชนมาบริหารกันเอง มีไหมระบบแบบนี้มีที่ไหนในโลก ทุกคนต่างเชื่อว่าประชาธิปไตยเป็นระบบที่ดี ผมก็เชื่อหากเราได้คนดีเข้ามาที่ดีแน่นอน คนที่ดูแลทุกคนทั้ง 70 ล้านคน ดูแลทุกอาชีพ ไม่ใช่ดูคนเป็นกลุ่มๆ แต่ถ้าเรายังทะเลาะกันอยู่ การพัฒนาประชาธิปไตยก็ก้าวหน้าลำบาก จึงอยากขอให้ทุกฝ่ายช่วยกันช่วยลดความแตกแยกในสังคมลง สื่อมวลชนต้องเสนอข้อเท็จจริงจากทุกด้าน ต้องหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่ทำให้สังคมเกิดความเกลียดชังกัน

ผมอยากเรียนทุกท่านว่า เราจะผลักดันสังคมให้เกิดการแบ่งข้างไม่ได้ เราต้องสร้างข้อตกลงร่วมกันตรงกลางให้เจอประเทศถึงจะเดินต่อไปได้ ที่สำคัญทุกคนต้องเราต้องเคารพกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จะใช้ความรู้สึกเป็นตัวชี้หน้าไม่ได้ เราต้องร่วมมือและสามัคคีกัน ให้กฎหมายเป็นกฎหมาย ทำให้ทุกอย่างเกิดความเท่าเทียม ทำให้ทุกคนเป็นคนดีคนเก่ง

ความสำเร็จของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ท่านผู้มีเกียรติครับ จากผลการดำเนินงานที่ผมกล่าวมาทั้งหมด เป็นเครื่องยืนยันว่ารัฐบาลมีความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับพี่น้องประชาชนอย่างเต็มที่ และยินดีร่วมมือกับทุกฝ่ายในการสร้างความสุขให้พี่น้องประชาชนคนไทยทุกคน และเพื่อพัฒนาความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศในระยะยาว เพราะผมยึดมั่นเสมอว่า “เราจะก้าวไปข้างหน้าด้วยกันโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

และผมขอเรียนย้ำว่า ความสำเร็จของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเกิดขึ้นได้ ต้องเกิดจากการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เข้ามาร่วมรับผิดชอบและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังในการขับเคลื่อนแผนฯ ให้ประสบผลเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นพันธมิตรตามแนวทางประชารัฐ โดยภาครัฐนำจุดมุ่งหมายประเด็นและแนวทางการพัฒนาสำคัญในแผนฯ เป็นกรอบพิจารณาจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปี กระทรวงนำไปใช้จัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวง ซึ่งนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติของหน่วยงานระดับกรม และหน่วยงานของกระทรวงในภูมิภาคให้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ขณะที่ภาคเอกชนที่ประสานเชื่อมโยงธุรกิจกับการพัฒนา สร้างสรรค์สิ่งใหม่ควบคู่กับการทำงานร่วมกับภาคต่างๆ ภายใต้หลักความรับผิดชอบต่อสังคม ภาควิชาการนำองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยมาประยุกต์ใช้หรือต่อยอด เป็นศูนย์การเรียนรู้และแหล่งพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาท้องถิ่นชุมชน สำหรับสื่อมวลชนก็ขอให้มุ่งประโยชน์ของส่วนรวม เป็นกลาง นำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง สะท้อนความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

และที่สำคัญ ประชาชนทุกคนจะต้องเป็นพลเมืองดีของสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อ เคารพกฎหมาย สิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รวมทั้งมีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งผมมั่นใจว่าทุกภาค เมื่อจับมือประสานงานกันอย่างมุ่งมั่น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ก็จะเป็นแผนการพัฒนาสำคัญที่จะสะท้อนความต้องการของคนในประเทศไปสู่การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศไทยให้มีความยั่งยืนต่อไป

ผมขอฝากให้ทุกท่านได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการระดมสมองกันอย่างเต็มที่ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้นำผลไปประมวลและจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่ครอบคลุมความต้องการของประชาชนและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดการประชุมประจำปี 2559 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12” (พ.ศ. 2560-2564)” และขออวยพรให้การจัดงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

ขอบพระคุณครับ

ผลิตจาก
ชุมชน

ส่วนที่ 3 : สรุปการนำเสนอและอภิปรายภาพรวม

เรื่อง “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12
(พ.ศ. 2560-2564)”

สรุปการนำเสนอและอภิปรายภาพรวม
ในการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. เรื่อง

“ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)”

ประธาน :

นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้ดำเนินรายการ :

นายปรเมธี วิมลศิริ

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1

การนำเสนอร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

นายปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการนำเสนอในช่วงเช้าซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างจากปีก่อนๆ โดยในช่วงแรกเป็นนำเสนอบนเวทีเพียงคนเดียวก่อน ภายใต้หัวข้อการประชุมเรื่อง “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)” สรุปได้ดังนี้

นายกรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีแนวคิดที่จะวางเป้าหมายและแผนการพัฒนาประเทศในระยะยาว จึงได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพต่างๆ รวมทั้งสถาบันภาคเอกชน และภาคประชาสังคม อาทิ สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาเกษตรกร ยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ขึ้น โดยแนวคิดดังกล่าว สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) รวมทั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ได้มีความเห็นพ้อง และได้บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.... ว่า “รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว” สศช. จึงได้นำกรอบยุทธศาสตร์ชาติฯ มาเป็นกรอบในการยกร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ชาติฯ มีเป้าหมายสำคัญที่จะบรรลุให้ได้ภายในปี 2579 รวม 6 เรื่องประกอบด้วย

(1) เป้าหมายประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูง โดยคนไทยจะมีรายได้เฉลี่ย 13,000 ดอลลาร์ สหรัฐ ต่อปี เนื่องจากในอีก 20 ปีข้างหน้า ประเทศในภูมิภาคเดียวกันจะกลายเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางและรายได้สูง หากประเทศไทยไม่ตั้งเป้าหมายเป็นประเทศรายได้สูงจะเท่ากับสูญเสียขีดความสามารถในการพัฒนา โดยการที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศควรจะไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5-6 ต่อปี และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศควรอยู่ในอันดับ 1-10 ของโลก

(2) เป้าหมายการเสริมสร้างศักยภาพของคน ซึ่งท่านพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเน้นย้ำว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในการวางแผนพัฒนาระยะยาว เนื่องจากในปี 2579 ประเทศไทยจะมีประชากรสูงวัยถึงร้อยละ 30 โดยที่ในปัจจุบันร้อยละ 80 ของผู้สูงอายุ

ยังไม่มีเงินออมเพียงพอที่จะดูแลตัวเองได้ ทั้งนี้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ 0-3 ปี เป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ IQ และ EQ ของเด็กได้มาตรฐาน และพร้อมที่จะถูกพัฒนาเป็นคนไทยที่เป็นคนดี เก่ง มีคุณภาพในอีก 20 ปีข้างหน้า

(3) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ปัจจุบันประเทศไทยมีความเหลื่อมล้ำสูงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้เท่ากับ 0.46 ในขณะที่ประชากรร้อยละ 10 ที่มีรายได้มากที่สุด มีรายได้มากกว่าประชากรร้อยละ 10 ที่มีรายได้น้อยที่สุดถึง 35 เท่า เพื่อลดความเหลื่อมล้ำดังกล่าว ยุทธศาสตร์ชาติฯ จึงกำหนดเป้าหมายให้ในปี 2579 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ของประเทศไทยลดลงเหลือ 0.36 ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับกลุ่มประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD)

(4) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งแผนพัฒนาฯ ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากระยะตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตามยุทธศาสตร์การพัฒนานี้ไม่ประสบความสำเร็จโดยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 พื้นที่ป่าของประเทศไทยลดลงถึงปีละเกือบ 1 ล้านไร่ ยุทธศาสตร์ชาติฯ จึงกำหนดเป้าหมายให้ในอีก 20 ปีประเทศไทยมีพื้นที่ป่าร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ นอกจากนี้ยังกำหนดเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกลงร้อยละ 20-25 เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีของประเทศไทยต่อประชาคมโลกด้วย

(5) ความมั่นคง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในโลกในระยะต่อไป ยุทธศาสตร์ชาติฯ จึงกำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยมีความสงบสุขและความมั่นคงในมิติต่างๆ

(6) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีความสำคัญเพราะถือว่าเป็นทั้งเป้าหมายและกลไกในการพัฒนา โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การลดปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันให้ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับ 2 ของประเทศในอาเซียนตามดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ปฏิรูปกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่างๆ ให้มีความเป็นธรรม ชัดเจน และทันสมัย นอกจากนี้ยังสามารถให้บริการประชาชนโดยใช้ระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

ในขณะเดียวกัน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีความแตกต่างจากแผนพัฒนาฯ ในอดีต เนื่องจากมีการกล่าวถึงยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี อย่างชัดเจน โดยกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนในช่วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลสัมฤทธิ์ ในขณะที่มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องจากการพัฒนาในอดีตโดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหัวใจ มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ในแต่ละยุทธศาสตร์นอกจากกำหนดแนวทางการพัฒนาแล้ว ยังระบุโครงการสำคัญและกลไกรองรับเพื่อเป็นคาน้ำวัดไปสู่เป้าหมายระยะยาวไว้ด้วย ซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีหลังแผนพัฒนาฯ ประกาศใช้

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ซึ่ง 6 ยุทธศาสตร์แรกจะตรงกับ 6 ยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในขณะที่อีก 4 ยุทธศาสตร์เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุน โดยยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 รองรับแผนปฏิรูปของ สปช. และ สปท. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) ที่ประเทศไทยต้องดำเนินการในระยะ 15 ปีต่อไป รวมทั้งพัฒนาภาคการผลิต และภาคบริการเพื่อนำไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 อีกด้วย ทั้งนี้ 10 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประกอบด้วย

(1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ “คนไทยใฝ่ดี มีวินัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน” ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนตามช่วงวัย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย (0-3 ปี) ให้มีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งระดับ IQ และ EQ ของเด็ก

(2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง สร้างสังคมเป็นธรรมและเข้มแข็ง” ในอดีตการพัฒนาให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาความยากจน และประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา ส่งผลให้ปัจจุบันจำนวนคนยากจนเหลือน้อยกว่าร้อยละ 10 ของประชากร อย่างไรก็ตาม สังคมในปัจจุบันยังประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำสูง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงให้ความสำคัญกับกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยที่สุดร้อยละ 40 ซึ่งเป็นกลุ่มที่เพิ่งหลุดพ้นจากความยากจนแต่ยังไม่สามารถไปถึงสถานะทางเศรษฐกิจแบบชนชั้นกลาง ซึ่งมีจำนวนประมาณ 27 ล้านคน จะต้องได้รับโอกาสในสังคมมากขึ้น

(3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน “พัฒนาเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและทั่วถึง เพื่อมุ่งสู่การมีรายได้สูง อย่างมีเสถียรภาพ เป็นธรรม และยั่งยืนด้วยนวัตกรรม” แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ต้องการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยนวัตกรรม และผลิตภาพ เพื่อให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ซึ่งจะทำให้คนไทยมีรายได้เฉลี่ย 8,200 ดอลลาร์ สรอ. เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 รวมทั้งมีเป้าหมายที่จะสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 3 ล้านล้านบาท พัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmers พัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ๆ เพื่อให้อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี และอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยซึ่งจัดอันดับโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 25

(4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน “คืนสมดุลสู่ธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” มีเป้าหมายในการฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงาน และคมนาคมขนส่งลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 7

(5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคง และยั่งยืน “เสริมสร้างพื้นฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศ” ประเทศไทยจะต้องพร้อมเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ อาทิ เรื่อง Cyber Security และการก่อการร้ายที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม โดยภายในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 อันดับความเสี่ยงจากการก่อการร้ายของประเทศไทยจะต้องต่ำกว่าอันดับที่ 20 ของโลก

(6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย “ประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส เป็นธรรม” มีเป้าหมายได้แก่ ดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 50 การปรับปรุงกระบวนการต่างๆ ในภาครัฐโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ เพื่อนำไปสู่การเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ ระบบ National Single Window ทั้งนี้ในปี 2564 ระบบการบริหารภาครัฐจะไร้เอกสารโดยสิ้นเชิง และประชาชนจะสามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ของภาครัฐได้ผ่านช่องทางเดียว

(7) ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ “โครงสร้างพื้นฐานก้าวไกล พัฒนาไทยสู่ศตวรรษหน้า” โดยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ครอบงุมมิติการลงทุนในระบบราง รวมทั้งเริ่มต้นลงทุนในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อากาศยาน การขนส่งทางเรือ และอวกาศเพิ่มเติม

(8) ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม “รุกไปข้างหน้า ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม” วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประเทศอยู่รอดได้ในอนาคตและสามารถบรรลุเป้าหมายอื่นๆ ได้ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้มีการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ของ GDP แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงกำหนดเป้าหมายการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 1.5 ของ GDP และสร้างบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้ไม่ต่ำกว่า 25 คนต่อประชากร 10,000 คน จาก 12 คนต่อประชากร 10,000 คนในปัจจุบัน

(9) ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ “กระจายความเจริญสู่ภูมิภาคอย่างสมดุล” การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคเป็นเรื่องที่เคยถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ในอดีต แต่ในระยะหลังไม่ได้ถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ อย่างไรก็ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลมากขึ้นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์นี้ขึ้นอีกครั้ง โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพและภูมิสังคมของภาคต่างๆ นอกจากนั้นยังได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเมืองศูนย์กลางของภูมิภาค ศูนย์กลางการขนส่ง และเมืองชายแดนอย่างน้อย 22 เมือง รวมทั้งแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมและคมนาคมขนส่งภายในเมืองสำคัญด้วย

(10) ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา “ใช้จุดเด่นให้เป็นประโยชน์ ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศให้เข้มข้นเพื่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาอย่างเต็มที่” ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีพันธกรณีต่างๆ ซึ่งประเทศไทยจะต้องดำเนินการตามที่ได้ตกลงไว้ในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งการดำเนินการเชิงรุกเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. ครั้งนี้มีเด็กๆ ที่มีความฝันได้วาดภาพประเทศไทยที่พวกเขาอยากเห็น ซึ่งหลายภาพสะท้อนประเด็นในร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน ความหลากหลายทางวัฒนธรรม เมื่อเด็กๆ มีความฝันแล้วผู้เข้าร่วมการประชุมจะสามารถช่วยให้ความฝันนั้นเกิดขึ้นจริงได้โดยการร่วมกันให้ความเห็นเพื่อทำให้ร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งร่วมกันขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติ

2

สรุปการนำเสนอแนวทางดำเนินการอภิปราย

นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำเสนอแนวทางดำเนินการเปิดอภิปราย ดังนี้

การอภิปรายปีนี้ หัวข้อการประชุมเป็นเรื่อง “ร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)” ซึ่งหากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เสร็จสมบูรณ์และประกาศใช้ได้ ก็จะเป็นแผนที่กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศในช่วงเวลา 5 ปีข้างหน้า ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศหลายๆ ด้านเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นฐานที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว รุนแรง และกว้างขวาง และโลก มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นี้เป็นระยะแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) สู่การปฏิบัติ จึงถือว่าเป็นช่วงการพัฒนาที่สำคัญของการปฏิรูปและพัฒนาประเทศเพื่อไปสู่อนาคตที่ปรารถนาของเราทุกคน

เมื่อครู ดร.ปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำเสนอร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ให้ที่ประชุมทราบไปแล้ว ลำดับต่อไปจะเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ท่านผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ก่อนที่จะกลับเข้ามาเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ต่างๆ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในช่วงบ่ายอีกครั้ง

ทั้งนี้ ก่อนที่ท่านผู้มีเกียรติจะได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ขออนุญาตกล่าวถึงประเด็นสำคัญการพัฒนาสำคัญที่จะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปีของแผนฯ รวมถึงในระยะยาวเพื่อเป็นการจุดประกายให้กับทุกท่าน

ประเด็นแรกที่จะต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง คือเรื่อง “คน” ยังคงยืนยันว่า การที่จะขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาต่างๆ ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ต้องให้ความสำคัญกับ “คน” เป็นหัวใจหลัก โดยเฉพาะการสร้าง “คนดีและเก่ง” ขึ้นมาพัฒนาประเทศ ทั้งนี้แนวคิดในการพัฒนาคนคงต้องให้ความสำคัญกับ “การพัฒนาคนในทุกช่วงวัย” โดยส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการบูรณาการเทคโนโลยีกับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้เด็กเรียนจบแล้วมีงานทำช่วยเหลือตนเองได้ สร้างรายได้ที่มั่นคง สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สร้างแรงจูงใจให้มีการเข้าศึกษาในสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษาสายอาชีวะให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดงาน เร่งเพิ่มผลิตภาพแรงงานไทยเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ควบคู่ไปกับการปรับค่าจ้างแรงงานให้เหมาะสม สามารถสะท้อนระดับผลิตภาพของแรงงานได้อย่างแท้จริง ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีของคนไทย เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมโดยสร้างสภาพแวดล้อมและความมั่นคงให้ผู้สูงอายุ ไม่ทอดทิ้งให้ต้องอยู่โดดเดี่ยว

ที่สำคัญ ตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ว่า “มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” สร้างเด็กให้รู้จักแบ่งปัน การเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้เด็กแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างสม่ำเสมอ เราต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ บูรณาการด้วยเทคโนโลยี วิชาการ ศิลปวัฒนธรรม ความเป็นไทย ศิลธรรมจรรยา ให้ผู้เรียนเรียนรู้กันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมอย่างเป็นกัลยาณมิตรกันได้ ให้คิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ไปตลอดชีวิต รวมถึงต้อง “ส่งเสริมให้คนไทยรักษาความเป็นไทย” เอาไว้ให้ได้ รู้จักรากเหง้าของตัวเอง รู้ว่าจุดแข็งของวัฒนธรรมไทยคืออะไร ขณะเดียวกัน ก็เป็นคนไทยที่รู้เท่าทันโลก เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ นำสิ่งดีๆ จากภายนอกมาปรับใช้โดยไม่เสียความเป็นตัวของตัวเอง

ประเด็นต่อมาที่อยากให้ทุกท่านช่วยกันคิด คือจะทำอย่างไรที่จะแก้ปัญหา “ความรวยกระจุก ความจนกระจาย” ในประเทศของเราให้ลดลงได้ เพราะเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เป็นส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคุณภาพชีวิต ความเหลื่อมล้ำ การได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมถึงเป็นข้อจำกัดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ อีกด้วย

และอีกหนึ่งประเด็นคือ “การแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจัง” เพราะเป็นเนื้อร้ายที่เกาะกินสังคมไทยมายาวนาน ซึ่งการแก้ปัญหาต้องพัฒนาระบบราชการให้ทันสมัย มีคุณธรรม จริยธรรม ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ให้ทันโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรงและกว้างขวาง มีความรับผิดชอบ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการตรวจสอบ และระมัดระวังป้องกัน การทุจริตประพฤติมิชอบให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ กับทั้งให้ดำเนินรอยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย

3

ความเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม

เนื่องจากกำหนดการช่วงเช้าได้เลยกำหนดเวลามาก ทำให้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เสนอความเห็นในเวลาจำกัด สรุปประเด็นได้ดังนี้

1. เสนอให้เพิ่มแผนพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เนื่องจากปัจจุบันไม่มีแผนพัฒนาการเมือง ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไม่พัฒนาอย่างที่ควร
 2. พรรคการเมืองที่ชนะการเลือกตั้ง มักบริหารงานตามนโยบายของพรรคตนเอง และไม่สนใจนำแผนพัฒนาฯ ไปใช้บริหารประเทศ อยากให้มีการนำแผนพัฒนาฯ ไปใช้ในทุกรัฐบาล
 3. การพัฒนาในระยะที่ผ่านมาภาคราชการเอื้อประโยชน์ให้แก่ภาคเอกชน บริษัทต่างๆ ทำให้ประเทศสูญเสียทรัพยากร และอาหารที่ดีมีคุณภาพ ยังมีความยากจน และการเข้าถึงสิทธิต่างๆ โดยเฉพาะคนชาติพันธุ์ซึ่งอาศัยอยู่บนภูเขาตั้งแต่ดั้งเดิม แต่ไม่มีสิทธิในที่ทำกิน รวมทั้งมีการกำหนดนโยบายทวงคืนผืนป่า อพยพคนออกจากบ้านของเขา โดยให้เปลี่ยนแปลงไปใช้วิถีชีวิตอย่างคนเมือง ซึ่งไม่สามารถทำได้
 4. การกำหนดเป้าหมายพื้นที่ป่าร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ ขอเสนอให้มีป่าอยู่ในทุกๆ พื้นที่ทุกๆ จังหวัด ไม่ใช่กำหนดให้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นป่าเพียงที่เดียว
-

ส่วนที่ 4 : สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย

กลุ่มที่ 1 : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์และ
การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

กลุ่มที่ 2 : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง
ยั่งยืนและความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

กลุ่มที่ 3 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
การพัฒนาวินยาศาสตร์ และเทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม

กลุ่มที่ 4 : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กลุ่มที่ 5 : การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศ
สู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน

กลุ่มที่ 6 : การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกัน
การทุจริตประชนกตมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

กลุ่มที่ 7 : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

รายงานสรุปผลการประชุม

กลุ่มที่ 1 : การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

ประธาน :

รองศาสตราจารย์ ดร.จรี วิจิตรวาทการ กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้ดำเนินรายการ :

นางชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ

1

สรุปสาระสำคัญการนำเสนอ

1.1 สถานการณ์สำคัญด้านทุนมนุษย์และความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

1.1.1 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 สัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.1 เป็น 19 เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ขณะที่สัดส่วนวัยเด็กและวัยแรงงานจะลดลงจากร้อยละ 17.5 และ 65.3 เหลือร้อยละ 16.6 และ 64.1 ตามลำดับ

1.1.2 การพัฒนาคนในแต่ละกลุ่มวัย **กลุ่มปฐมวัย** มีปัญหาพัฒนาการไม่สมวัย เนื่องจากครอบครัวไม่มีความรู้และเวลาในการเลี้ยงดู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐาน **กลุ่มวัยเรียน** มีปัญหาด้านความสามารถทางเชาว์ปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เนื่องจากภาวะโภชนาการของแม่และเด็ก การดูแลของครอบครัว ประกอบกับกระแสวัฒนธรรมตะวันตกโดยเฉพาะการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ส่งผลให้มีอัตราการคลอดในวัยรุ่นหญิงอายุระหว่าง 15-19 ปี สูงคิดเป็นอัตรา 47.9 รายต่อประชากรวัยเดียวกันหนึ่งพันคน **กลุ่มวัยแรงงาน** มีผลิตภาพแรงงานต่ำ มีทักษะแรงงานอยู่ในระดับต่ำกว่าความต้องการของผู้ประกอบการทั้งด้านภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์/การคำนวณ ทักษะการสื่อสาร การบริหารจัดการ ความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ **กลุ่มผู้สูงอายุ** มีปัญหาในการเข้าถึงการทำงาน โดยกลุ่มที่มีอายุ 60-64 ปี มีสัดส่วนทำงานเพียงร้อยละ 59.2 ขณะที่ระบบบริการสาธารณะยังไม่รองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุ

1.1.3 คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย มีผลลัพธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คะแนนสอบ PISA อยู่ในระดับต่ำกว่าหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน และพบว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ แม้การใช้อินเทอร์เน็ตจะเพิ่มสูงขึ้นเป็น 26 ล้านคน แต่เป็นการใช้เพื่อการอ่านหาความรู้เพียงร้อยละ 31.7 รวมทั้งคนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยเพียงวันละ 37 นาที

1.1.4 ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ รายจ่ายสุขภาพภาครัฐมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะรายจ่ายของระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ คาดการณ์ว่าในปี 2564 รายจ่ายสุขภาพภาครัฐจะสูงขึ้นเป็น 684,275 ล้านบาท และรายจ่ายหลักประกันสุขภาพภาครัฐจะสูงขึ้นเป็น 433,664 ล้านบาท ขณะที่การเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.1.5 คุณธรรมจริยธรรม คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ โดยผลสำรวจของศูนย์คุณธรรมร่วมกับนิด้าโพล ปี 2557 พบว่าประชาชนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าปัญหาความซื่อสัตย์ สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของสังคมไทย

1.1.6 สถานการณ์สำคัญด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย การพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา ทำให้สังคมไทยพัฒนาไปหลายด้าน ส่งผลให้ปัญหาความยากจนลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ปัญหาความเหลื่อมล้ำไม่ได้ปรับตัวดีขึ้นในภาพรวมอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ยังเกิดความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคระหว่างกลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีรายได้ต่ำสุดและสูงสุด มีจำนวน 34.9 เท่า นอกจากนี้ในด้านการถือครองสินทรัพย์ สัดส่วนหนี้สินต่อเงินฝาก และการถือครองที่ดินทำกิน พบว่าประชากรร้อยละ 10 ที่มีรายได้สูงสุด มีจำนวนการถือครองที่ดินแตกต่างจากประชากรร้อยละ 10 ที่มีรายได้ต่ำสุด คิดเป็น 853.6 เท่า ด้านสังคม พบว่า ยังคงมีความแตกต่างของคุณภาพการบริการภาครัฐ ทั้งด้านการเข้าถึงการศึกษา การจัดบริการสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมและผู้พิการ ยังคงประสบปัญหาด้านการประกอบอาชีพอย่างมากทั้งด้านการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะแรงงาน เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาทุนมนุษย์และสังคมในภาพรวม

1.2.1 วัตถุประสงค์

(1) เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ค่านิยมที่ดีมีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวยั่งยืน ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

(2) เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

1.2.2 เป้าหมาย

(1) คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย

(2) ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 15

1.3 แนวทางการพัฒนา

1.3.1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยการปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ตั้งแต่เด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ วัยแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน กลุ่มผู้สูงอายุวัยต้นได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและลดค่าใช้จ่ายในระบบสุขภาพภาครัฐ การพัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย รวมทั้งการผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง

1.3.2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยการเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดให้สามารถยกระดับรายได้และเข้าถึงบริการของรัฐที่มีคุณภาพ สร้างโอกาสในการมีที่ดินทำกินของตนเอง กำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เพิ่มการจัดสวัสดิการสังคมให้กับกลุ่มเป้าหมายอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีสิทธิจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรในชุมชน

2

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

ประธานดำเนินรายการได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาและเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพมนุษย์ และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย โดยเฉพาะการวางแผนพัฒนาการพัฒนากายในระยะเวลา 5 ปี ตามระยะเวลาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานที่จะนำไปสู่การบรรลุผลตามเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว 20 ปี โดยมีประเด็นการเสวนาและระดมความคิดเห็นที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทุนมนุษย์

2.1.1 ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

(1) ควรเพิ่มประเด็นเรื่องศีลธรรม เนื่องจากสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งของการที่คนขาดคุณธรรม จริยธรรมเพราะไม่มีศีลธรรม โดยศีลธรรมหมายถึงคำสอนของศาสนา ดังนั้น การที่คนไม่มีคุณธรรม จริยธรรมจึงมาจากการละเลยศาสนา ทั้งนี้ ในแนวทางควรให้มีการคัดกรองสรรหาคนดีที่มีศีล 5 อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นผู้นำทางสังคม เนื่องจากคนที่มีศีล 5 ครบจะสามารถพัฒนาประเทศในทางสร้างสรรค์และทางบวก อีกทั้งยังช่วยบรรเทาปัญหาต่างๆ ในสังคมได้

(2) ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ใช้ศาสนาธรรมเป็นหลักในการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ด้วยการพัฒนาจิตใจคนทุกกลุ่มวัย ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีวินัย มีจิตสำนึกต่อหน้าที่ และมีสติปัญญาดี ตลอดจนพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีชีวิตสำหรับครอบครัว และชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีสุขภาวะที่ดี

(3) ควรผลักดันเรื่องคนไทยมีวินัยให้เป็นวาระแห่งชาติเนื่องจากการจะทำให้สำเร็จได้ต้องทำตั้งแต่ยังเด็ก ทำอย่างต่อเนื่อง และทำกับคนทุกวัย นอกจากนี้ การพัฒนาต้องคำนึงถึงมิติของจิตใต้จิตใต้สำนึกทางปัญญาหรือจิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดการปฏิบัติได้

(4) ควรให้ความสำคัญกับศีลธรรม จริยธรรม องค์การศาสนา การใช้หลักศาสนาพุทธมาดำเนินชีวิต เพราะหลักศาสนาสอนให้คนมีศีล สมาธิ ปัญญา และยังเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนตั้งแต่เกิดจนถึงสิ้นอายุขัย แต่ปัจจุบันที่ศาสนาเสื่อมถอยเนื่องจากการนำเสนอของสื่อที่เสนอแต่ด้านไม่ดีของพระพุทธศาสนา ควรต้องให้โอกาสแก่พระสงฆ์นำเสนอในด้านที่ดีของศาสนาด้วย นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้องค์การศาสนากำหนดแผนงาน/โครงการ เพื่อเผยแพร่การพัฒนาจิตใจ โดยรัฐควรให้การสนับสนุนจัดทำโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้งในระดับชุมชนและประเทศ

(5) ศาสนามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน ซึ่งหากนำหลักศาสนาเป็นหลักประจำใจจะส่งผลให้คนมีทิศทางในการดำเนินชีวิตที่ดี เช่นเดียวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักสำคัญที่จะช่วยเตือนสติให้มีการดำเนินชีวิตอย่างมีทิศทางและไม่เอาเปรียบผู้อื่น ดังนั้น จึงควรหล่อหลอมสิ่งเหล่านี้โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และสื่อ อย่างไรก็ตาม ควรเฝ้าระวังการใช้สื่อในเรื่องไร้สาระ วัตถุนิยม และบริโภคนิยม ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการพัฒนาของสังคม

(6) ประเด็นการพัฒนาที่ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกที่จะมีผลต่อการพัฒนาคนและลดความเหลื่อมล้ำ คือการปรับทัศนคติ ค่านิยม การสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชนทั้งในเรื่องความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ การมีศักดิ์ศรี การมีจิตสาธารณะ ซึ่งทัศนคติค่านิยมเหล่านี้มีความสำคัญต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมของคน โดยควรเริ่มต้นจากครูผู้สอนและการปรับหลักสูตรการศึกษาในระดับต่างๆ

2.1.2 พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของคนทุกช่วงวัยให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

(1) การกำหนดมาตรการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานควรคำนึงถึงนโยบายรองรับการเกิดน้อย คนโสดที่มีมากขึ้น การใช้ชีวิตที่ตัดสินใจไม่ถี่ถ้วน โดยควรกำหนดแนวทางสำหรับกลุ่มคน Gen Y และ Gen Z ที่ไม่ต้องเลือกระหว่างการทำงานและการมีครอบครัว

(2) ปัญหาเรื่องผลิตภาพแรงงานต่ำในประเทศไทย สาเหตุสำคัญมาจากแรงงานไร้ทักษะและขาดความรู้ ซึ่งในต่างประเทศได้จัดให้มีการอบรมแรงงานกลุ่มนี้เกี่ยวกับทักษะการประกอบอาชีพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือเสียเพียงครึ่งหนึ่ง เช่นในประเทศสิงคโปร์ สำหรับประเทศไทยควรเปิดให้มีการศึกษาหรือการอบรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพแรงงานในพื้นที่ โดยให้ท้องถิ่นเป็นเจ้าภาพและจัดสรรงบประมาณให้แก่ท้องถิ่นในการดำเนินงานดังกล่าว

(3) ควรให้ความสำคัญกับการนำระบบคุณวุฒิวิชาชีพมาใช้ผลักดันให้เกิดแรงงานคุณภาพที่มีสมรรถนะตามที่ผู้ประกอบการต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถนำมาใช้คัดเลือกบุคลากรและจ่ายค่าตอบแทนตามสมรรถนะแทนจ่ายตามวุฒิการศึกษา และให้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพเป็นแกนกลางเพื่อเชื่อมโยงโลกแห่งการทำงานเข้ากับโลกแห่งการศึกษา โดยสามารถนำคุณวุฒิวิชาชีพมาเทียบโอน

กับคุณวุฒิการศึกษา ทั้งนี้ ควรกำหนดเป็นนโยบายสนับสนุนให้คนเข้าสู่ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการประเมินสมรรถนะให้กับผู้เข้ารับการประเมิน

(4) ควรมีแนวทางในการนำคนที่มีศักยภาพไปเป็นผู้พัฒนาคนอื่น โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ควรนำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาทุนมนุษย์ที่มีการต่อยอดภายใต้การรู้จักของผู้อาวุโส เพื่อไม่ให้เป็นการละเลยคุณค่าของสังคม

2.1.3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(1) ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปัจจุบันข้อมูลความรู้มีอย่างมากมายและหลากหลาย จึงควรจัดหมวดหมู่บทเรียนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีประโยชน์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปโรงเรียน

(2) การพัฒนาคุณภาพครูต้องให้ความสำคัญตั้งแต่การรับเข้า โดยเฉพาะในเรื่องพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม เพราะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้จึงจำเป็นต้องเป็นต้นแบบที่ดี รวมทั้งควรปรับค่านิยมของสังคมในการยกย่องให้เกียรติศักดิ์ศรีแก่ครู

(3) ควรกำหนดให้มีสภาหรือคณะกรรมการระดับชาติเพื่อพัฒนาและกำหนดมาตรฐานและส่งเสริมการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามระดับช่วงชั้นเรียน เช่นเดียวกับในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ซึ่งปัจจุบันเขียนไว้กว้างเกินไปสำหรับนักเรียนและไม่ได้เขียนมาตรฐานการสอนของครู ตลอดจนให้มีวิธีบังคับใช้มาตรฐานดังกล่าวในลักษณะกฎกระทรวงหรือพระราชบัญญัติ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่นในต่างประเทศที่มีพระราชบัญญัติแก้ปัญหา นักเรียนอ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ โดยกำหนดให้ครูสอนโดยวิธีการอ่านออกเสียง (Phonics) และให้หลักสูตรการฝึกหัดครูต้องมีการอ่านออกเสียงบังคับใช้โดยกฎหมาย อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศไทย อาจปรับปรุงจาก พ.ร.บ. สภาการศึกษาแห่งชาติได้

(4) การปฏิรูปการศึกษาภายใต้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะมีการระบุถึงการตั้งกองทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือคนยากจน ซึ่งเป็นกลไกใหม่ที่จะทำให้คนยากจนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ไม่ควรบังคับให้เด็กไปเรียนมหาวิทยาลัยตามกระแสสังคม โดยที่ตัวเด็กเองไม่ได้อยากเรียน ในขณะที่ประเทศขาดแคลนกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ซึ่งประเด็นดังกล่าวจำเป็นต้องมีการปฏิรูปเชิงความคิดที่ให้คุณค่าแก่วิชาชีพต่างๆ เช่นเดียวกับในหลายประเทศที่คนจบอาชีวศึกษามีศักดิ์ศรีเทียบเท่ากับคนเรียนจบระดับมหาวิทยาลัย

2.1.4 ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพ

(1) ควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ประชาชนในเรื่องสุขภาพ ทั้งความรู้ในเรื่องปัญหาสุขภาพ การรักษาสุขภาพ การบริโภคอาหารที่เหมาะสม เพื่อลดการนำไปสู่การรักษาพยาบาลที่ไม่จำเป็นและมีค่าใช้จ่ายสูง ทั้งนี้ การผลิตสื่อเพื่อให้ความรู้ด้านสุขภาพควรต้องใช้ความก้าวหน้าเทคโนโลยีใหม่ๆ มาดำเนินการ อาทิ การพัฒนา Application ในมิติสุขภาพต่างๆ และควรมีงบประมาณดำเนินการที่นอกเหนือจากภาครัฐ เช่น การกำหนดให้ร้อยละ 10 ของการประมูล 3G/4G มาใช้ดำเนินการ เป็นต้น

(2) โรคไม่ติดต่อเรื้อรังและอุบัติเหตุเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งการจัดการปัญหาเหล่านี้ขึ้นอยู่กับ การจัดการพฤติกรรมของตนเอง ต้องสร้างให้คนมีสำนึกสุขภาพที่ดี สร้างกระแสต่อต้านสิ่งไม่ดี ขณะเดียวกันควรให้ความสำคัญกับการป้องกันโรคติดต่อด้วย ซึ่งโรคติดต่อบางประเภทที่ไม่สามารถควบคุมได้ จะส่งผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.1.5 พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย

(1) ประเด็นสำคัญที่ควรคำนึงถึงเมื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย เช่น การเตรียมการเรื่องที่อยู่อาศัยและการดูแลในอนาคตสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่โต ความสามารถในการจ่ายสำหรับบริการดูแลผู้สูงอายุ ในกลุ่มของครอบครัวชั้นกลางที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทักษะคติเชิงลบต่อผู้สูงอายุของกลุ่มวัยแรงงาน

(2) กลุ่มผู้สูงอายุแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สูงอายุตอนต้น ผู้สูงอายุตอนกลาง ผู้สูงอายุตอนปลาย แต่จากแนวทางมุ่งเน้นเฉพาะการดูแลระยะกลางและระยะยาวในกลุ่มผู้สูงอายุตอนปลาย และการส่งเสริมการทำงานของกลุ่มผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรง ทั้งนี้ ควรมีมาตรการให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสพบปะกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น พัฒนาศูนย์และพื้นที่สาธารณะให้ผู้สูงอายุและเด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกัน เพื่อมิให้ผู้สูงอายุอยู่แต่ในบ้านเพียงลำพัง พร้อมการจัดบริการรถสาธารณะและที่จอดรถให้เพียงพอ

(3) การพัฒนาที่สำคัญในสังคมสูงวัยควรคำนึงถึง 3 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) Inclusive Society ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา 2) Universal Design ให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มทุกวัย และ 3) Aging in Place ควรมีการวางผังเมืองให้เหมาะสมรองรับให้ผู้สูงอายุสามารถอาศัยในบ้านได้

(4) การเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ ควรให้ความสำคัญกับการเตรียมคนวัยทำงานให้มีสุขภาพแข็งแรง โดยอาจเชื่อมโยงกับเรื่องการวางผังเมืองให้มีพื้นที่สาธารณะในการออกกำลังกาย เช่น สวนสาธารณะ เล่นจักรยาน เป็นต้น

2.1.6 ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศ

(1) การให้สถานศึกษามีมาตรการจูงใจให้เด็กเข้าสู่ระบบการศึกษา ควรเป็น มาตรการที่เป็นรูปธรรมชัดเจน เช่นเดียวกับศูนย์ปราชญ์ที่มีฐานเรียนรู้ มีการปฏิบัติจริง สร้างความร่วมมือ โดยใช้หลักของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) โดยผู้อบรมที่ศูนย์ปราชญ์จะได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีการขยาย ผลการเรียนรู้ไปสู่ครอบครัว หมู่บ้าน ชุมชนต่อไป ทั้งนี้ จะมีการประเมินผลหลังอบรมเพื่อเติมเต็มในประเด็นที่ขาด

(2) แนวทางการพัฒนาเรื่องการกำหนดมาตรการดูแลครอบครัวที่เปราะบาง ควรใช้ประโยชน์จากการเข้าสู่สังคมสูงวัย โดยให้ผู้ที่มีประสบการณ์ เช่น ด้านสาธารณสุข จิตวิทยามนุษย์ มาเป็นพ่อแม่ปู่ย่าคุณาน (จำลอง) สำหรับการดูแลครอบครัวดังกล่าว เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น และเข้มแข็ง

2.1.7 อื่น ๆ

(1) การกำหนดเป้าหมายร่วมในเรื่องทุนมนุษย์ในเป้าหมายที่ 1 ที่จะพัฒนาคนไทย ให้มีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีความเป็นพลเมืองต้นรู้ ไม่ควรจزمุ่งเน้นให้แต่ภาครัฐเป็นผู้พัฒนา ต้องให้คนมีความคิดที่จะพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ ซึ่งจะสามารถนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำได้ โดยรัฐ เพียงแต่สร้างโอกาสให้แก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

(2) ควรปรับแก้เป้าหมายและตัวชี้วัดให้มีความชัดเจน อาทิ เป้าหมายเรื่องแรงงานมีความรู้และทักษะเป็นไปตามความต้องการของตลาดงานที่กำหนดตัวชี้วัดเรื่อง “ผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานอาชีพ” ควรปรับเป็น “ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ” และเพิ่มเติมเป้าหมายที่สอดคล้องกับความเป็นสากล โดยเพิ่มตัวชี้วัดเรื่องทักษะภาษาอังกฤษ

(3) ควรมีแนวทางเกี่ยวกับแรงงานต่างชาติที่ชัดเจน เช่นเดียวกับหลายประเทศที่ประสบปัญหาการลดลงของกำลังแรงงาน เช่น ยุโรป ญี่ปุ่น เป็นต้น ทั้งนี้ การนำเข้าแรงงานต่างด้าวจะส่งผลให้แรงงานที่มีทักษะเคลื่อนย้ายเข้ามาด้วย ดังเช่นกรณีแรงงานจากซีเรียที่ย้ายเข้าไปในเยอรมนี ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานที่มีทักษะเข้ามาด้วยเช่นกัน

(4) ควรเพิ่มเติมเรื่องการบำบัดยาเสพติด โดยควรมีการบำบัดและติดตามให้ผู้ติดยาหายอย่างจริงจัง เพื่อคืนคนดีสู่สังคม

2.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

2.2.1 การดูแลคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส

(1) ด้านการศึกษา ควรผลักดันให้มีค่าเล่าเรียนฟรี สำหรับเด็กยากจนแต่เรียนดี เพื่อให้เด็กที่มาจากครัวเรือนที่ยากจนได้มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเข้าถึงด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เช่น การจัดการศึกษาทางไกลหรือการศึกษาออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรจัดหมวดหมู่เนื้อหาสาระในเว็บไซต์ในการศึกษาให้ง่ายแก่การเข้าถึง

(2) ด้านบริการสุขภาพ ควรจัดให้มีการรักษาและป้องกันโรคที่ไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ทั้งนี้ การเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและการเกิดอุบัติเหตุเป็นผลมาจากพฤติกรรมที่จำเป็นต้องแก้ไข ทั้งในด้านการสร้างสำนึกสุขภาพที่ดีและความปลอดภัย และการสร้างพฤติกรรมต่อต้านกระแสบริโภค ดังนั้นในแนวทางของยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ข้อ 3.2.2 (หน้า 75) ขอให้ใช้คำที่ครอบคลุมถึงโรคที่ไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยใช้คำว่า “บริหารจัดการการให้บริการระบบควบคุมโรคที่มีคุณภาพ” แทนคำว่า “บริหารจัดการการให้บริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ”

(3) ด้านที่ดินทำกิน เสนอให้รัฐดำเนินการให้คนจนที่ถูกยึดที่ดินได้มีโอกาสเช่าที่ดินโดยทำสัญญาเช่าในราคาถูกเพื่อให้คนจนได้มีที่ทำกินโดยให้คนจนขึ้นทะเบียนและให้โอกาสเช่าที่ดินทำกิน และให้จังหวัดเป็นคนกลางในการทำสัญญาเช่าที่ดิน

(4) นอกจากนี้ควรมีการแก้ปัญหากลุ่มเป้าหมายอื่นๆ อาทิ กลุ่มผู้กระทำผิดให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติ และการให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้พิการ คนไร้บ้าน และคนไร้อาชีพ

2.2.2 การกำหนดเป้าหมายของการลดความเหลื่อมล้ำ ควรใช้โอกาสและวิถีการดำรงชีวิตที่ดีมีคุณภาพมาเป็นตัวชี้วัดมากกว่าการกำหนดตัวชี้วัดด้านรายได้เพียงอย่างเดียว อาทิ ทุกคนไม่ว่ารวยหรือจนได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพที่เหมือนกัน การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีเหมือนกัน อย่างไรก็ตามการลดความเหลื่อมล้ำรายได้ระหว่างคนจนกับคนรวยทำได้ยาก แต่การลดความเหลื่อมล้ำในศักยภาพการดำรงชีวิตของคนสามารถทำได้ โดยการให้ทุกคนได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกัน โดยที่ความเท่าเทียมในเรื่องของโอกาสที่ทุกคนควรจะได้รับนั้นควรให้มีความเท่าเทียมกัน

2.2.3 การลดความเหลื่อมล้ำจากฐานราก

(1) การสร้างผู้นำที่เข้มแข็งเนื่องจากการมีผู้นำที่เข้มแข็งจะทำให้ชุมชนประสบผลสำเร็จและเกิดความยั่งยืนในการขับเคลื่อนชุมชน

(2) การดูแลสุขภาพของชุมชน ควรให้ชุมชนเป็นผู้ดูแลรักษาป่าชุมชน โดยภาครัฐทำหน้าที่เป็นผู้ทำการประเมิน

(3) การใช้สหกรณ์ ซึ่งมีอยู่แล้วในชุมชนหรือพื้นที่เป็นเครื่องมือ/กลไกในการช่วยเหลือคนในชุมชน โดยสนับสนุนกิจกรรมของสหกรณ์ เสริมสร้างศักยภาพของสหกรณ์ให้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งระบบสหกรณ์มีการสะสมเงินออมเป็นรายได้และนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์มีต้นทุนค่าใช้จ่ายต่ำเป็นการเพิ่มรายได้ที่แท้จริงและให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ โดยเฉพาะสมาชิกสหกรณ์ที่เป็นคนทำงานรุ่นใหม่ที่ยังมีรายได้น้อย

(4) ควรมีการนำธรรมนูญหมู่บ้านสันติสุข 9 ดีของจังหวัดบุรีรัมย์ไปขยายผล ประกอบด้วย 1) เป็นคนดี 2) มีปัญญา 3) รายได้สมดุล 4) สุขภาพแข็งแรง 5) สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ 6) สังคมอบอุ่น 7) หลุดพ้นอาชญากรรม 8) จัดตั้งกองทุนพึ่งพาตนเอง และ 9) สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชน

2.2.4 การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม อาทิ การส่งเสริมให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพตนเอง เช่น การกำหนดให้มีการออมภาคบังคับให้กับประชาชนในวัยทำงาน การส่งเสริมการทำงาน ฯลฯ การสร้างเวทีให้เกิดสุนทรียสนทนา/การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ในทุกระดับ ซึ่งจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การสร้างทัศนคติให้ประชาชนต้องการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพตนเอง โดยรัฐมีหน้าที่สร้างโอกาสที่จะนำไปสู่การแก้ไขความเหลื่อมล้ำ การสร้างทัศนคติ ค่านิยม และการรับรู้ที่ถูกต้องเพื่อให้คนมีความซื่อสัตย์ มีศักดิ์ศรี มีความรับผิดชอบ ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ดี พึ่งตนเอง ลดการคาดหวังและการพึ่งพาจากภาครัฐ ตลอดจนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชนและสังคม

2.2.5 การนำแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติ เสนอให้มีการผลักดันการจัดทำแผนการพัฒนาทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทุนสิ่งแวดล้อมที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น/ชุมชน โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นเอกภาพในทุกระดับ และรวมถึงให้มีระบบติดตามงานเพื่อสร้างกำลังใจและเกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3 สรุปข้อคิดเห็นของประธานและผู้ดำเนินรายการ

(1) กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีเป็นกรอบชี้ทิศทางการพัฒนาที่มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและถูกถ่ายทอดมาเป็นระยะเวลา 5 ปีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยแนวทางการพัฒนาใน 5 ปีแรก จะไม่ใช่การเริ่มต้นใหม่ทุกเรื่อง บางเรื่องเป็นงานที่ต่อเนื่อง แต่ยังมีช่องว่างของการดำเนินการ ประเด็นการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้จึงแตกต่างจากแผนพัฒนาฯ ฉบับอื่นที่ผ่านมา โดยจะมีจุดเน้นที่ชี้ถึงประเด็นการพัฒนาสำคัญที่ปิดช่องว่างเหล่านั้นพร้อมการจัดลำดับความสำคัญ

(2) ทิศทางการพัฒนาระยะยาวที่กล่าวถึงในยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีในประเด็นการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร ซึ่งเป็นยุคที่มีอัตราการเกิดน้อยนั้น จะมีแนวนโยบายประชากรระยะยาวรองรับ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการคือการจัดทำแผนประชากรระยะยาว 20 ปีที่เชื่อมโยงกับการพัฒนา

ในทุกมิติ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรจะส่งผลกระทบในทุกด้านทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ จะมีทิศทางการพัฒนาเดียวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

(3) การผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติจะมีแผนเฉพาะด้านที่สอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ที่เป็นการถ่วงระดับไปถึงในระดับพื้นที่ โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาภาคและพื้นที่เป็นจุดเชื่อมโยงที่นำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์เฉพาะด้านในลักษณะของยุทธศาสตร์จังหวัด ซึ่งจะยึดบริบทของพื้นที่ เน้นการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาประเด็นการพัฒนาในทุกมิติ ภายใต้บริบทของพื้นที่กลุ่มจังหวัดและจังหวัดนั้นๆ นอกจากนี้ ในระดับจังหวัด ยังมีกระบวนการจัดทำแผนชุมชนโดยชุมชน ซึ่งเป็นลักษณะของแผนชุมชนพึ่งตนเอง มีการจัดการชุมชน ในลักษณะของการจัดการท้องถิ่นชุมชนที่เป็นการเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ ทั้งนี้ บทบาทของ สศช. ในเรื่องของการวางแผนจะมีการสร้างองค์ความรู้ โดยดำเนินงานในลักษณะของเครือข่าย ซึ่งปัจจุบันมีหลายเครือข่ายที่กำลังขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าว

(4) การลดความเหลื่อมล้ำและการพัฒนาทุนมนุษย์เป็นหัวใจของการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาด้านจิตใจ ทศนครี ค่านิยม หลักจริยธรรม และคุณธรรมประจำใจ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้คนเป็นคนดี มีจิตเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน หากไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาในประเด็นเหล่านี้จะทำให้สังคมเผชิญกับปัญหาต่างๆ ทั้งนี้ การพัฒนาทุนมนุษย์และค่านิยมจะเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ โดยต้องมีการปรับทัศนคติ สร้างค่านิยมที่นำไปสู่การรับรู้และก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ขณะที่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถเป็นเครื่องมือที่จะนำมาประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับ ทุกมิติ และทุกเรื่อง

(5) กระแสของสังคมปัจจุบันมุ่งเน้นเรื่องวัตถุนิยมและความร่ำรวย จึงควรพิจารณาถึงแนวทางการดำเนินการเพื่อเป็นการทวนกระแสดังกล่าว ได้แก่ การทำให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมประจำใจในสังคมไทย การมีดุลยภาพระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการพัฒนาทางวัตถุและเทคโนโลยีคู่ขนานไปกับการพัฒนาทางจิตใจ ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถใช้เป็นหลักในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างและขยายผลให้มีคนดีมากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องเริ่มต้นจากตัวเราเอง โดยช่วยกันสร้างคุณธรรมและขยายคุณธรรมให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวร่วมกันของคนในสังคมต่อไป

รายงานสรุปผลการประชุม

กลุ่มที่ 2 : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ประธาน :

นายอิสระ ว่องกุศลกิจ

กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้ดำเนินรายการ :

นางปัทมา เอียววิศิษฐ์สกุล

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1

สรุปสาระสำคัญการนำเสนอ

1.1 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

1.1.1 ภาพรวมการประเมินสภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจไทยในช่วงที่ผ่านมาและช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

(1) จุดอ่อนและเงื่อนไขสำคัญของเศรษฐกิจไทย การขยายตัวในเกณฑ์ต่ำและมีความผันผวนมากขึ้นในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และในช่วง 4 ปีแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 11 รวมทั้งแนวโน้มการลดลงของขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการส่งออกและความแข็งแกร่งด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจตลอดช่วงระยะเวลา 9 ปีที่ผ่านมา สะท้อนถึงจุดอ่อนที่สำคัญๆ ของระบบเศรษฐกิจไทยทั้งทางด้านปัญหาเชิงโครงสร้าง เงื่อนไขในระบบเศรษฐกิจโลก และปัจจัยทางด้านการดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการเศรษฐกิจ ได้แก่ ตลาดภายในประเทศยังมีขนาดเล็ก มาตรการภาครัฐระยะสั้นยังมีข้อจำกัดในการสนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากอย่างต่อเนื่อง การลงทุนไม่เพียงพอต่อการเพิ่มศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แรงขับเคลื่อนจากปัจจัยแรงงานที่ลดลงอันเป็นผลจากโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุกำลังแรงงานลดลงตั้งแต่ปี 2558 และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ผลิภาพการผลิตต่ำและยังคงเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ การปรับโครงสร้างการผลิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเพิ่ม TFP ยังล่าช้า ในขณะที่ภาคการเงินยังทำงานไม่เต็มที่ทั้งในด้านประสิทธิภาพ การเข้าถึงของ SMEs การจัดสรรเงินออมเพื่อการลงทุนพัฒนา และการแข่งขันจากภาคนอกประเทศ และการบริหารการคลังยังมีข้อจำกัดในด้านประสิทธิภาพการจัดทำงบประมาณเชิงบูรณาการ บูรณาการเชิงพื้นที่และที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ ฐานภาษีแคบและการจัดเก็บยังมีข้อจำกัดและการคลังท้องถิ่นยังขาดประสิทธิภาพ

(2) โอกาสและความเสี่ยงที่ประเทศไทยต้องเผชิญในช่วง 5 ปีข้างหน้า ประกอบด้วย การเข้าสู่โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุเต็มตัว ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในด้านทางตรงและทางอ้อม เศรษฐกิจโลกยังคงเติบโตช้า มีความผันผวน และมีการแข่งขันที่สูง ความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อนบ้านและประเทศคู่ค้าที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ดี ยังคงมี

ปัจจัยที่เป็นโอกาสในการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ได้แก่ ฐานการผลิตและบริการของไทย มีความเข้มแข็งและสามารถต่อยอดต่อไปได้ ความร่วมมือและโอกาสใน ASEAN และ RCEP ทั้งในด้านการขยายตลาด ปัจจัยการผลิตและแรงงาน และการเป็นศูนย์กลางด้านการผลิต บริการ และโลจิสติกส์ ตลอดจนโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องจากแนวโน้มชนชั้นกลางของโลกขยายตัว และความร่วมมือของไทยในกรอบต่างๆ ทั้งพหุภาคี และทวิภาคีมีความเข้มข้นมากขึ้น

1.1.2 กรอบแนวคิดยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เศรษฐกิจโลกยังอยู่ในช่วงของการฟื้นตัวจากปัญหาวิกฤตต่างๆ การแข่งขันในตลาดโลกจะรุนแรงขึ้นโดยที่ประเทศต่างๆ มุ่งเน้นการนำนวัตกรรมมาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในขณะที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพมาต่อเนื่องหลายปีทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกซบเซาและข้อจำกัดภายในประเทศเองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันรวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้า 5 ปีต่อจากนี้ไปจึงเป็นช่วงเวลาของการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยให้กลับมาขยายตัวได้สูงขึ้นโดยการเร่งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ตามแผนที่วางไว้และสร้างบรรยากาศการลงทุนที่จูงใจให้ภาคธุรกิจเอกชนขยายการลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาเป้าหมายสำคัญ และขณะเดียวกัน 5 ปีต่อจากนี้ไปก็เป็นช่วงของการปฏิรูปเศรษฐกิจในหลายด้านเพื่อวางพื้นฐานให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงได้ภายในปี 2570 ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยการใช้นวัตกรรม คุณภาพคน และการปรับปรุงด้านกฎระเบียบและการบริหารจัดการที่ดีเป็นปัจจัยนำในการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเงิน และดูแลวินัยทางการเงินการคลัง ควบคู่ไปกับการดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขาทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ ที่เป็นฐานรายได้เดิม และขยายสาขาการผลิตและบริการใหม่ๆ สำหรับอนาคต

การขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 การพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาและยกระดับคุณภาพของกำลังคน ความคิดสร้างสรรค์ในการขยายฐานเศรษฐกิจและฐานรายได้ใหม่ควบคู่ไปกับการเพิ่มผลิตภาพของฐานการผลิตและบริการเดิมรวมทั้งการต่อยอดจากการผลิตและบริการเดิมโดยใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีอัจฉริยะ นอกจากนี้ ก็ให้ความสำคัญกับการใช้ศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพ การส่งเสริมการเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่มูลค่าอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ การผสมผสานภาคบริการเข้ากับการค้าและการเตรียมความพร้อมของภาคบริการให้สามารถรองรับการแข่งขันที่เสรีขึ้น การเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันให้กับ SMEs รวมทั้งการสร้างสังคมผู้ประกอบการที่ผลิตได้ขายเป็น โดยพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมาตรฐานสากลของสินค้าและบริการที่สูงขึ้นรวมถึงมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาระบบและกลไกรวมทั้งการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้คนในชุมชนและท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

1.1.3 วัตถุประสงค์ และเป้าหมายตัวชี้วัด

วัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนคือ การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน และ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร อุตสาหกรรม

บริการ และการค้าการลงทุน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การสร้างแรงขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพด้วยนวัตกรรม ควบคู่ไปกับการเร่งรัดสร้างความเข้มแข็งให้กับปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อให้สามารถเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ได้กำหนดเป้าหมายการขยายตัวของเศรษฐกิจในภาพรวมเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 โดยมีรายได้ต่อหัวเป็น 8,200 ดอลลาร์ สหรัฐ ในปี 2564 กรอบอัตราเงินเฟ้อระยะปานกลางอยู่ที่ร้อยละ 2.5 ± 1.5 หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไม่เกินร้อยละ 55 ของ GDP และดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลไม่เกินร้อยละ 2 ต่อ GDP ในขณะที่การสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขาได้กำหนดเป้าหมายการขยายตัวของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ (นอกเหนือจากการบริการภาครัฐ) ที่ร้อยละ 3.0, 4.5 และ 6.0 ต่อปี ตามลำดับ รวมทั้งกำหนดเป้าหมายให้เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้นเป็น 59,460 บาท ประเทศไทยมีเมืองอุตสาหกรรมนิเวศอย่างน้อย 15 พื้นที่ มีรายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 3 ล้านล้านบาท และมีสัดส่วน GDP SMEs ต่อ GDP ทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 ก่อนสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในปี 2564

1.1.4 แนวทางการพัฒนา

(1) **การพัฒนาการคลัง** มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบงบประมาณของประเทศเพื่อให้งบประมาณภาครัฐสนับสนุนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเต็มที่ พัฒนาการจัดเก็บรายได้ภาครัฐและขยายฐานภาษีให้ครอบคลุมผู้มีงานทำในระบบที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีมีการยื่นแบบเพื่อชำระภาษีที่ถูกต้องและครบถ้วน ใช้เครื่องมือทางภาษีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพื่อเป็นช่องทางในการเพิ่มรายได้ภาครัฐ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อลดภาระการพึ่งพารายได้จากรัฐบาล และปรับโครงสร้างการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจทั้งระบบ และฟื้นฟูรัฐวิสาหกิจที่มีปัญหาฐานะการเงิน

(2) **การพัฒนาการเงิน** มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการเงินและสถาบันการเงินให้สามารถสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ขยายการเข้าถึงบริการทางการเงินให้ทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่ม ยกย่ององค์กรการเงินชุมชนเพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความรู้ทางการเงินให้กับประชาชน พัฒนานวัตกรรมทางการเงินรูปแบบใหม่ๆ และสนับสนุนการพัฒนาตลาดทุนเพื่อให้เป็นแหล่งระดมทุนในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพและเสถียรภาพของสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้เป็นกลไกที่สนับสนุนดำเนินนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงทางการคลัง

(3) การพัฒนาภาคเกษตรกรรม

1) **เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน** โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร รวมทั้งจัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่หาได้ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวม คัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

2) **สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม** โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตด้านพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์สัตว์น้ำ เทคโนโลยีการเพาะปลูก และการวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรกลทางการเกษตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าที่เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้ และการพัฒนารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศให้แก่เกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม

3) **ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด** โดยการพัฒนากระบวนการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลทั้งในกลุ่มสินค้าที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย และการขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง โดยการสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

4) **เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร** โดยการเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่มให้เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมเกษตร โดยอาศัยแนวคิดและกระบวนการสหกรณ์เป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบคลุมเกษตรกรและประชาชนในทุกพื้นที่ การส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต การส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต ทั้งก่อนการเก็บเกี่ยว หลังเก็บเกี่ยวและในกระบวนการแปรรูปเพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตตลอดห่วงโซ่การผลิต การสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง การบริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าและความต้องการของผู้บริโภคในตลาดเพื่อสร้างสมดุลการผลิตในทุกระดับ ตลอดจนมีการเชื่อมโยงการผลิตภาคเกษตรกับภาคการผลิตอื่น การพัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร และการสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้านในการเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าและโอกาสในด้านการตลาดจากการส่งออกทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน

5) **ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร มีส่วนร่วมคิดร่วมทำ และเป็นเจ้าของในการพัฒนาการเกษตรของตน การส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนทั้งในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และการควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

6) **พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่** โดยการพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตรให้มีความถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้และสามารถนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการวางแผนด้านการเกษตรโดยใช้การตลาดนำ การสร้างบุคลากรด้านการเกษตร โดยการผลิตเกษตรกรรุ่นใหม่หรือดำเนินนโยบายบัณฑิตคืนถิ่น การจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้จากภาคปฏิบัติเพื่อสร้างเกษตรกรที่มีความรู้และมีความสามารถและการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

(4) การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

1) การพัฒนาอุตสาหกรรมกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่มีศักยภาพสูงและเป็นฐานรายได้ที่สำคัญในปัจจุบันของประเทศ ประกอบด้วย ยานยนต์ไฟฟ้า เกษตรและอาหาร อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก เคมีภัณฑ์ชีวภาพและพลาสติกชีวภาพ และอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพสู่การใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ด้วยนวัตกรรม การวิจัยพัฒนา และความคิดสร้างสรรค์ โดยอยู่บนพื้นฐานของการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการพัฒนา นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ขึ้น รวมทั้งต้องสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายธุรกิจตลอดห่วงโซ่มูลค่าในลักษณะคลัสเตอร์ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาตลาดสินค้าคุณภาพ โดยเฉพาะตลาดภายในประเทศ เพื่อเป็นแรงผลักดันให้การผลิตสินค้ามีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้น นอกจากนี้ ต้องส่งเสริมการกระจายการลงทุนไปสู่ภูมิภาค อันจะนำไปสู่การสร้างเชื่อมโยงฐานการผลิตของอุตสาหกรรมเป้าหมายกับอุตสาหกรรมในประเทศเพื่อนบ้าน ต่อยอดสู่การเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าของโลก (Global Value Chain) ด้วย

2) การพัฒนาอุตสาหกรรมกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต ซึ่งเป็นกลุ่มที่จะเป็นฐานรายได้ใหม่ของประเทศ โดยเป็นการผสมผสานโอกาสจากแนวโน้มบริบทโลกในอนาคต เข้ากับอุตสาหกรรมที่ไทยมีพื้นฐานความเก่งอยู่ภายใน ประกอบด้วย หุ่นยนต์อัตโนมัติ ชิ้นส่วนอากาศยาน เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ และพลังงานชีวภาพ โดยแนวทางการพัฒนาต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การวางแผนกำลังคนเพื่อรองรับอุตสาหกรรมอนาคต โดยมีการวางแผนการผลิตและการพัฒนา กำลังคนอย่างเป็นระบบชัดเจน ในขณะเดียวกันต้องส่งเสริมภาคเอกชนให้ลงทุนผลิตกำลังคนที่อุตสาหกรรมมีความต้องการเร่งด่วน นอกจากนี้ ต้องมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับเทคโนโลยีสำคัญสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคต ทั้งความเป็นไปได้ในการพัฒนาขึ้นเองในประเทศ และการซื้อเทคโนโลยีทั้งระบบจากต่างประเทศ โดยต้องมีกลไกรองรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีบูรณาการ รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญและปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้เอื้อและสนับสนุนการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมสำหรับการพัฒนาประเทศในอนาคตมากยิ่งขึ้น

(5) การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว

1) การพัฒนาศักยภาพฐานบริการเดิม ได้แก่ การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือและซ่อมเรือ บริการสาธารณสุข บริการอสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง การจัดประชุมและนิทรรศการ (MICE) บริการทางการเงิน และบริการสุขภาพ ควรดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ รวมทั้งปรับโครงสร้างการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงกันในรายสาขาบริการและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้เกิดการยกระดับการพัฒนาที่สอดคล้องกัน นอกจากนี้ การส่งเสริมการลงทุนในสาขาบริการเดิม จะช่วยยกระดับการพัฒนามาตรฐานในแต่ละสาขาบริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมกับการพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้สามารถปรับตัวได้ทันต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นพลวัต พัฒนาระบบรับรองมาตรฐานและกำหนดให้มีมาตรฐานธุรกิจภาคบริการตามมาตรฐานสากล พร้อมกับการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาโดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำนวัตกรรมใหม่ๆ ที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทนไปใช้ในการพัฒนาสินค้าและบริการ

2) การยกระดับฐานบริการใหม่ ได้แก่ บริการดิจิทัล การศึกษา ธุรกิจบันเทิง และสาร์ทละ และบริการวิชาชีพ ให้ก้าวไปสู่บริการที่ทันสมัยในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ เช่น กิจการ Cloud Service แอปพลิเคชันทางการเงิน และการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เป็นต้น รวมทั้งสร้างความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจบริการที่มีศักยภาพเพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างบูรณาการและส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันบนฐานการพัฒนาเชิงธุรกิจและกระจายผลประโยชน์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

3) แนวทางการพัฒนาสาขาบริการเดิมและบริการใหม่ จะต้องขับเคลื่อนโดยกลไกที่มีเอกภาพ ให้ความสำคัญกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานบริการที่เข้มแข็งตลอดจนยกระดับศักยภาพภาคบริการของประเทศให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทภายนอก ขณะที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยจะต้องพัฒนาไปในเชิงบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กระจายไปยังภาคส่วนต่างๆ อย่างทั่วถึง ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้มีความทันสมัย และปรับโครงสร้างการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว

(6) การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุกเพื่อเพิ่มความต้องการบริโภคสินค้าภายในประเทศและการส่งออกสินค้าไทย และสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ และบริษัทการค้าระหว่างประเทศ

2) พัฒนาการอำนวยความสะดวกทางการค้าให้ได้มาตรฐานสากล ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ รวมถึงการพัฒนาระบบประกันความเสี่ยงภัยของสินค้าและบริการ ตลอดจนการผลักดันการลดอุปสรรคทางการค้าโดยเฉพาะมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี โดยขยายการจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วมกันในสินค้าและบริการที่สำคัญในอาเซียน และในระดับทวิภาคี

3) สนับสนุนผู้ประกอบการลงทุนในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเพิ่มผลิตภาพในการค้าและการประกอบธุรกิจ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความปลอดภัย

4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดย (1) สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต การจัดการ การขาย (2) สร้างสังคมผู้ประกอบการ โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ (3) ส่งเสริมการรวมกลุ่ม SMEs เป็นคลัสเตอร์ในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งการสร้างโอกาสในการออกไปดำเนินธุรกิจในต่างประเทศ

5) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศและการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ โดยการส่งเสริมการลงทุนในประเทศควรให้ความสำคัญกับ (1) การพัฒนากลไกการคุ้มครองการลงทุนและการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน และ (2) การลดอุปสรรค ขั้นตอนการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยการลดระยะเวลาการรายงานตัว และการขยายระยะเวลาการขออนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว ในส่วนของการส่งเสริมการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศควรให้ความสำคัญกับ (1) ส่งเสริมให้มีหน่วยงานหลักในการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม (2) จัดทำมาตรการส่งเสริมและให้สิทธิประโยชน์การลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ และการลดอุปสรรคในการเคลื่อนย้ายเงินระหว่างประเทศและการแลกเปลี่ยนเงิน การสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุน และ (3) การสนับสนุนปัจจัยอำนวยความสะดวกการลงทุนโดยการส่งเสริมบริการป้องกันความเสี่ยงทางการค้า ส่งเสริมการเพิ่มสาขาธนาคารพาณิชย์ไทยในต่างประเทศ

6) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุน ตลอดจนการดำเนินธุรกิจของ SMEs เช่น การปรับปรุงแก้ไขระเบียบพิธีการศุลกากรที่ส่งเสริมการค้าอำนวยความสะดวกทางการค้า รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายแข่งขันทางการค้า เพื่อให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรมในตลาดและเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย

7) พัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา และพัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาของไทย ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกการใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ถูกกฎหมาย

1.2 ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

1.2.1 ภาพรวมการประเมินสภาพแวดล้อมในช่วงที่ผ่านมาและช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่ไทยต้องเผชิญต่อไปในอนาคต มีทั้งกรอบความร่วมมือในระดับของภูมิภาค อนุภูมิภาค ไปจนถึงระดับทวิภาคี อาทิ APEC ASEAN GMS และ IMT-GT ที่ผ่านมามีแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้ให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงในภูมิภาคสายสาขา สำหรับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จะให้ความสำคัญกับความร่วมมือที่ก่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจ การลดช่องว่างของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพระหว่างประเทศ และสร้างความเชื่อมโยงของกฎระเบียบ เพื่อสร้างความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ ให้มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น

1.2.2 กรอบแนวคิด

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จะเป็นการผลักดันขับเคลื่อนต่อเนื่องจากการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคและภูมิภาคภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 โดยในระยะเวลา 5 ปีต่อจากนี้ไปจะมุ่งเน้นการผลักดันให้ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบและในเชิงสถาบันมีความคืบหน้าและชัดเจนในระดับปฏิบัติการและในแต่ละจุดพื้นที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ รวมทั้งการผลักดันการลดการใช้มาตรการที่ไม่ใช่มาตรการทางภาษีในการกีดกันการค้าการลงทุนระหว่างกัน ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพที่ต้องเชื่อมโยงเครือข่ายภายในประเทศและต่อเชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้าน และการเตรียมความพร้อมให้ประเทศไทยเป็นประตูไปสู่ภาคตะวันตกและตะวันออกของภูมิภาคเอเชีย ตลอดจนมุ่งเน้นการต่อยอดจากความร่วมมือเชิงกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการกระจายความเจริญในการพัฒนาชุมชน จังหวัดและเมืองตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ รวมถึงพื้นที่เชื่อมโยงอื่นภายในประเทศ ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยต้องดำเนินยุทธศาสตร์ในเชิงรุกในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในต่างประเทศทั้งในส่วนที่จะทำให้เกิดการเชื่อมต่อห่วงโซ่มูลค่าในอาเซียนที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเพื่อขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศ CLMV และอาเซียน รวมทั้งการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือของอาเซียนกับกลุ่มประเทศนอกกลุ่มอาเซียน ทั้งนี้ ความเชื่อมโยงที่สมบูรณ์และการลงทุนของไทยในภูมิภาคจะส่งผลให้ประเทศไทยสามารถใช้จุดเด่นในเรื่องที่ตั้งเชิงภูมิศาสตร์ให้เกิดผลเต็มที่ที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการค้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของภูมิภาค

ในขณะเดียวกันประเทศไทยก็ต้องให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับที่เป็นวงกว้างขึ้น อาทิ กลุ่ม RCEP ความร่วมมือภายใต้กรอบเอเปค และกลุ่มประเทศ 77 เป็นต้น ให้ใกล้ชิดในทุกด้านมากขึ้นและผลักดันให้การพัฒนาประเทศสอดคล้องกับมาตรฐานสากลและข้อตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ข้อกำหนดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ มาตรฐานด้านการบิน เป็นต้น ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศของไทยนั้นต้องยึดหลัก คิดเสรี เปิดเสรีและเปิดโอกาส โดยดำเนินนโยบายการค้าและการลงทุนที่เสรี เปิดกว้าง และเป็นธรรม เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการประกอบธุรกิจ ขณะที่ประเทศไทยต้องปรับตัวทั้งเชิงรับและเชิงรุกให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ส่งเสริมบทบาทเชิงรุกของประเทศไทยในการแสวงหาตลาดใหม่ๆ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในต่างประเทศ และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมจากการเรียนรู้ภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายการสร้างความเป็นเลิศทางการผลิตทั้งสินค้าและบริการตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนจากโอกาสที่เกิดขึ้นภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

1.2.3 วัตถุประสงค์ และเป้าหมายตัวชี้วัด

วัตถุประสงค์หลักของยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การใช้จุดเด่นของทำเลที่ตั้งเป็นจุดเชื่อมโยงแนวระเบียงเศรษฐกิจ การเพิ่มบทบาทของไทยในเวทีโลก และการขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) การมีเครือข่ายการเชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจที่ครอบคลุมและใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ โดยมีตัวชี้วัด ได้แก่ ความสำเร็จของการดำเนินงาน CBTA และการมีโครงข่ายความเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์ที่ครอบคลุมทุกรูปแบบ 2) ระบบห่วงโซ่มูลค่าในอนุภูมิภาคและอาเซียนได้รับการยกระดับให้มีมูลค่าสูงขึ้น โดยมีตัวชี้วัด ได้แก่ ระดับ Enabling Trade Index เพิ่มสูงขึ้น และมูลค่าการค้า การลงทุน การบริการ และสินค้าชั้นกลางผ่านแดน มีการเติบโตขึ้น 3) ประเทศไทยเป็นฐานเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนที่สำคัญในภูมิภาคโดยมีตัวชี้วัด ได้แก่ ปริมาณการขนส่งเพิ่มขึ้น มูลค่าการลงทุนและการค้าชายแดนขยายตัว และกฎหมายและระเบียบต่างๆ ได้รับการปรับปรุงและ 4) ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่สำคัญ โดยมีตัวชี้วัด ได้แก่ มูลค่าการให้ความช่วยเหลือเพิ่มสูงขึ้น มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานตาม SDGs และความสำเร็จโครงการพัฒนาร่วมกันระหว่างไทยกับประเทศอื่น

1.2.4 แนวทางการพัฒนา

(1) **พัฒนาความเชื่อมโยงทุกรูปแบบในภูมิภาค** ทั้งในเรื่องของการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง และระบบโลจิสติกส์ที่ครอบคลุมในทุกพื้นที่และมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนากฎระเบียบให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อการอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยให้ภาคบริการโลจิสติกส์เป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศอีกทางหนึ่ง

(2) **เตรียมความพร้อมในการเชื่อมโยงและพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจ** ในด้านของระบบโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบราง สะพาน และไฟฟ้า เป็นต้น

(3) **เตรียมพื้นที่สำหรับการเชื่อมโยงในภูมิภาค** ทั้งภายในประเทศตามแนวชายแดนและการพัฒนาพื้นที่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

(4) ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาและการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และการให้เงินทุนและข้อมูลสนับสนุนในการดำเนินธุรกิจในประเทศ ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนไทยที่ลงทุนในต่างประเทศ

(5) ส่งเสริมบทบาทการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ผ่านการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อมุ่งพัฒนาและเติบโตไปด้วยกัน และการมีบทบาทนำในเวทีต่างประเทศ เช่น การเป็นประธาน G77 เป็นต้น

(6) ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาที่สร้างสรรค์ การพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่ให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านสังคม

(7) การปรับตัวและการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อบูรณาการข้อตกลงระหว่างประเทศมาปรับใช้กับกลไกการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยต้องมีการสร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของคนไทย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ รวมทั้งพัฒนากรอบรับผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้น

2

ประเด็นการระดมความคิดเห็น / ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

2.1 ภาพรวม

2.1.1 การกำหนดเป้าหมายการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ที่ร้อยละ 5 หากทำได้จริงจะส่งผลให้ประเทศก้าวผ่านกับดักรายได้ปานกลางเร็วกว่าที่ประมาณการณ์ไว้เดิมที่ 15-20 ปี

2.1.2 การวัดความสามารถในการแข่งขันปัจจุบันมีเพียงตัวชี้วัดจาก IMD การเพิ่มเติมตัวชี้วัดจาก WEF จะทำให้การประเมินผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.1.3 ในส่วนของจุดอ่อนของประเทศควรเพิ่มเติม ความไม่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ และในส่วนของโอกาสและความเสี่ยงที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญในอีก 5 ปี ข้างหน้า ควรพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์

2.2 ภาคการคลัง

2.2.1 ด้วยโครงสร้างประชากรของประเทศเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้ประชากรในวัยแรงงานของประเทศลดลงและจะส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล

2.2.2 งบประมาณรายจ่ายของประเทศในปัจจุบันประมาณร้อยละ 80 เป็นรายจ่ายเพื่อการดำเนินงานปกติ ขณะที่การจัดเก็บรายได้มีข้อจำกัดมากขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อวงเงินต่อรายจ่ายลงทุน และการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดด้านการลงทุนภาครัฐโดยกำหนดไว้ที่ขยายตัวร้อยละ 10 ซึ่งอยู่ในระดับสูงอาจจะส่งผลกระทบต่อสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP

2.3 ภาคการเงิน

ควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานรากสามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่ โดย 1) ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณในเชิงพื้นที่ (Area Based) และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการในระดับฐานรากเข้าถึงแหล่งเงินงบประมาณ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาตนเอง 2) สนับสนุนให้ผู้ประกอบการในระดับฐานราก สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ทั้งที่เป็นแหล่งเงินจากสถาบันการเงินในระบบและจากองค์กรการเงินชุมชน ด้วยต้นทุนทางการเงินในระดับเดียวกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงแหล่งเงิน

2.4 ภาคเกษตร

2.4.1 เป้าหมายและตัวชี้วัด ควรระบุให้ชัดเจนว่าเป็นพื้นที่เกษตรอินทรีย์เนื่องจากเกษตรอินทรีย์จะมีผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะนำมาซึ่งมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ มากกว่าระบุเป็นพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งมีความหมายกว้างและให้ภาพไม่ชัดเจนต่อการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจและการค้าของผลผลิตภาคการเกษตรไทย

2.4.2 ควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ (Local Content) เช่น ในอุตสาหกรรมผ้าไหม หากจะนำเข้าไหมจากต่างประเทศ ต้องมีการรับซื้อไหมของไทยภายในประเทศ เพื่อช่วยเหลือสินค้าเกษตรของไทย ซึ่งกลายเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจและการส่งออกผ้าไหมในภาพรวมตามมา เนื่องจากปัจจุบันมีการผลิตไหมในประเทศน้อย ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมการผลิต รวมถึงศึกษาและทบทวนมาตรการดังกล่าวว่ามีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ เพื่อปรับปรุงให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปด้วย หรืออาจปรับเป็นการเก็บภาษีแทนจะเหมาะสมกว่า

2.4.3 ควรมีการสนับสนุนและต่อยอดเกษตรกรในแนวทางพัฒนา Smart Farmer โดยสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงและรวมกลุ่มธุรกิจของ Smart Farmer ที่มีความเชี่ยวชาญจากธุรกิจเกษตรประเภทต่างๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรรายย่อย ให้สามารถรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่หลากหลาย โดยภาครัฐสนับสนุนองค์ความรู้และทุนที่จำเป็นต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบรรจุภัณฑ์ รวมถึงการสนับสนุนด้านการตลาด

2.4.4 ควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อเชื่อมโยงกับข้าว ซึ่งเป็นสินค้าหลักของไทยเพื่อพัฒนาเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น เครื่องสำอาง ฯลฯ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการจัดทำ Zoning ข้าว ในพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่มีตลาดเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสด้านการตลาด การต่อยอดงานวิจัยข้าว โดยภาครัฐควรสนับสนุนทุนวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมผ่าน Smart Phone โดยอาจใช้แหล่งทุนจากการประมูล 4 G มาใช้ดำเนินการ เช่น กำหนดจัดสรรร้อยละ 10 เป็นต้น และการพัฒนาทักษะของแรงงานที่เกี่ยวข้อง

2.4.5 ควรสนับสนุนการพัฒนาสินค้าเกษตรชนิดใหม่ที่มีศักยภาพและสามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น สมุนไพร พลังงานสะอาด ซึ่งจะมีโอกาสทางการตลาดกว้างกว่าการพัฒนาเป็นพลังงานชีวภาพ ที่ยังมีข้อขัดแย้งทางความคิดอยู่ โดยภาครัฐต้องปรับนโยบายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมด้วย

2.4.6 ควรให้มีตัวชี้วัดการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) ซึ่งมีโอกาสและศักยภาพในการส่งเสริมได้เร็วกว่าเกษตรอินทรีย์ ซึ่งค่อนข้างยังมีพื้นที่เล็กน้อยและมีข้อจำกัดจากมาตรฐานและการรับรองมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ควรเป็นเพียงเครื่องมือหรือเป็นองค์ความรู้หนึ่ง แต่ควรให้ความสำคัญกับ GAP โดยควรผลักดันจากมาตรฐานสมัครใจให้เป็นมาตรฐานบังคับต่อไปด้วย เช่นเดียวกับแนวทางการพัฒนาที่เสนอของกลุ่มย่อยที่ 4 ของยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามแนวทางส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในส่วนของแนวทางสนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.4.7 ปัญหาด้านแหล่งน้ำและที่ดินทำกิน ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงและพัฒนา ระบบส่งน้ำ/ระบบชลประทานเพื่อนำน้ำจากแหล่งต้นน้ำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงระบบกักเก็บน้ำและระบบส่งน้ำในพื้นที่ ขณะเดียวกันด้านปัญหาพื้นที่นาร้างที่ควรได้รับการฟื้นฟูเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ และการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ผู้ยากไร้เพื่อการดำรงชีพและสร้างรายได้

2.4.8 กรณีสินค้าประมง เรื่องการแก้ปัญหา IUU ควรต้องครอบคลุมเรื่องแรงงานด้วย และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกฎหมาย ควรให้ครอบคลุมเรื่องการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตรด้วย

2.4.9 การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานชีวภาพ (ช้อย่อย 1.2.2) ควรมีความชัดเจนในประเด็นการใช้ฐานทรัพยากรทางธรรมชาติหรือ GMO ด้วย เนื่องจากหากเป็นการใช้ GMO จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความมั่นคงทางอาหารในระยะยาว ควรจำกัดเพียงการใช้ในกรณีสัตว์สวยงามและไม้ดอกไม้ประดับที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหาร รวมถึงควรกำหนดกฎหมาย ควบคุมการสร้างและใช้สิ่งมีชีวิต GMO อย่างเคร่งครัด และมีบทลงโทษชัดเจนหากเกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และมนุษย์

2.4.10 แนวทางที่ 3 ควรเน้นเจาะจงให้เป็นการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่เป็นเกษตรอินทรีย์ และเพิ่มเติมท้ายข้อด้วย รวมทั้งออกกฎหมายคุ้มครองและส่งเสริมเกษตรกรที่สามารถรวบรวมคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ท้องถิ่น ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศได้ แนวทางที่ 4 เรื่อง Zoning ควรระบุเพิ่มเติมว่า “ทั้งนี้ในกระบวนการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อความมั่นคงในการดำรงชีวิตของประชาชน” แนวทางที่ 5 การควบคุมการใช้สารเคมีทางการเกษตร ควรย้ายไปอยู่ภายใต้แนวทาง 1) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน เนื่องจากการควบคุมการใช้สารเคมีทางการเกษตร จะเป็นแนวทางการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ผลผลิตทางการเกษตรของไทยในตลาดโลก สามารถสร้างจุดแข็งและจุดขาย รวมถึงความมั่นคงที่ยั่งยืนของการพัฒนาภาคเกษตรของไทยในระยะต่อไป นอกจากนี้ ควรเพิ่มเติม “แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)” ในส่วนของแผนรองรับด้วย

2.5 ภาคอุตสาหกรรม

2.5.1 การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจรายสาขา ในส่วนของภาคอุตสาหกรรมที่กำหนดให้มีการขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.5 นั้น ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนขนาดการขยายตัวของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายทั้งกลุ่มฐานรายได้เดิมและฐานรายได้ใหม่

เพื่อให้ทราบถึงความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมเป้าหมายต่างๆ ที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศให้สามารถเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจไทยไปอยู่ในระดับที่หลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลางได้

2.5.2 การกำหนดอุตสาหกรรม “พลังงานชีวภาพ” เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ควรขยายขอบเขตให้เป็น “อุตสาหกรรมพลังงานสะอาด” ซึ่งมีความครอบคลุมกว้างขวางมากกว่าพลังงานชีวภาพ และเพิ่มโอกาสการพัฒนาในอุตสาหกรรมพลังงานที่ไม่ได้ใช้วัตถุดิบทางชีวภาพ แต่ใช้พลังงานจากธรรมชาติอื่นๆ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ หรือพลังงานลม โดยต้องมีการปรับปรุงกลไกและกฎระเบียบต่างๆ ของภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในกลุ่มนี้ด้วย

2.6 ภาคบริการและการท่องเที่ยว

2.6.1 การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดภาคบริการให้เติบโตร้อยละ 6 ต่อปี ควรดำเนินการจัดทำตัวชี้วัดในระดับรายสาขาเพิ่มเติมด้วย เช่น การขนส่งและโลจิสติกส์ และการก่อสร้าง เป็นต้น เนื่องจากการกำหนดตัวชี้วัดในภาพรวมไม่สามารถแสดงมูลค่าของบริการรายสาขาที่มีศักยภาพได้ทั้งหมด หากมีการกำหนดเป้าหมายการเติบโตของภาคบริการรายสาขาร่วมด้วย จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความเป็นจริง

2.6.2 แม้ว่าประเทศไทยจะมีชื่อเสียงในด้านบริการสุขภาพ แต่ยังคงขาดการบริการทางการแพทย์ที่สร้างความเข้มแข็งในภาพรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยทางการแพทย์ซึ่งมีศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางการแพทย์ในระดับคลินิก และในระดับต่างๆ จะช่วยพัฒนาองค์ความรู้และการศึกษาด้านการแพทย์ของไทย พร้อมกับยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ควรเพิ่มเติม “อุตสาหกรรมยา” ในอุตสาหกรรมเป้าหมายในการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมที่มีความเชื่อมโยงในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ของธุรกิจบริการสุขภาพ ทั้งการให้บริการการวิจัยทางคลินิกและการให้บริการทางการแพทย์ รวมทั้งการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ เคมีภัณฑ์ และการนำสมุนไพรมาใช้เพื่อการรักษาตามภูมิปัญญาพื้นบ้าน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub)

2.6.3 การท่องเที่ยวชายแดนมีศักยภาพในการเติบโตสูงเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการเคลื่อนย้ายกำลังคน สินค้าและบริการจำนวนมาก อีกทั้งระยะทางระหว่างเมืองต่างๆ อยู่ใกล้เคียงกัน จึงช่วยลดต้นทุนการสร้างระบบคมนาคมขนส่งที่ใช้เงินลงทุนสูง เช่น การสร้างสนามบินหรือท่าเรือ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ การอำนวยความสะดวกในการเดินทางข้ามพรมแดนจึงมีส่วนสำคัญในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการเพื่อลดอุปสรรคด้านกฎ ระเบียบการข้ามแดนให้เป็นแบบแผนเดียวกันทุกจุดทั่วประเทศ ตลอดจนจัดทำแนวทางการบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีศักยภาพสูงได้

2.6.4 เป้าหมายและตัวชี้วัดด้านการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดที่แสดงอัตราการเติบโตหรือสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงของภาคการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เช่น ตัวชี้วัดรายได้จากการท่องเที่ยวเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ตัวชี้วัดสัดส่วนมูลค่าการท่องเที่ยวต่อ GDP ที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาการผลิตอื่นๆ รวมถึงตัวชี้วัดจากการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด (GPP) ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้

จะแสดงอัตราการเติบโตที่แท้จริง และการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวที่ชัดเจนกว่าตัวชี้วัดที่สะท้อนมูลค่ารายได้ที่เกิดจากภาคการท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว

2.6.5 การจ้างแรงงานต่างด้าวในภาคการท่องเที่ยว ควรมีกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อจำกัด ตำแหน่งงานเฉพาะสำหรับคนไทยเพื่อให้เกิดการรักษารูปแบบการบริการที่เป็นอัตลักษณ์ และแสดงถึง ความเป็นไทยให้มากขึ้น

2.6.6 การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจของชาวต่างชาติในภาค การท่องเที่ยว โดยเฉพาะปัญหาธุรกิจตัวแทนอำพรางหรือนอมินี เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานและ เป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยวของไทยมาอย่างต่อเนื่อง จึงควรดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมการทำธุรกิจที่คำนึงผลประโยชน์ของคนในชาติ รวมถึงกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าวที่เป็นรูปธรรม

2.6.7 การส่งเสริมการจัดสิทธิบัตรเกี่ยวกับภูมิปัญญา แนวคิด และมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อป้องกันปัญหาจากนักท่องเที่ยวนักค้าของเถื่อนบางส่วนที่นำภูมิปัญญาเหล่านี้ไปจดสิทธิบัตร ในต่างประเทศ เพื่อช่วยธำรงรักษาภูมิปัญญา มรดกของชาติ รวมทั้งสืบทอดความรู้ไปยังคนรุ่นต่อไป

2.7 ภาคการค้าและการลงทุน

2.7.1 การกำหนดค่านิยมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ควรพิจารณา กำหนดจากส่วนแบ่งทางการตลาดในอุตสาหกรรมนั้นๆ เนื่องจากในบางสาขาธุรกิจต้องใช้เงินทุนและแรงงาน จำนวนมาก หากใช้หลักเกณฑ์เดิมอาจถูกจัดว่าเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ และการกำหนดจากส่วนแบ่ง ทางการตลาดยังสะท้อนให้เห็นถึงระดับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในธุรกิจด้วย นอกจากนี้ ภาครัฐ ควรส่งเสริมให้ SMEs ออกไปลงทุนในต่างประเทศในลักษณะทั้งห่วงโซ่มูลค่า เพื่อสร้างความแข็งแกร่ง ของ SMEs ในการออกไปทำธุรกิจในต่างประเทศ

2.7.2 ปัจจุบัน ธุรกิจของไทยมีการนำซอฟต์แวร์มาใช้เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพในการประกอบ ธุรกิจมากขึ้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นซอฟต์แวร์ของต่างประเทศทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเรื่องบริการดูแลและ บำรุงรักษาซอฟต์แวร์ (Maintenance Service Agreement) ซึ่งราคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ต้นทุน ค่าใช้จ่ายของธุรกิจสูงขึ้นด้วย ภาครัฐจึงควรสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจซอฟต์แวร์ไทยให้สามารถตอบสนอง ความต้องการของผู้ประกอบการในตลาดได้

2.7.3 การดำเนินนโยบายของหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบันเป็นทั้งอุปสรรคและการส่งเสริม ต่อผู้ประกอบการในเวลาเดียวกัน เช่น การทำให้ต้นทุนการผลิตที่เป็นวัตถุดิบของประเทศราคาสูงขึ้นในสินค้า เหล็กของไทยที่มีราคาแพงกว่าเวียดนาม หน่วยงานภาครัฐจึงควรมีนโยบาย/มาตรการการส่งเสริมที่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และการกำหนดอัตราภาษีที่ควรเกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ในประเทศ

2.7.4 ควรปรับกลไกภาษีให้มีทิศทางสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภาคการผลิตโดยรวม ของประเทศ เช่น การลดภาษีนำเข้าเครื่องจักร ภาษีชิ้นส่วน เป็นต้น ที่จะสนับสนุนอุตสาหกรรมเครื่องจักร อัตโนมัติ และหุ่นยนต์ รวมถึงสนับสนุนการช่วยเหลือและพัฒนาของ SMEs ด้วย

2.7.5 ควรผลักดันการพัฒนาให้ Crowd Funding เป็นทางเลือกสร้างความแข็งแกร่งในเรื่องแหล่งเงินทุนและโอกาสการเติบโตของธุรกิจไทย โดยเฉพาะธุรกิจ Start-Up โดยการปรับปรุงกฎหมาย/กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้สามารถรองรับการดำเนินงานได้

2.8 ด้านยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

2.8.1 การบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เสนอให้หน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนเรื่องการค้าชายแดนและความร่วมมือด้านการต่างประเทศในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคต่างๆ มีการบูรณาการการทำงานระหว่างกันให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้การขับเคลื่อนแผนงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ควรกำหนดบทบาทของหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพในแต่ละกรอบความร่วมมือให้มีความชัดเจน โดยเห็นควรให้ สศช. เป็นหน่วยงานกลางในการเชื่อมโยงกรอบความร่วมมือต่างๆ ในรูปแบบ Cross-Framework Strategies

2.8.2 การส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดน โดยอาศัยกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคเป็นตัวขับเคลื่อนเนื่องจากพื้นที่ชายแดนมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่จะสามารถพัฒนาต่อยอดได้อีก ซึ่งหากขับเคลื่อนผ่านกรอบความร่วมมือต่างๆ ได้จริงจะเป็นการกระตุ้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยได้อีกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากจะมีนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

2.8.3 การจำกัดการจ้างแรงงานต่างด้าวภาคบริการท่องเที่ยวและตัวแทนผู้ประกอบการ เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้าและบริการที่มากขึ้นอาจส่งผลให้มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในภาคบริการท่องเที่ยว ซึ่งอาจทำลายเอกลักษณ์การให้บริการในแบบไทย (Thainess) ที่มีความโดดเด่น นอกจากนี้ ยังมีความกังวลเกี่ยวกับการคุ้มครองธุรกิจท่องเที่ยวไทยจากผู้ประกอบการที่เป็นตัวแทนของต่างชาติ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการออกกฎหมายควบคุมอย่างชัดเจน และต้องพึงระวังในเรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่จะต้องป้องกันไม่ให้ถูกชาวต่างชาตินำไปจดสิทธิบัตรหรือเผยแพร่ต่อไป

2.8.4 การปรับปรุงกฎระเบียบข้ามแดนในแต่ละพื้นที่ให้มีความชัดเจนและมาตรฐานเดียวกัน เนื่องจากปัจจุบันกฎระเบียบด้านการข้ามแดนของไทยในแต่ละพื้นที่ยังไม่มีมาตรฐานชัดเจนและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งอาจส่งผลทางลบต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณชายแดน

2.8.5 ควรส่งเสริมภาคเอกชนของไทยให้ขยายการลงทุนออกไปในประเทศเพื่อนบ้านเพื่อประโยชน์จากการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) กับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของภาคเอกชนไทยให้มากขึ้น โดยควรดำเนินการในลักษณะการไปลงทุนร่วมกันเป็นกลุ่มธุรกิจ (Cluster) เนื่องจากช่วยส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจระหว่างกัน และยังช่วยลดต้นทุนการลงทุนในต่างประเทศอีกด้วย

2.8.6 การให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านอย่างมีเป้าหมาย ควรกำหนดจุดพื้นที่ยุทธศาสตร์ในการให้ความช่วยเหลือที่มีส่วนช่วยตอบสนองต่อการส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศไทยด้วย โดยแบ่งรูปแบบการช่วยเหลือ ดังนี้ 1) การช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจ 2) ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และ 3) การรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินนโยบายและมาตรการความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น โดยให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาตามแนวพื้นที่แนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้

(Southern Economic Corridor) และแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) ซึ่งทั้งสองพื้นที่ดังกล่าวถือเป็นแรงขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่สำคัญของไทยในอนาคต ทั้งนี้ ภาครัฐอาจใช้วิธีการควบคุมการดำเนินงานผ่านระบบการจัดสรรงบประมาณต่อหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้แผนงานการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านดำเนินไปตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้

2.8.7 เป้าหมายและตัวชี้วัดซึ่งว่าด้วยเรื่อง “มูลค่าความช่วยเหลือของไทยในอนุภูมิภาคและภูมิภาค” อาจไม่ใช่ตัวชี้วัดที่สะท้อนความสำเร็จที่ดี เนื่องจากเป็นเรื่องของ Input มากกว่า นอกจากนี้การให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านควรมองในมิติของการที่ทุกฝ่ายสามารถเติบโตไปด้วยกัน โดยจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและเอกชน ในการให้ความช่วยเหลือทั้งด้านเงินทุน การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การทำการศึกษาวิจัย

รายงานสรุปผลการประชุม

กลุ่มที่ 3 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม

ประธาน :

รองศาสตราจารย์ ดร.ศักรินทร์ ภูมิรัตน

กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

และ ดร.อนุสรณ์ แสงนิ่มนวล

กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้ดำเนินรายการ :

นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ

1

สรุปสาระสำคัญการนำเสนอ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนา ตามกลุ่มการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 7

1.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบคมนาคมขนส่ง

1.1.1 วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านระบบคมนาคมขนส่งและการค้า รวมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส ให้สามารถสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศจากการพัฒนาโครงข่ายการขนส่งและยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน

1.1.2 เป้าหมาย

- (1) เพิ่มสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางราง จากร้อยละ 2 เป็นมากกว่าร้อยละ 4
- (2) เพิ่มสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางน้ำ จากร้อยละ 15 เป็นมากกว่าร้อยละ 19
- (3) เพิ่มสัดส่วนการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ จากร้อยละ 5 เป็นมากกว่าร้อยละ 30
- (4) เพิ่มปริมาณการเดินทางทางอากาศ รวมเป็น 142 ล้านคนต่อปี แบ่งออกเป็น ส่วนกลาง 100 ล้านคนต่อปี และส่วนภูมิภาค 42 ล้านคนต่อปี

1.1.3 แนวทางการพัฒนา

(1) **พัฒนาระบบรถไฟ** ให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งของประเทศ พัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายรถไฟขนาดทาง 1 เมตร โดยเร่งก่อสร้างทางคู่ในแนวเส้นทางรถไฟที่อยู่ภายในรัศมี 500 กม. จากกรุงเทพฯ ปรับปรุงระบบโทรคมนาคมและอาณัติสัญญาณ จัดหารถจักรและล้อเลื่อน ศึกษาความเหมาะสมของการก่อสร้างรถไฟสายใหม่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคและแผนที่นำทางของการปรับเปลี่ยนไปใช้รถจักรที่ขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้าแทนรถจักรดีเซล พัฒนาโครงข่ายรถไฟความเร็วสูงขนาดทางมาตรฐานอย่างน้อย 1 เส้นทางควบคู่ไปกับการพัฒนาพื้นที่ตามแนวเส้นทาง เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาค พร้อมทั้งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและศูนย์บริการโลจิสติกส์เพื่อรองรับการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งและเดินทาง

(2) **พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ** และสิ่งอำนวยความสะดวกภายใต้หลักการออกแบบเพื่อทุกคน (Universal Design) เพื่อสนับสนุนการเดินทางระบบขนส่งสาธารณะและการเดินทางที่ไม่ใช้รถยนต์ในเมือง รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายผังเมืองและการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะ (Transit Oriented Development: TOD) ตามระดับการพัฒนาและความสามารถในการบริหารจัดการของแต่ละพื้นที่

(3) **พัฒนาโครงข่ายถนน** โดยบำรุงรักษาและยกระดับคุณภาพความปลอดภัยของโครงข่ายถนนที่มีอยู่ในปัจจุบัน และขยายขีดความสามารถในการรองรับปริมาณจราจรตามความจำเป็นในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งพัฒนาโครงข่ายทางพิเศษ/ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองบริเวณประตูการค้าหลักที่คาดว่าจะมีปริมาณการเดินทางและขนส่งสินค้าเพิ่มสูงขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พร้อมทั้งนำระบบเทคโนโลยีระบบการขนส่งและจราจรอัจฉริยะมาใช้ในการควบคุมและสั่งการจราจร โดยให้มีการบูรณาการข้อมูลการเดินทางทุกรูปแบบในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

(4) **พัฒนาระบบขนส่งทางอากาศ** โดยพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานดอนเมืองตามแผนแม่บทให้แล้วเสร็จ และศึกษาทางเลือกการพัฒนาท่าอากาศยานเพื่อรองรับความต้องการเดินทางในอนาคต รวมทั้งจัดทำแผนการใช้ประโยชน์และแผนการบำรุงรักษาท่าอากาศยานในภูมิภาค ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการท่าอากาศยานเพื่อรักษาคุณภาพความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก และการเผชิญเหตุฉุกเฉิน พัฒนาโครงสร้างและการจัดการห้วงอากาศ (Airspace Organization and Management)

(5) **พัฒนาระบบขนส่งทางน้ำ** โดยปรับปรุงการใช้ประโยชน์ท่าเรือภูมิภาคในปัจจุบันและสร้างโครงข่ายเชื่อมโยงการขนส่งทางน้ำระหว่างท่าเรือชายฝั่งและท่าเรือหลัก กำกับให้การให้บริการของผู้รับสัมปทานในท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง และเตรียมการพัฒนาขยายขีดความสามารถท่าเรือแหลมฉบังบนพื้นฐานของกระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่

(6) **สนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่ง** ได้แก่

1) สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกิดจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาอุตสาหกรรมทางรางและอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน โดยกำหนดให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสนับสนุนการวิจัย

2) พัฒนาการบริหารจัดการในสาขาขนส่ง โดยเร่งจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง พัฒนาขีดความสามารถขององค์กรกำกับดูแลการขนส่งทางอากาศและทางน้ำ เร่งพิจารณาโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วมและพิจารณากลไกการสนับสนุนทางการเงินเพื่อชดเชยผลการขาดทุนของผู้ให้บริการในระบบขนส่งสาธารณะ และปรับปรุงมาตรฐาน กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับขนส่งให้ทันสมัยและลดความซ้ำซ้อน รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบรางเป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางของประเทศ

1.2 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

1.2.1 วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ให้บริการโลจิสติกส์ พัฒนาการอำนวยความสะดวกทางการค้าให้ได้มาตรฐานสากล ปรับปรุงระบบการพัฒนาและการบริหารจัดการกำลังคน พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาด้านโลจิสติกส์

1.2.2 เป้าหมาย

- (1) ความสามารถในการแข่งขันด้านโลจิสติกส์และประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกทางการค้าของประเทศไทยอยู่ในอันดับดีขึ้นภายในปี 2564
- (2) บุคลากรด้านโลจิสติกส์ได้รับการพัฒนาให้มีผลิตภาพสูงขึ้น
- (3) ปริมาณการขนส่งสินค้าผ่านเข้า-ออก ณ ด่านการค้าชายแดน เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

1.2.3 แนวทางการพัฒนา

- (1) พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน ในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ และการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ด้านโลจิสติกส์
- (2) พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการอำนวยความสะดวกทางการค้าให้สอดคล้องกับมาตรฐานการค้าโลก โดยเร่งรัดการจัดตั้งหน่วยงานบริหารจัดการส่วนกลางของระบบ NSW ทำหน้าที่พัฒนาบริหารจัดการ และดูแลระบบส่วนกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างภาครัฐ (G2G) และระหว่างภาครัฐและเอกชน (G2B) สามารถเชื่อมโยงระบบเครือข่ายข้อมูลในกระบวนการนำเข้าส่งออกและโลจิสติกส์ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว
- (3) พัฒนาคุณภาพบุคลากรและวางแผนจัดการกำลังคนด้านโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ
- (4) บริหารจัดการระบบติดตามประเมินผลการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการเตรียมการปรับปรุงและวางแผนสำหรับการจัดทำฐานข้อมูลและระบบตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพ

1.3 การพัฒนาด้านพลังงาน

1.3.1 วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เพิ่มความมั่นคงด้านพลังงาน ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานสะอาด ตลอดจนขยายโอกาสทางธุรกิจในภูมิภาคอาเซียน

1.3.2 เป้าหมาย

(1) เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย เป็นร้อยละ 17.34 ในปี 2564

(2) ลดการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าให้เหลือร้อยละ 47 ในปี 2564

1.3.3 แนวทางการพัฒนา

(1) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน โดยการพัฒนามาตรการจูงใจเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ปรับปรุงโครงสร้างราคาพลังงานที่สะท้อนต้นทุน ปรับปรุงการกำกับกิจการพลังงานให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมพลังงานในอนาคต บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง กำหนดนโยบายและมาตรการด้านโครงสร้างพื้นฐานไฟฟ้าที่ชัดเจนเพื่อรองรับการขยายตัวของยานยนต์ไฟฟ้า รวมถึงสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการประหยัดพลังงาน

(2) เพิ่มความมั่นคงด้านพลังงาน โดยการกระจายประเภทเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า พัฒนาระบบส่งและจำหน่ายไฟฟ้าตามศักยภาพการผลิตและการใช้ไฟฟ้าของแต่ละพื้นที่ รวมถึงศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้ารายพื้นที่ ตลอดจนเร่งสำรวจและพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมแหล่งใหม่ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขนส่งก๊าซธรรมชาติและเพิ่มระดับการแข่งขันในตลาดก๊าซธรรมชาติ

(3) ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานสะอาด โดยพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน เพื่อนำมาใช้วางแผนและให้ความรู้กับประชาชน ส่งเสริมการผลิตและใช้เชื้อเพลิงชีวภาพในภาคขนส่ง ตลอดจนส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทนใช้เองในโรงงานหรือครัวเรือน ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเพื่อลดต้นทุนการผลิตพลังงานทดแทนให้สามารถแข่งขันกับพลังงานฟอสซิลได้ รวมถึงการประเมินมาตรการส่งเสริมพลังงานทดแทนที่ผ่านมา เพื่อใช้พัฒนาการส่งเสริมพลังงานทดแทนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

(4) ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการด้านพลังงานต่างๆ ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การกำกับดูแลกิจการพลังงานต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่ถูกต้องเหมาะสม มีธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมพลังงานในอนาคต

(5) ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางพลังงานในอาเซียน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน รวมถึงปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้สามารถรองรับการเชื่อมโยงโครงข่ายพลังงานเป็นศูนย์กลางการซื้อขายพลังงานในอาเซียนได้ ให้ความช่วยเหลือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน ร่วมมือกันพัฒนาโครงข่ายไฟฟ้าและกำหนดคุณภาพน้ำมันร่วมกัน รวมถึงการส่งเสริมผลักดันให้รัฐวิสาหกิจด้านพลังงานของไทยนำความรู้และความเชี่ยวชาญไปลงทุนขยายศักยภาพในภูมิภาค

1.4 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

1.4.1 วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลอย่างทั่วถึงทั้งประเทศ ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียม ส่งเสริมศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่ม ธุรกิจดิจิทัลใหม่ และนวัตกรรม รวมทั้งพัฒนาระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ให้มีความมั่นคง อันจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.4.2 เป้าหมาย

- (1) ร้อยละ 85 ของหมู่บ้านทั่วประเทศมีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
- (2) ผู้ประกอบการธุรกิจดิจิทัลรายใหม่เพิ่มขึ้น จำนวนไม่น้อยกว่า 1,000 ราย
- (3) ร้อยละ 80 ของหน่วยงานภาครัฐมีระบบความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ในการรับมือภัยคุกคามทางออนไลน์

1.4.3 แนวทางการพัฒนา

- (1) พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาโครงข่ายบรอดแบนด์ความเร็วสูง พัฒนาโครงข่ายวงจรสื่อสารระหว่างประเทศ และบริหารจัดการเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมและการสื่อสาร เพื่อให้การใช้ทรัพยากรของประเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- (2) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยเฉพาะในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่ (Start up) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน
- (3) ส่งเสริมนวัตกรรม การวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยีอวกาศ รวมทั้งพัฒนาความรู้และทักษะของประชาชน
- (4) สร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยจัดตั้งศูนย์การเฝ้าระวังและรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์เพื่อดูแลปัญหาและรับมือกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยเฉพาะความมั่นคงปลอดภัยในภาคการเงิน และความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล
- (5) ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

1.5 การพัฒนาสาธารณูปการด้านน้ำประปา

1.5.1 วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำประปาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และการลดอัตราน้ำสูญเสียในระบบประปาให้มีความยั่งยืน รวมทั้งสนับสนุนให้มีกลไกการบริหารจัดการการประกอบกิจการน้ำประปาในภาพรวมของประเทศ

1.5.2 เป้าหมาย

- (1) ขยายกำลังการผลิตน้ำประปาและโครงข่ายการให้บริการครอบคลุมพื้นที่ในเขตนครหลวงร้อยละ 100 ภายในปี 2561 ในเขตภูมิภาค/เทศบาลร้อยละ 80 ภายในปี 2564
- (2) จัดหาน้ำสะอาดหรือก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านภายในปี 2564
- (3) ลดอัตราการสูญเสียในเขตนครหลวงให้น้อยกว่าร้อยละ 20 และเขตภูมิภาค/เทศบาลให้น้อยกว่าร้อยละ 25 ภายในปี 2564
- (4) จัดตั้งองค์กรกำกับดูแลกิจการประปาที่เป็นเอกภาพ (Regulator) ภายในปี 2562

1.5.3 แนวทางการพัฒนา

- (1) พัฒนาระบบน้ำประปาให้ครอบคลุมและทั่วถึง
- (2) การบริหารจัดการการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างนวัตกรรม
- (3) เร่งรัดการลดอัตราการสูญเสียในเชิงรุกควบคู่กับการบำรุงรักษาเชิงป้องกันของระบบประปาทั่วประเทศ
- (4) เร่งปรับปรุงโครงสร้างการบริหารกิจการประปา

ยุทธศาสตร์ที่ 8

1.6 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

1.6.1 วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยกระดับความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นก้าวหน้าให้สนับสนุนการสร้างมูลค่าของสาขาการผลิตและบริการเป้าหมาย
- (2) เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงและนำเทคโนโลยีไปใช้ให้กับเกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- (3) เพื่อพัฒนานวัตกรรมที่มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (4) บูรณาการระบบบริหารจัดการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้สามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

1.6.2 เป้าหมาย

- (1) เพิ่มอันดับความสามารถการแข่งขันโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และด้านเทคโนโลยี จัดโดย IMD ให้อยู่ในลำดับ 1 ใน 30

(2) เพิ่มสัดส่วนค่าใช้จ่ายการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาสู่ร้อยละ 1.5 ของ GDP และมีสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเป็น 70:30 โดยมีสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์และเป้าหมายของประเทศ : งานวิจัยพื้นฐานเพื่อสร้าง/สะสมองค์ความรู้ : ระบบโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และระบบมาตรฐาน เป็น 55 : 25 : 20

(3) เพิ่มจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาเป็น 25 คนต่อประชากร 10,000 คน

(4) เพิ่มโอกาสการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและเทคโนโลยีพร้อมใช้ของเกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(5) เพิ่มจำนวนนวัตกรรมทางสังคมและนวัตกรรมสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการที่ผลิตได้เองภายในประเทศ

1.6.3 แนวทางการพัฒนา

(1) เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนา และผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

1) การลงทุนวิจัยและพัฒนาในกลุ่มเทคโนโลยีที่ประเทศไทยมีศักยภาพพัฒนาได้เอง อาทิ กลุ่มอาหารและเกษตร การแพทย์ สิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ โดยจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและต่อเนื่องสำหรับการต่อยอดงานวิจัยเชิงลึกเพื่อสร้างนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่การวิจัย และให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นประยุกต์และทดลองเพิ่มขึ้น

2) การลงทุนวิจัยและพัฒนาในกลุ่มเทคโนโลยีที่นำสู่การพัฒนาแบบก้าวกระโดด ได้แก่ เทคโนโลยีทางการแพทย์ครบวงจร เทคโนโลยีชีวภาพ (ยาชีววัตถุ เกษษพันธุศาสตร์ อาหารแปรรูป เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ พลังงานทางเลือก นิวเคลียร์) หุ่นยนต์และเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ ยานยนต์สมัยใหม่ (รถยนต์ไฟฟ้า รถยนต์ Hybrid) ระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว และเทคโนโลยีระบบรางและการบิน โดยให้ความสำคัญกับการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน หรือการเข้าครอบครอง/รับช่วงต่อในเทคโนโลยีใหม่ที่มีความน่าจะเป็นไปได้ในตลาดโลกผ่านกลไกกองทุน และ/หรือภาครัฐเป็นผู้ลงทุนหลักในเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

3) การลงทุนวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อาทิ เทคโนโลยีการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีเพื่อผู้พิการ เทคโนโลยีเพื่อผู้สูงอายุ เทคโนโลยีทางการแพทย์ (ยาและวัคซีน) โดยอาศัยกลไกการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันการวิจัย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนหรือชุมชน

4) การเร่งรัดถ่ายทอดผลงานวิจัยและพัฒนา และเทคโนโลยีสู่เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีนักถ่ายทอดเทคโนโลยีมืออาชีพเข้ามาช่วยดำเนินการ

5) การพัฒนาตลาดเทคโนโลยีและนวัตกรรมไทย โดยใช้กลไกระบบบัญชีนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ไทยที่นำไปสู่การจัดซื้อจัดจ้างได้อย่างแท้จริง

6) การเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องมาตรฐานสากล สามารถนำไปสู่การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มได้

(2) **พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (Technopreneur)** เพื่อให้มีบทบาทหลักด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี และร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรม สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยี โดยมีแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และ SMEs ที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี มีบรรยากาศและสภาวะที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในระดับพื้นที่และชุมชน รวมถึงมีค่านิยมการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

(3) **พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม**

1) **ด้านบุคลากรวิจัย** อาทิ เร่งผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพให้พอเพียงและสอดคล้องกับความต้องการโดยเฉพาะในสาขา STEM (วิทยาศาสตร์ (Science: S) เทคโนโลยี (Technology: T) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineer: E) และคณิตศาสตร์ (Mathematics: M)) เร่งสร้างและพัฒนาศักยภาพนักวิจัย

2) **ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** อาทิ ปรับปรุงและพัฒนาระบบการวิจัยเพื่อรองรับเทคโนโลยีสำคัญๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีกราฟิก เทคโนโลยีทางการศึกษา เทคโนโลยีที่รองรับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างประชากรและเพิ่มคุณภาพชีวิต (เทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ) เทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เทคโนโลยีการขนส่งและโลจิสติกส์ เทคโนโลยีด้านพลังงานสีเขียว เทคโนโลยีแห่งอนาคต สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมอวกาศ ส่งเสริมการพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐาน เร่งสร้างความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มศักยภาพของภาครัฐ และสนับสนุนเครื่องมือทางการเงินใหม่ๆ และหลากหลายเพื่อเป็นกลไกระดมทุน

3) **ด้านการบริหารจัดการ** อาทิ ส่งเสริมการปรับโครงสร้างและบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการดำเนินงาน ปรับระบบการบริหารจัดการงบประมาณจากการจัดสรรตามภารกิจ ไปสู่การจัดสรรตามแผนงาน/โครงการ และพัฒนาไปสู่การจัดสรรตามผลงาน สนับสนุนการจัดทำ Technology Road Map และแผนปฏิบัติการวิจัยและนวัตกรรมรายสาขา และส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการพัฒนาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมเชิงลึก โดยสนับสนุนให้มีราชบัณฑิตสภาทางวิทยาศาสตร์ (Royal Academy of Science) ผ่านทางกลไกที่มีอยู่ เป็นต้น

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

ยุทธศาสตร์ที่ 7

2.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบคมนาคมขนส่ง

2.1.1 แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับระบบราง มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญบ่อยครั้ง ทำให้ขาดความชัดเจนและต่อเนื่องของการดำเนินงาน ดังนั้น จึงควรพิจารณาศึกษาความเหมาะสมของแผนงาน/โครงการให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของงาน

2.1.2 ควรเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ โดยปรับปรุงขั้นตอน/กระบวนการในการดำเนินงานเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ทันต่อสถานการณ์การแข่งขันในปัจจุบัน

2.1.3 ควรพิจารณาความเหมาะสมและความจำเป็นของการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงในประเทศไทย เนื่องจากเป็นโครงการที่ไม่มีความคุ้มค่าทางการเงิน และจำเป็นต้องได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล (Subsidy) เพื่อลดภาระขาดทุนจากการดำเนินงาน ในขณะที่มีผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าวเพียงบางส่วน จึงอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม รวมทั้งยังขาดแนวทางการบริหารจัดการที่ชัดเจน ทั้งนี้ หากพิจารณาแล้วมีความจำเป็น รัฐควรมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการเข้าร่วมลงทุนเพื่อป้องกันการผูกขาด โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนสามารถเข้าร่วมเดินรถได้

2.1.4 ควรพิจารณาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาระบบขนส่งในอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงภายใต้นวัตกรรมใหม่ๆ เช่น ระบบรถยนต์อัตโนมัติไร้คนขับ รวมทั้งการใช้ไฟฟ้าเป็นพลังงานในการขับเคลื่อนแทนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้ใช้บริการในอนาคต

2.1.5 เนื่องจากในอนาคตประเทศไทยจะมีการพัฒนาระบบโครงข่ายรถไฟไฟฟ้าที่ครอบคลุมพื้นที่ กทม. และปริมณฑล ดังนั้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้ใช้บริการระบบรถไฟฟ้ามหานครควรพิจารณาจัดหาระบบขนส่งเสริม (Feeder System) เชื่อมโยงการเดินทางของประชาชนเข้าสู่โครงข่ายรถไฟฟ้านอกจากนี้ ภาครัฐควรพิจารณาโครงสร้างอัตราค่าโดยสารของระบบโครงข่ายรถไฟฟ้างานที่ระบบที่มีความเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชาชนที่สูงเกินไป ซึ่งจะสนับสนุนให้ประชาชนเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางมาใช้บริการระบบโครงข่ายรถไฟฟ้างานเพิ่มขึ้น

2.2 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

2.2.1 ควรส่งเสริมการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Commerce โดยเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นการเฉพาะ ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทยอย่างมาก เช่น ส่งเสริมการพัฒนาแอปพลิเคชันที่เชื่อมโยงผู้ประกอบการรายย่อยในกระบวนการผลิต การขนส่ง และการจัดจำหน่ายให้สามารถตอบสนองต่อคำสั่งซื้อหรือความต้องการของลูกค้าโดยตรงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 ควรพัฒนาโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ความล่าช้าในการดำเนินการที่ผ่านมาทำให้อันดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศไทยลดลง โดยควรให้ความสำคัญและจัดลำดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ที่ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้า ลดต้นทุนโลจิสติกส์ และสามารถเชื่อมโยงระหว่างประเทศเป็นหลัก พิจารณาสับสนุนการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นคู่ค้าที่สำคัญ เช่น การพัฒนาเส้นทางถนนที่สำคัญในการขนส่งสินค้าเพื่อช่วยลดต้นทุนการขนส่งและรักษาคุณภาพสินค้าของผู้ประกอบการไทยให้สามารถจำหน่ายสินค้าในมูลค่าที่สูงขึ้น

2.2.3 นอกจากการพัฒนา ระบบ National Single Window (NSW) ให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานภาครัฐให้แล้วเสร็จ ควรพัฒนาต่อยอดการเชื่อมโยงข้อมูลการขนส่งผ่านท่าทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ เข้ากับระบบ NSW ด้วย

2.2.4 ส่งเสริมการปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อการค้าระหว่างประเทศ และส่งเสริมการพัฒนาศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการโลจิสติกส์เพิ่มขึ้น

2.2.5 ควรสนับสนุนให้มีหน่วยงานกลางที่มีอำนาจหน้าที่ประสาน อำนาจการ และสั่งการหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านโลจิสติกส์ให้สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกันและผลักดันการดำเนินกิจกรรมโลจิสติกส์ได้ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง

2.2.6 นอกจากนโยบายส่งเสริมพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ในภาคตะวันออก ทั้งทางถนน ทางน้ำ ระบบราง และทางอากาศ เชื่อมโยงกรุงเทพ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด เข้าด้วยกัน รองรับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) เช่น การขยายท่าเรือแหลมฉบัง การพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาเป็นเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่จังหวัดตราด ซึ่งช่วยสนับสนุนให้ภาคตะวันออกของไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าที่สำคัญของภูมิภาคแล้ว ควรพิจารณาเพิ่มเติมมาตรการสนับสนุนการสร้างศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมที่จังหวัดระยองเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการจัดประชุมและงานแสดงสินค้า (MICE) เพราะนอกจากเป็นการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ภาคตะวันออกให้สูงขึ้นแล้ว ยังเป็นการรองรับการเพิ่มศักยภาพของสนามบินอู่ตะเภาทั้งด้านการขนส่งสินค้าและส่งผลให้มันักท่องเที่ยวเดินทางมาที่จังหวัดระยองเพิ่มขึ้น

2.2.7 เนื่องจากในภาคใต้มีการค้าชายแดนและการส่งออก แต่ยังต้องพึ่งพาท่าเรือในต่างประเทศโดยเฉพาะท่าเรือของมาเลเซียและสิงคโปร์ รวมทั้งเส้นทางเชื่อมโยงสู่ต่างประเทศมีเพียงเส้นเดียวคือ สาย 4 ผ่านด่านชายแดนสะเดาที่ปัจจุบันมีปัญหาเรื่องความแออัดด้านการจราจรและการผ่านแดน จึงขอเสนอให้มีการพัฒนาเส้นทางอื่นๆ (Alternative Route) ในการเชื่อมโยงสู่ต่างประเทศ เช่น โครงการอุโมงค์สุทล-เปอร์ลิส ซึ่งได้มีการศึกษาไว้แล้ว และให้มีการลงทุนจากภาคเอกชน

2.3 การพัฒนาด้านพลังงาน

2.3.1 ควรมีแนวทางการส่งเสริมระบบเศรษฐกิจพลังงานทดแทนในชุมชนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานที่ว่าพลังงานทดแทนเป็นของชุมชน ทำโดยชุมชน และเพื่อชุมชน หากมีหลักเกณฑ์ไปสู่ การพัฒนาระบบเศรษฐกิจพลังงานทดแทนในชุมชนที่ดีแล้ว ก็จะสามารถช่วยกระจายผลประโยชน์จาก ภาคเศรษฐกิจพลังงานไปสู่ประชาชนรากหญ้าได้ทั้งการเพิ่มรายได้ของชุมชนจากการขายพืชพลังงาน ลดปัญหาความไม่แน่นอนของราคาสินค้าการเกษตร และเพิ่มการจ้างงานในชนบท รวมไปถึงการใช้ธุรกิจ พลังงานทดแทนมาจูงใจให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมายผังเมือง ให้เกษตรกรที่เดิมอยู่นอกระบบภาษีเข้ามาอยู่ในระบบ และเพิ่มโอกาสการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตไฟฟ้าของไทยเพื่อลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

2.4 การพัฒนาสาธารณูปการด้านน้ำประปา

2.4.1 เนื่องจากการขยายเขตการให้บริการน้ำประปาคอบคลุมพื้นที่มากขึ้น จะทำให้ มีปริมาณน้ำเสียจากชุมชนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเช่นกัน หากไม่มีการจัดการจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของประชาชน ดังนั้น การวางแผนพัฒนาฯ ควรเพิ่มแนวทางการบริหารจัดการ น้ำเสียที่เหมาะสมควบคู่ไปพร้อมกันด้วย เช่น การบำบัดน้ำเสีย และการจัดเก็บค่าน้ำเสีย เป็นต้น

2.4.2 ควรวางแผนจัดหาน้ำประปาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจ ภาคตะวันออก หรือ Eastern Economics Corridor Development (EEC) สำหรับรองรับความต้องการ ใช้น้ำของประชาชนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเพียงพอในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ 8

2.5 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

2.5.1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนา และผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิง พาณิชย์และเชิงสังคม

(1) การดำเนินการวิจัยควรมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับงานวิจัยในระดับ Near Market Research (งานวิจัยที่ใกล้สู่การนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์) เพื่อให้เกิดการต่อยอดได้อย่างรวดเร็ว โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการใช้ประโยชน์ที่ชัดเจน และนักวิจัยสามารถระบุได้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ว่าจะเป็นในระดับใด อาทิ เศรษฐกิจ หรือธุรกิจ/อุตสาหกรรม

(2) การดำเนินการวิจัยตั้งแต่ระดับห้องปฏิบัติการ (Laboratory Scale) ไปสู่ โรงงานนำร่อง (Pilot Plant)/โรงงานสาธิต (Demo Plant) และการผลิตเชิงพาณิชย์ (Commercial Scale) ควรมีความร่วมมือกับนักวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อร่วมกันพิจารณาว่าจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ อุตสาหกรรมได้อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสิ่งทอ ยานยนต์ หุ่นยนต์ การเกษตร การท่องเที่ยว

(3) การออกแบบเชิงนวัตกรรม (Design Innovation) ต้องสามารถตอบโจทย์ ความต้องการของผู้ใช้ เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์ นำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) และการสร้างคุณค่า (Value Creation)

(4) การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาควรต้องปรับปรุงให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว เพื่อส่งเสริมการต่อยอดงานวิจัย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนา Start-Up และกลไกทางการเงินในการทำวิจัย และนวัตกรรม อาทิ Venture Capital, Crowd Funding

(5) การถ่ายทอดเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม ควรเน้นการถ่ายทอดที่ทำให้ผู้รับนำไปใช้สร้างนวัตกรรมได้ด้วยตนเอง ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property)

(6) ปัญหาของการทำวิจัยไม่ใช่เรื่องเงิน แต่เป็นเรื่องขาดจิตวิสัยที่เป็นปัญหาที่แท้จริงของภาคเอกชน โดยภาคเอกชนยังไม่สามารถให้โจทย์ที่แท้จริงได้เนื่องจากยังมีปัญหาการขัดแย้งเชิงผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ระหว่างกันเอง โดยต้องเร่งส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนกับนักวิจัยภาครัฐ

2.5.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (Technopreneur)

(1) ควรผลักดันให้ภาคเอกชนมีบทบาทด้านการวิจัยและพัฒนามากขึ้น โดยผู้ประกอบการเป็นผู้กำหนดโจทย์วิจัย ทั้งนี้ การกระตุ้นบทบาทของภาคเอกชนควรต้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการทำวิจัย และควรส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น

(2) ควรปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบเพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนทำวิจัยและพัฒนามากขึ้น

(3) ควรเร่งส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมนวัตกรรม (Innovation Culture) ที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในกลุ่มเยาวชนและกระจายอย่างทั่วถึงในทุกระดับ รวมถึงการสร้างบรรยากาศ (Ecosystem) การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และการสร้างสรรค์นวัตกรรม รวมทั้งควรกำหนดการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจในแต่ละระดับทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อผลักดันให้ไปสู่วิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมอย่างเหมาะสม

2.5.3 พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

(1) ด้านบุคลากร

1) ควรสร้างความร่วมมือระหว่างนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และนักวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการทำวิจัยในปัจจุบันและอนาคต นำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มและการสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการ

2) ควรพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักวิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Analyst) พร้อมทั้งเชื่อมโยงเรื่องนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญากับการศึกษา มุ่งเน้นให้นักเรียน นักศึกษารวมถึงคนทั่วไปให้ความสนใจกับนวัตกรรมมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มศักยภาพในการทำวิจัย โดยกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม

(2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ควรสร้างความร่วมมือและความเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Integrated Infrastructure Development) โดยมองผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ ตัวอย่างความร่วมมือที่เกิดผลสำเร็จ ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการค้นหาตัวยา (Excellent Center for Drug Discovery: ECDD) โดยการประสานความร่วมมือระหว่าง 3 หน่วยงาน ประกอบด้วย ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (TCELS) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร่วมกับ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยอาศัยสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่เดิม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและต่อยอดองค์ความรู้ที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด

(3) ด้านการบริหารจัดการ

1) ควรเร่งผลักดันให้การลงทุนวิจัยเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 1.5 ของ GDP ซึ่งเป็นการใช้อุปทานในการขับเคลื่อนอุปสงค์ และส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีการทำวิจัยและนวัตกรรมเพิ่มขึ้น

2) การนำอันดับความสามารถการแข่งขันโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และด้านเทคโนโลยี จัดโดย IMD มากำหนดเป็นเป้าหมายเป็นเรื่องที่ดี แต่เนื่องจากมีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการศึกษา จึงควรต้องส่งเสริมการบูรณาการเพื่อทำให้อันดับความสามารถการแข่งขันโครงสร้างพื้นฐานรวมดีขึ้น

2.5.4 อื่นๆ

(1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยังมีลักษณะเป็นการขับเคลื่อนด้วยอุปทาน มากกว่าพิจารณาความต้องการของผู้รับ ทั้งนี้ ควรระบุให้เห็นผลลัพธ์ (Outcome) ของแผนฯ ว่าส่งผลดังกล่าวอย่างไรและต่อผู้ใดบ้าง

(2) ภายใต้โครงการพัฒนาต่างๆ ควรมีแนวทางป้องกันผลกระทบเชิงลบจากการดำเนินโครงการด้วย และควรระบุเจ้าภาพ/ผู้รับผิดชอบที่แท้จริง

รายงานสรุปผลการประชุม

กลุ่มที่ 4 : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประธาน :

ศาสตราจารย์ ดร.สนธิ อักษรแก้ว

กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้ดำเนินรายการ :

นางสาวลดาวัลย์ คำภา

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1

สรุปสาระสำคัญการนำเสนอ

ผู้นำเสนอได้เสนอสาระสำคัญของยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สรุปได้ดังนี้

1.1 สถานการณ์

ปัจจุบันสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำลังเป็นจุดอ่อนในการรักษาฐานการผลิตและบริการ รวมทั้งการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน ฐานทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากถูกนำไปใช้ในการพัฒนาจนเกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง พื้นที่ป่าไม้ลดลง ดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะขาดแคลนในอนาคต และเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งในการเข้าถึงและการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ไม่เป็นธรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษสะสมเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมืองกำลังเป็นภัยคุกคามต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและเพิ่มต้นทุนทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติมีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะอุทกภัยและภัยแล้งสร้างความเสียหายต่อภาคเศรษฐกิจและห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ ในขณะที่ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยิ่งทวีความเข้มข้นมากขึ้น ทำให้ต้องเตรียมพร้อมรับภาระในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กระแสการแข่งขันทางการค้า ส่วนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกหลัง ค.ศ. 2015 ได้กลายเป็นทิศทางการพัฒนากระแสหลักของโลกในระยะ 15 ปีข้างหน้า

1.2 วัตถุประสงค์

ยุทธศาสตร์มีวัตถุประสงค์สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

- (1) รักษา พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและมีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม
- (2) สร้างความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบให้มี

ประสิทธิภาพ

- (3) บริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และลดมลพิษให้มีคุณภาพดีขึ้น
- (4) พัฒนาขีดความสามารถในการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการรับมือกับภัยพิบัติ

1.3 เป้าหมายและตัวชี้วัด

1.3.1 เป้าหมายที่ 1 การรักษา และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เป็นร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ร้อยละ 25 และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจร้อยละ 15 พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มจาก 1.53 ล้านไร่ เป็น 1.58 ล้านไร่ มีการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ และลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด ได้แก่

- (1) สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ พื้นที่ปลูกและฟื้นฟูป่า พื้นที่ป่าชายเลน
- (2) แผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (โครงการ One Map) ทั่วประเทศ
- (3) จำนวนชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่ใกล้สูญพันธุ์หรืออยู่ในภาวะถูกคุกคาม

1.3.2 เป้าหมายที่ 2 สร้างความมั่นคง และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน เพิ่มพื้นที่ชลประทานปีละ 350,000 ไร่ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภค ป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

ตัวชี้วัด ได้แก่

- (1) จำนวนหมู่บ้านมีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค
- (2) แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของ 25 ลุ่มน้ำ
- (3) พื้นที่ชลประทาน
- (4) ประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภค
- (5) ปริมาณความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

1.3.3 เป้าหมายที่ 3 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และลดมลพิษ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการกำจัดไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายทั้งหมดเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง พื้นที่แหล่งน้ำผิวดินให้มีคุณภาพในเกณฑ์ดี และแก้ไขปัญหาวิกฤติหมอกควัน

ตัวชี้วัด ได้แก่

- (1) สัดส่วนของขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์ สัดส่วนของเสียอันตรายชุมชนที่ได้รับการกำจัด และสัดส่วนกากอุตสาหกรรมอันตรายที่เข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง
- (2) คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินที่อยู่ในเกณฑ์ดี

(3) คุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตหมอกควัน

1.3.4 เป้าหมายที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจกและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและคมนาคมขนส่ง ลดลงภายในปี 2563 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ของการปล่อยในกรณีปกติ มีกลไกจัดการเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในด้านต่างๆหรือในพื้นที่หรือสาขาที่มีความเสี่ยงจะได้รับผลกระทบสูง

ตัวชี้วัด ได้แก่

- (1) ร้อยละการเปลี่ยนแปลงปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและคมนาคมขนส่ง
- (2) ต้นทุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหน่วย (บาทต่อตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)
- (3) แผนปฏิบัติการการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในรายสาขาที่จำเป็น เช่น การจัดการน้ำ เกษตร สาธารณสุข
- (4) กลไกภายในประเทศเพื่อสนับสนุนด้านการเงิน เทคโนโลยีและการเสริมสร้างศักยภาพ

1.3.5 เป้าหมายที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัยลดลง

ตัวชี้วัด ได้แก่

- (1) ระบบพยากรณ์และเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับภาคเกษตรและการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงภัย
- (2) สัดส่วนของพื้นที่เสี่ยงภัยที่ได้รับการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังภัยธรรมชาติ
- (3) จำนวนผู้เสียชีวิตและมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติ

1.4 แนวทางการพัฒนา

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงเสนอแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย

1.4.1 อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการป้องกันการบุกรุกทำลายป่า เพิ่มพื้นที่ป่าไม้โดยฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะยาว ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน สนับสนุนอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศ และการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง วางแผนบริหารจัดการทรัพยากรแร่ และจัดให้มีกระบวนการบูรณาการแผนงานและงบประมาณร่วมกันของหน่วยงาน

1.4.2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ลุ่มน้ำ ในการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่คำนึงถึงศักยภาพ ข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมและมิติเชิงสังคมของพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยเร่งรัดให้มีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เร่งรัดให้มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำอย่างบูรณาการทั้ง 25 ลุ่มน้ำ โดยมีคณะกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นกลไกขับเคลื่อนหลักในระดับพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำที่มีอยู่ให้มากขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำต่อหน่วยให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้นทั้งภาคการผลิตและการบริโภค

1.4.3 แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม โดยเร่งรัดแก้ไขปัญหการบริหารจัดการขยะตกค้างสะสมในพื้นที่วิกฤต ผลักดันกฎหมายและกลไกเพื่อการคัดแยกขยะ สนับสนุนการแปรรูปเป็นพลังงาน ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้เกิดการลดปริมาณขยะ รวมทั้งสร้างวินัยคนในชาติเพื่อการจัดการขยะอย่างยั่งยืน เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤตและลุ่มน้ำสำคัญอย่างครบวงจร โดยลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด แก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควันไฟป่าในเขตภาคเหนือและภาคใต้ ปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองเพื่อรองรับการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.4.4 ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้แนวคิดตลอดวัฏจักรชีวิต โดยส่งเสริมการผลิตและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ และสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปสู่การบริโภคที่ยั่งยืน

1.4.5 สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยจัดทำและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้สามารถรองรับพันธกรณีระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนามาตรการและกลไกเพื่อสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน ส่งเสริมภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการจัดเก็บและรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพิ่มขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.4.6 บริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ เพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยบูรณาการการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเข้าสู่กระบวนการวางแผนทั้งระดับชาติ ระดับชุมชนท้องถิ่น และสาขาการผลิตต่างๆ เสริมสร้างขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมและการรับมือภัยพิบัติ พัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉิน พัฒนาระบบการฟื้นฟูบูรณะหลังการเกิดภัย

1.4.7 พัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยปรับปรุงกลไกและกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพทุกขั้นตอน ผลักดันการนำแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ สร้างจิตสำนึก

ความตระหนัก และปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนและชุมชนในการสร้างพลังร่วมเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4.8 พัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ โดยแสวงหาแนวทางการร่วมมือกับอาเซียนและอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงในประเด็นการขนส่งข้ามพรมแดน และการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน

2

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

2.1 การปรับปรุงเป้าหมายและตัวชี้วัด

2.1.1 เป้าหมาย

(1) เป้าหมายการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 40 ควรปรับเปลี่ยนเป็นเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปและยุทธศาสตร์ประเทศระยะยาว และควรกำหนดให้ชัดเจนว่าจะเพิ่มพื้นที่ป่าไม้จากที่มีอยู่ในปัจจุบัน 102.3 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นเป็นพื้นที่เท่าใดในแต่ละปี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศในระยะ 20 ปี นอกจากนั้น ควรพิจารณากำหนดสัดส่วนพื้นที่ป่าเป็นรายจังหวัดด้วย

(2) การกำหนดเป้าหมายเรื่องการลดความสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ควรคำนึงถึงการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรของสิ่งมีชีวิต และความหลากหลายของชนิดพันธุ์ภายในระบบนิเวศหนึ่ง ๆ

(3) ควรเพิ่มเติมเป้าหมายขยะติดเชื้อ ได้รับการจัดการถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 100

2.1.2 ตัวชี้วัด

(1) ตัวชี้วัดด้านการปลูกป่า ควรเพิ่มเติมดังนี้ 1) จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน/ภาคเอกชนและองค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และรักษาป่าหรือปลูกป่า เนื่องจากภาครัฐโดยส่วนเดียวไม่สามารถปลูกป่าให้บรรลุตามเป้าหมายได้ การปลูกป่าจะสำเร็จได้ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ท้องถิ่น ประชาชน ชุมชน และ 2) พื้นที่ป่าของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น

(2) เสนอให้ปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดด้านการจัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐทั่วประเทศ (โครงการ One Map) ให้แล้วเสร็จ โดยระบุเป็น อัตราการบุกรุกที่ดินของรัฐลดลง/อัตราการขัดแย้งที่ดินของรัฐกับประชาชนลดลง เนื่องจากโครงการจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐทั่วประเทศ (โครงการ One Map) มีกำหนดแล้วเสร็จภายในปี 2559 และโครงการ One Map เป็นเพียงเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐเท่านั้น

(3) ตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการน้ำ ควรเพิ่มเติม ดังนี้ 1) การวัดประสิทธิภาพการใช้น้ำร่วมกับการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ชลประทาน เนื่องจากตัวชี้วัดด้านการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ยังไม่สะท้อนประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และหากประสิทธิภาพการใช้น้ำเพิ่มขึ้น อาจไม่มีความจำเป็นในการเพิ่มพื้นที่ชลประทาน 2) ควรเพิ่มตัวชี้วัดด้านพื้นที่ประสพอุทกภัยหรือพื้นที่ภัยแล้งที่ลดลง และ 3) ควรเพิ่มตัวชี้วัดเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำบาดาล เพราะจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

(4) **ควรกำหนดค่านิยามและหลักเกณฑ์ของตัวชี้วัดให้ชัดเจน** เช่น ตัวชี้วัดเรื่องคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดีนั้น มีค่ามาตรฐานที่ใช้วัดอย่างไร และควรคำนึงถึงคุณลักษณะที่แตกต่างกันของแต่ละลุ่มน้ำด้วย หรือการวัดคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตหมอกควัน ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการแก้ไขให้ดีขึ้นจากระดับใดเป็นระดับใด

(5) **ตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ควรพิจารณาเพิ่มเติมตัวชี้วัด** ดังนี้ 1) ระบบเขตเสี่ยงพื้นที่เสี่ยงภัยซ้ำซากและเสี่ยงภัยเชิงนโยบาย เพื่อสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ 2) ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัยลดลง 3) ความเข้มแข็งของชุมชนในการอยู่รอดจากภัยพิบัติ

(6) **ตัวชี้วัดด้านการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ควรเพิ่มเติม “แผนปฏิบัติการการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในรายสาขาที่จำเป็น เช่น การจัดการน้ำ เกษตร สาธารณสุข และป่าไม้”

(7) **ควรแบ่งตัวชี้วัดเป็น 3 กลุ่ม** คือ เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงกระบวนการ โดยมีแผนเชิงรุกรองรับทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

2.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทางการพัฒนา

2.2.1 อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ

(1) **การจัดระเบียบการใช้ที่ดินป่าไม้ต้องคำนึงถึงสิทธิของชุมชน** แผนปฏิบัติการป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้ และการทวงคืนผืนป่า ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและสิทธิชุมชนของประชาชนและกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 หรือพื้นที่ต้นน้ำมาก่อนมีกฎหมายประกาศเป็นเขตพื้นที่อนุรักษ์ ควรทบทวนแก้ไขกฎหมาย โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนที่กำลังอยู่ระหว่างการนำเสนอสู่ที่ประชุม สนช. ให้มีสาระคุ้มครองสิทธิชุมชน วิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชนพื้นเมืองและกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่อาศัยบนพื้นที่ต้นน้ำ หรือพื้นที่อนุรักษ์ด้วย เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างยั่งยืน โดยไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานและมีสิทธิในที่ดินทำกินโดยไม่ผิดกฎหมาย

(2) **ควรสนับสนุนเครื่องมือการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์** เช่น การจ่ายค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ (Payment for Ecosystem Services: PES) ในการดูแลรักษาพื้นที่ป่าให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกับประเทศเวียดนาม ซึ่งมีกฎหมายว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และกำหนดให้ผู้ใช้ประโยชน์ต้องจ่ายค่าบริการเพื่อนำมาใช้ในการอนุรักษ์ต่อไป

(3) **ควรสนับสนุนกลไกทางการเงินเพื่อขับเคลื่อนการปลูกไม้เศรษฐกิจมีค่าระยะยาว** รวมทั้งการปลูกและฟื้นฟูป่า โดยสนับสนุนการดำเนินงานของภาคเอกชน เนื่องจากงบประมาณของภาครัฐไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ควรปรับข้อความในเอกสารหน้า 106 (บรรทัดที่ 12 นับจากด้านล่าง) เป็น “การปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่ที่เหมาะสม”

(4) **การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ 40** หมายถึงต้องเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ 27 ล้านไร่ หรือ 1.35 ล้านไร่ต่อปี จะหาพื้นที่ปลูกป่ามาได้อย่างไร มีข้อเสนอให้ปรับแก้ไขกฎหมายเพื่อดำเนินการดังนี้ 1) นำพื้นที่บุกรุกกลับคืนมา ซึ่งผู้บุกรุกส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่ยากจน 2) ควรอนุญาตให้กลุ่มทุนหรือภาคเอกชนเป็นเจ้าของพื้นที่ปลูกป่าได้ชั่วคราว (20 ปี) โดยซื้อที่ดินจากผู้บุกรุก 3) ดำเนินการอย่างเข้มงวดไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่เพิ่ม 4) ให้ภาคเอกชนรับผิดชอบจัดการปลูกป่า กำหนดลักษณะป่าที่ต้องการ

ในระยะเวลาที่กำหนด เช่น มีต้นไม้จำนวนเท่าใดในระยะของการครอบครอง 5) จัดการป่าไม้ให้เกิดรายได้ โดยการปลูกพืชที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง เช่น สมุนไพร กล้วยไม้ เห็ด ภายใต้ระบบนิเวศที่เหมาะสม 6) ส่งคืนป่าแก่ภาครัฐ ตามระยะเวลาที่กำหนดตามลักษณะของที่ดิน เช่น การปลูกไม้ยืนต้นระยะยาว หรือการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะสั้น และ 7) รัฐให้ชุมชนร่วมบริหารจัดการ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการร่วมกับการส่งเสริมรักษาป่าที่อุดมสมบูรณ์ให้คงอยู่ ห้ามการบุกรุกเพิ่มเติม ออกกฎหมายเพื่อส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจไม่มีค่า และการส่งเสริมการสร้างรายได้จากป่า เช่น การท่องเที่ยว

(5) การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศต้องให้ความสำคัญกับพื้นที่ป่าส่วนบุคคล ร่วมกับการทบทวนประเด็นด้านการใช้ประโยชน์/ตัดไม้จากป่าเศรษฐกิจให้มีความชัดเจน เนื่องจากแนวทางดังกล่าวจะช่วยเพิ่มสัดส่วนของพื้นที่ป่า และเสริมสร้างการวางแผนและสงวนรักษาป่าไม้ได้อย่างจริงจัง อีกแนวทางหนึ่ง

(6) ควรสนับสนุนให้มีการปลูกต้นไม้ผ่านโครงการธนาคารต้นไม้ เพราะโครงการฯ ดังกล่าว ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนปลูกต้นไม้ในพื้นที่ของตนเองและชุมชน ซึ่งจะเป็นอีกช่องทางในการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้

(7) ควรเร่งแก้ปัญหาการครอบครองที่ดินของต่างชาติ และการเข้ามาของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาใช้ทรัพยากรของประเทศและสร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ขณะที่รายได้จากการท่องเที่ยวกลับไม่ได้ตกอยู่กับคนไทยมากเท่าที่ควร

(8) ควรเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น รวมถึงสร้างความเข้าใจแก่ภาคีการพัฒนาในพื้นที่ต่อทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ ซึ่งจะเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการลดความขัดแย้งทางสังคม และช่วยให้เกิดผลประโยชน์จากการจัดการทรัพยากรแร่มีการกระจายถึงประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นธรรม

(9) การปกป้องพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1A โดยระบุให้มีการดำเนินกิจกรรมใดๆ นั้น จะมีแนวทางในการดำเนินการกับธุรกิจปูนซีเมนต์ที่มีการขอผ่อนผันมติคณะรัฐมนตรี เพื่อใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1A อย่างไร

2.2.2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน

(1) เสนอประเด็นเรื่องการบูรณาการการบริหารจัดการน้ำทั้ง 25 ลุ่มน้ำ โดยควรบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ อย่างเชื่อมโยงและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตเมื่อเกิดน้ำแล้งหรือน้ำท่วม

(2) การบริหารจัดการเพิ่มพื้นที่ชลประทานในปัจจุบันยังไม่เห็นผลลัพธ์ อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานส่วนใหญ่จะใช้ในกิจกรรมการขุดลอกคลอง ขุดสระ เก็บน้ำ จึงควรพิจารณาหาแนวทางในการเพิ่มพื้นที่ชลประทานที่เป็นรูปธรรมมากกว่า เช่น โครงการสร้างฝาย โครงการอ่างเก็บน้ำแก้มลิง เป็นต้น

(3) ควรเพิ่มประเด็นเรื่องการจัดการน้ำบาดาล ซึ่งมีความสำคัญในการเพิ่ม น้ำต้นทุนระดับประเทศเมื่อเกิดวิกฤตภัยแล้ง

(4) **ควรจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำแห่งชาติ** และกำหนดแผนการปรับปรุงกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม

(5) **ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติ** เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงโครงสร้างและประสิทธิภาพของส่วนราชการ ปรับปรุงภารกิจหน่วยงานที่มีความซ้ำซ้อน เพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งควรเร่งรัดให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการตนเองได้ในภาวะวิกฤตเพื่อลดภาระของภาครัฐ และควรเร่งประกาศใช้พระราชบัญญัติน้ำเพื่อจะได้ใช้เป็นแผนในการบริหารจัดการน้ำในอนาคต

(6) **แนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ที่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน** ควรมีแนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติหรืออุทกภัยที่ใช้มาตรการทั้งด้านโครงสร้าง (Structural Adaptation) และมาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้าง (Non-Structural Adaptation) ให้มีความชัดเจนเพิ่มขึ้น

(7) **ควรระบุเรื่องพระราชบัญญัติเก็บภาษีการใช้น้ำ** เพื่อนำไปสนับสนุนคนบนพื้นที่ต้นน้ำ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้คนและป่าเกื้อกูลการอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนไว้ในยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย

(8) **ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำชุมชน** โดยสนับสนุนการสร้างฝายชะลอน้ำมีชีวิต ซึ่งมีข้อแตกต่างจากฝายชะลอน้ำทั่วไป คือ รูปแบบของฝายที่มีลักษณะเหมือนสะพานไม้ใช้กำแพงแบบฝายแม้ว ซึ่งจะทำให้หน้าดินมีความชุ่มชื้นกว่า และดินมีความอุดมสมบูรณ์กว่า รวมทั้งมีต้นไม้สมบูรณ์ในบริเวณฝาย นอกจากนี้ ยังเป็นการช่วยลดการชะล้างของหน้าดิน จึงเป็นการกักเก็บน้ำในรูปแบบที่เกิดประโยชน์มากกว่า โดยหลักการในการทำฝายมีชีวิต ประกอบด้วย 3 หลักการ คือ 1) ต้องเริ่มต้นจากความเข้าใจของเวทีประชาชนในการจัดทำฝาย 2) ไม่เริ่มจากงบประมาณค่าแรงงาน เนื่องจากต้องการแรงงานที่มีจิตอาสา และใช้วัสดุและอุปกรณ์ เช่น ไม้ไผ่ เชือก กระสอบ หวาย ขี้วัว ขุยมะพร้าว เป็นต้น ซึ่งควรได้รับการจากการบริจาค และ 3) จัดทำธรรมนูญคลอง คือ เมื่อสร้างฝายมีชีวิตเสร็จแล้ว ก็จะต้องจัดทำข้อตกลงร่วมกันของชุมชนในการดูแลรักษาคลอง

(9) **ควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหारेื่องอุทกภัย** โดยเพิ่มแนวทางการลดความเสียหายจากอุทกภัยด้วยการปรับปรุงลำน้ำสายหลัก สร้างระบบป้องกันน้ำท่วมเมือง สร้างระบบระบายน้ำในลุ่มน้ำที่มีปัญหา รวมทั้งปรับปรุงผังเมืองให้ดีขึ้น

(10) **ความมั่นคงของทรัพยากรน้ำ** ขาดเนื้อหาในประเด็นเรื่องน้ำเพื่อการผลิตในภาคอุตสาหกรรม

2.2.3 แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม

(1) **การแก้ปัญหาหมอกควันควรมีมาตรการสร้างแรงจูงใจ** และเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์แก่เกษตรกรเพิ่มเติม เช่น ข้อมูลการวิจัยจาก Bio-Tech ที่ระบุว่า การหมักต่อซังจะทำให้ได้ปุ๋ย เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินในการเพาะปลูก ซึ่งมีผลดีกว่าการเผา

(2) **กลไกการมีส่วนร่วมในการรักษาสีงแวดล้อม** นอกจากมีเรื่อง Green city และควรมีเรื่อง Green Education ควบคู่กันไปด้วย

(3) **ควรเพิ่มเติมมาตรการ/แนวทางในการจัดการน้ำเสียที่เป็นรูปธรรม** โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม ซึ่งประชาชนได้รับผลกระทบโดยตรง

(4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายพื้นที่ยังไม่มีแนวทางการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม ขยะไม่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม ประชาชนใช้วิธีการเผา ควรจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพการจัดการและการกำจัดขยะ เพื่อประเมินประสิทธิภาพต่อไป

(5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มักประสบปัญหาสถานที่บำบัดน้ำเสียและกำจัดขยะมูลฝอย ดังนั้น เพื่อให้เกิดความยั่งยืน อปท. ควรมีสถานที่ดังกล่าว และการกำหนดสถานที่จัดเก็บขยะมูลฝอย/โรงบำบัดน้ำเสีย จะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในพื้นที่ด้วย โดยเฉพาะโครงการสร้างโรงไฟฟ้ากำจัดขยะทั้งหมด 14 แห่งทั่วประเทศ

2.2.4 ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(1) ควรส่งเสริมวัฏกรรมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การพัฒนาพลาสติกชีวภาพที่ผลิตจากมันสำปะหลัง ซึ่งสามารถย่อยสลายเป็นปุ๋ยได้ ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น มันสำปะหลัง ปกติมีราคากิโลกรัมละ 1-2 บาท แต่พลาสติกชีวภาพมีราคากิโลกรัมละ 200 บาท และยังช่วยลดต้นทุนของภาครัฐในการกำจัดด้วย

(2) ควรสนับสนุนผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ โดยมีกองทุนสนับสนุน ใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายเพื่อลดการบิดเบือนด้านราคา ที่ภาครัฐและสาธารณชนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการกำจัดมลพิษและของเสียที่เกิดขึ้น

(3) ควรมีมาตรการสนับสนุนจูงใจสำหรับผู้ทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งอาจไม่ใช่เรื่องราคาตลาด แต่ใช้หลักการของ Carbon Credit โดยจ่ายให้กับเกษตรกรตามชนิดและเนื้อที่เกษตรอินทรีย์

(4) ควรปฏิรูปการทำเกษตรกรรมพืชที่มีศักยภาพ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์ม ข้าวโพด ข้าว ยางพารา โดยให้มีการบริหารจัดการตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และการขายผลิตภัณฑ์ล่วงหน้า แนวทางดำเนินการ คือ 1) ปรับแก้หรือร่างกฎหมายเพื่อแก้ไขอุปสรรคในการลงทุน กำหนดแนวทางให้มุ่งสู่เกษตร-อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สามารถนำของเสียไปใช้ในไร่นาโดยตรง และให้มีการจัดทำ EIA เพื่อกำกับดูแลสิ่งแวดล้อม 2) เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตรของประเทศโดย 1) จัดเผาไรเพื่อปรับปรุงดิน แต่ใช้วิธีเพิ่มอินทรีย์สาร 2) สนับสนุนการทำเกษตรแปลงใหญ่ที่ทันสมัย ใช้เครื่องจักรกล ควบคู่กับเกษตรทฤษฎีใหม่ในแปลงย่อย 3) ประหยัดพลังงาน เปลี่ยนของเสียเป็นพลังงาน หรือเปลี่ยนของเหลือใช้จากภาคเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น กากอ้อยนำไปผลิตไฟฟ้าชีวมวล เอทานอล กากน้ำตาล นำไปผลิตเอทานอล น้ำเสียไปผลิตไบโอแก๊สและไฟฟ้าชีวภาพ 4) สนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตร เช่น ไบโอดีเซล ไบโอดีพลาสติก เศษวัสดุนำไปเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

(5) ควรส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นแนวทางการลดการเกิดขยะตั้งแต่ต้นทาง ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดลดลงเหลือน้อยที่สุดจนเป็นศูนย์ (Zero Waste) และการประเมินวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Assessment) ผลิตภัณฑ์

2.2.5 สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(1) ควรพัฒนามาตรการและกลไกเพื่อสนับสนุนลดก๊าซเรือนกระจกในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคเอกชน ซึ่งยังมีภาคเอกชนบางส่วนที่ไม่ได้สมัครใจจะเข้าร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจกด้วย จึงควรมีมาตรการจูงใจ

(2) **ควรสนับสนุนแผนอนุรักษ์พลังงาน** ซึ่งรองรับเรื่องการลดก๊าซเรือนกระจกโดยตรง โดยเฉพาะการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในสาขาการผลิตไฟฟ้า โดยสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนจากโซลาร์เซลล์ และพัฒนาระบบสายส่งไฟฟ้า เพื่อรองรับประชาชนที่ใช้ไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ สามารถเชื่อมต่อสายส่งกับโรงงานไฟฟ้าและขายไฟฟ้าให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตได้โดยเสรี

2.2.6 บริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ

(1) **ควรมีมาตรการชดเชยผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายของรัฐ** เช่น พื้นที่น้ำท่วมที่เกิดจากโครงการพัฒนาหรือการบริหารจัดการน้ำอย่างไม่เหมาะสม

(2) **ควรเพิ่มเรื่องการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับจังหวัด** โดยส่งเสริมโครงการ/แผนงานการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในการวางแผนพัฒนาจังหวัด หรือแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด สนับสนุนกลไกการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพื่อการพัฒนา รวมทั้งการพัฒนาแบบข้อมูล และการบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันในการจัดการภัยพิบัติ ให้มีการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อต้านทานภัยพิบัติ และป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงใหม่

(3) **การสนับสนุนการจัดทำแผนรับมือภัยพิบัติระดับพื้นที่** และการส่งเสริมการจัดการภัยพิบัติโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง ควรทำให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางจริงๆ ปัจจุบันบทบาทการจัดการภัยพิบัติยังอยู่ในระดับจังหวัดและภาครัฐ มากกว่าจะลงมาถึงระดับท้องถิ่น

(4) **ควรส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยพิบัติ** โดยจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ วางระบบเพื่อสร้างความพร้อมและพัฒนาขีดความสามารถของเครือข่ายอาสาสมัคร และเชื่อมโยงการทำงานกับภาครัฐเพื่อให้มีบทบาทร่วมในการช่วยเหลือประชาชนในภาวะฉุกเฉิน

(5) **ควรส่งเสริมภาคเอกชนจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องของธุรกิจ** ในทุกระดับ รวมถึงธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ (SME)

2.2.7 พัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) **การจัดทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)** ควรปรับปรุงมาตรการ/แนวทาง โดยระบุให้ชัดเจนว่าการทำ EIA ต้องดำเนินการโดย Third Party เพื่อให้ผลการประเมินมีความโปร่งใส โดยให้เจ้าของโครงการจ่ายเงินเข้ากองทุนกลาง แล้วนำเงินไปว่าจ้างองค์กรอิสระดำเนินการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นต้องเปิดเผย โปร่งใส กำหนดเวลาให้ชุมชนในพื้นที่สามารถตรวจสอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ 90-120 วัน

(2) **แนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การกำกับดูแลและการฟื้นฟู ซึ่งเป็นขั้นตอนระหว่างดำเนินการโครงการ และหลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้น แต่ในขั้นตอนก่อนเริ่มโครงการยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องสภาพทางธรณีวิทยาของพื้นที่ ไม่มีการศึกษาเป็นพื้นฐานไว้ ทำให้เมื่อพัฒนาโครงการไปแล้ว เกิดปัญหาและข้อขัดแย้งตามมา ซึ่งไม่สามารถหาข้อสรุปได้ เช่น กรณีปัญหาการปนเปื้อนของสารพิษที่ยังคงมีความขัดแย้งในปัจจุบันทั้งกรณีสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี ปัญหาเหมืองทองจังหวัดพิจิตร หรือปัญหาการสร้างชุมชนโรงแรม รีสอร์ท ในพื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่มที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนั้น ก่อนดำเนินโครงการ ต้องทำการศึกษา

สภาพแวดล้อม และความเหมาะสมทางธรณีวิทยา เพื่อเป็น Base-Line Data ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว จะช่วยลดปัญหาข้อถกเถียงและความขัดแย้งที่ตามมาภายหลังการพัฒนาโครงการได้

(3) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งเน้นประเด็นการอนุรักษ์ พื้นฟูเป็นหลัก โดยขาดการให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการแก้ไข/ปรับปรุง กฎหมายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน ป่าไม้ ที่ทำกิน โดยที่กฎหมายปัจจุบันไม่ได้เอื้อประโยชน์แก่ประชาชน ที่เคยทำกิน/อยู่อาศัย ในพื้นที่ป่าไม้มากหลายชั่วอายุคน จึงควรต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขกฎหมายให้คน สามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน โดยกฎหมายจะต้องมีความเป็นธรรมและมีที่มาจากการมีส่วนร่วม จากประชาชนในพื้นที่

(4) การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) เห็นควรผลักดันให้มีการนำ แนวคิดการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยที่ผ่านมากกว่า 10 ปี แนวทาง SEA ไม่ถูกนำไปใช้ แต่เป็นเพียงลักษณะของการศึกษาวิจัยเท่านั้น กรณีการพัฒนาพื้นที่ ภาควะวันออกน่าจะเป็นพื้นที่ตัวอย่างที่ดีในการจัดทำ SEA แต่ไม่ได้มีการดำเนินการแต่อย่างใด

2.2.8 ความเห็นอื่นๆ

(1) การ Zoning จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนา การดำรงอยู่ วัฒนธรรม และ วิถีชีวิตของชุมชน เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีศักยภาพในการพัฒนาไม่เหมือนกัน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงควร มีการพิจารณาระบุเรื่องการ Zoning ไว้ด้วย

(2) การวางแผนการพัฒนาประเทศด้วยการจัดแบ่งพื้นที่ตามเขตการปกครอง จำเป็นต้องทบทวนถึงความเหมาะสมอย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นแนวคิดที่อาจไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ในปัจจุบันที่ประเทศมักประสบกับปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งบ่อยครั้งการบริหารจัดการ เพื่อบรรเทาปัญหาดังกล่าวให้ลุกล่วงไปได้อย่างเป็นระบบจำเป็นต้องมอง/บริหารกลไกตามลักษณะ ภูมิประเทศทางธรรมชาติมากกว่าการจัดการตามเขตพื้นที่การปกครอง

(3) ควรมีกลไกเพื่อให้แผนพัฒนาประเทศมีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง ปัญหาที่ผ่านมา คือ หลายรัฐบาลให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามนโยบายของพรรคเป็นหลัก โดยไม่ให้ความสำคัญกับ แผนพัฒนาประเทศ ดังนั้น ควรมีกลไกการบังคับใช้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง ข้อเสนอการพัฒนาซึ่งไม่อยู่ในแผนพัฒนาประเทศ ต้องนำเข้าสู่การพิจารณาของสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

(4) เสนอให้ใช้สื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุด โดยกำหนดให้สื่อโทรทัศน์ทุกช่อง ต้องออกอากาศพร้อมกันทุกๆ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 นาที เพื่อเผยแพร่แนวคิดและตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การรณรงค์ปลูกป่า การยุติการเผาป่า การคัดแยกขยะ เป็นต้น

(5) เสนอให้มีการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อความยั่งยืนแห่งชาติ ที่มีสำนักงาน สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำ โดยมีวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการ วิฤตการณ์และภัยพิบัติต่างๆ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาลุกลามต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น จนนำไปสู่การดำเนินงานได้ ตามที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ กำหนดไว้

(6) ยุทธศาสตร์แผนฯ 12 ควรเรียงลำดับ ยุทธศาสตร์ที่ 1-6 ให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

(7) ตัวชี้วัดควรแสดงถึงความสอดคล้องกับตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Indicators) เพราะจะถูกนำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับโลก

(8) ควรเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ เพื่อให้ภาพรวมการพัฒนา มีความครบถ้วน สมบูรณ์ของมิติด้านการฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับมิติด้านการใช้ ประโยชน์อย่างเป็นระบบ ครบวงจร

(9) กรณียุทธศาสตร์/ประเด็นการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีความคาบเกี่ยวส่งผลกระทบต่อเนื่องกับยุทธศาสตร์/ประเด็นการพัฒนาอื่นๆ จะมีการจัดลำดับ ความสำคัญของยุทธศาสตร์อย่างไร และการจัดลำดับความสำคัญดังกล่าวปรากฏอยู่ในส่วนใดของแผนฯ เนื่องจากแผนพัฒนาประเทศ ยังมีความขัดแย้งกันเอง ระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา เช่น กำหนดให้เพิ่ม พื้นที่ป่าร้อยละ 40 แต่ในแผนฯ ก็ยังกำหนดให้มีการสร้างเขื่อนเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการปกป้องพื้นที่ ป่าไม้และสัตว์ป่าหายาก เป็นต้น มีข้อเสนอว่า ให้จัดลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์ โดยมองว่าในอีก 10 ปี ข้างหน้า ประเทศไทยจะมุ่งไปในทิศทางใด เป็นเกณฑ์ในการจัดลำดับความสำคัญ

(10) โครงการสำคัญควรมีการประเมินการดำเนินงานทุกโครงการเป็นระยะๆ

(11) การเชื่อมโยงกับตลาดจะช่วยให้การขับเคลื่อนมาตรการได้เร็วขึ้น อาทิ การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ และการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้โดยภาคธุรกิจ

(12) แนวทางการพัฒนาต่างๆ ควรอยู่ในทิศทางที่ส่งเสริมกัน เช่น การให้เงิน ช่วยเหลือเกษตรกร ควรเน้นกลุ่มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เป็นต้น

(13) คำจำกัดความของคำว่าเมืองสีเขียว (Green City) ยังไม่มีความชัดเจน ควรระบุให้ชัดว่าหมายรวมถึง Zero City หรือผังเมือง หรือไม่ อย่างไร

(14) ขอให้แก้ไขคำว่า “มลภาวะเป็นพิษ” เป็น “มลพิษ หรือภาวะมลพิษ”

(15) การพิจารณางบประมาณประจำปีของส่วนราชการ เห็นควรให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งที่ผ่านมาแผนงานโครงการหลายเรื่องตามแผนพัฒนาฯ ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ รวมทั้ง ให้มีการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการที่มีความจำเป็นและเกิด ประสิทธิภาพที่ชัดเจนเพื่อไม่ให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณแผ่นดินอย่างเปล่าประโยชน์

รายงานสรุปผลการประชุม

กลุ่มที่ 5 : การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนา ประเทศ สู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน

ประธาน :

นายถวิล เปลี่ยนศรี

อดีตเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง

ผู้ดำเนินรายการ :

นายทีปรัตน์ วัชรางกูร

รักษาการที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

1 สรุปสาระสำคัญการนำเสนอ

นายถวิล เปลี่ยนศรี อดีตเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง ได้กล่าวเปิดการประชุมกลุ่มย่อยภาคบ่าย เรื่อง “การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน” โดยเกริ่นนำว่า ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งจะมีผลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2559 ภายหลังจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันสิ้นสุดในสิ้นเดือนกันยายน 2559 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เป็นการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ลงมาเป็นแผนระยะ 5 ปี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว

การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดำเนินการโดยขั้นแรก ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการยกร่างยุทธศาสตร์เฉพาะด้าน ด้านความมั่นคง โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความมั่นคงเป็นคณะอนุกรรมการ มีการประชุมจัดทำร่างยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง และได้นำร่างยุทธศาสตร์ฯ ไปจัดประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค 4 ภาค และประชุมระดมความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) จากนั้นนำร่างยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มาระดมความคิดเห็นในการจัดประชุมประจำปี ของ สสช. ก่อนที่ สสช. จะนำความคิดเห็นจากที่ประชุมไปประมวลสรุปเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี แล้วนำขึ้นทูลเกล้าเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้ และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

สำหรับประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคง แต่ไม่ได้ระบุไว้ในยุทธศาสตร์นี้ อาทิ ความมั่นคงด้านพลังงาน ด้านอาหาร ด้านสาธารณสุข จะถูกกระจายไปบรรจุไว้ในยุทธศาสตร์อื่นๆ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

จากนั้น นายทีปรัตน์ วัชรางกูร รักษาการที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน ได้นำเสนอสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ดังนี้

1.1 กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

1.1.1 สสช. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์เฉพาะด้านภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์เฉพาะด้าน จำนวน 9 คณะ โดยมีคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีนายถวิล เปลี่ยนศรี เป็นประธานกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความมั่นคง เป็นคณะกรรมการ

1.1.2 คณะกรรมการฯ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยมีการประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง จำนวน 3 ครั้ง ประชุมคณะทำงานกลุ่มเล็ก จำนวน 3 ครั้ง ประชุมระดมความคิดเห็น จำนวน 1 ครั้ง

1.1.3 สสช. ได้จัดการประชุมระดมความคิดเห็นต่อร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วประเทศในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี โดยจัดที่ภาคใต้ จ.กระบี่ / ภาคเหนือ จ.เชียงใหม่ / ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.ขอนแก่น / ภาคกลางและกรุงเทพฯ จ.ชลบุรี และ จ. เพชรบุรี

1.2 แนวคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ประกอบด้วย (1) การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองอันเกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ (2) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (3) ปัญหาด้านความมั่นคงส่งผลกระทบต่อและเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติ และ (4) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและการมีแผนพัฒนาและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องหลากหลาย

1.3 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี กับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

กรม. มีมติเมื่อวันที่ 22 ธ.ค. 2558 เห็นชอบทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ตามที่สำนักงานฯ เสนอ โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และมีการแปลงยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวเป็นแผนงาน/โครงการในช่วง 5 ปี โดยระบุแผนปฏิบัติการ และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งให้มีการประเมินผลของการดำเนินงานในรอบ 1 ปี และ 5 ปี

1.4 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

1.4.1 สถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงของโลก ประกอบด้วย (1) ประเทศมหาอำนาจขยายอิทธิพลและเพิ่มบทบาทในภูมิภาคต่างๆ ของโลกมากขึ้น อาทิ ยุทธศาสตร์ปภมุดในภูมิภาคเอเชียของสหรัฐอเมริกา การขยายอิทธิพลของจีนในกลุ่มประเทศอาเซียน ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก (2) หลายประเทศเพิ่มกำลังอำนาจของกองทัพ เนื่องจากความขัดแย้งด้านอาณาเขต ภูมิรัฐศาสตร์ และทรัพยากร อาทิ กรณีพื้นที่พิพาทเหนือหมู่เกาะเซนกาคุ การอ้างกรรมสิทธิเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ (3) อาชญากรรมข้ามชาติมีการขยายตัว ควบคุมได้ยากและมีวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น ทั้งยาเสพติด การเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติ การค้ามนุษย์ การลักลอบเข้าเมือง การฟอกเงิน และ (4) การก่อการร้ายทวีความรุนแรงและมีความถี่มากขึ้น โดยในปี 2559 พบว่า เกิดเหตุการณ์ก่อร้าย 11,774 ครั้งทั่วโลก มีผู้เสียชีวิต 28,300 คน บาดเจ็บ 35,300 คน

1.4.2 สถานการณ์ภัยคุกคามด้านความมั่นคงของประเทศ ประกอบด้วย (1) สถาบันหลักของชาติอ่อนแอ สาเหตุจากความเห็นต่างของคนในชาติ มีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม เยาวชนขาดความเข้าใจในสถาบันหลักของชาติ (2) สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ พบว่า ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2559 เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง 66 ครั้ง มีผู้เสียชีวิต 32 ราย และบาดเจ็บ 54 ราย เพิ่มขึ้นจากเดือนมกราคม 2559 (3) ความเสี่ยงจากปัญหาอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ พบว่า ประเทศไทยติดอันดับสามของประเทศที่มีความเสี่ยงสูงสุดด้านไซเบอร์ และ (4) การคุกคามผลประโยชน์ของชาติทางทะเลซึ่งมีมูลค่า 17.9 ล้านล้านบาทต่อปี โดยอุปสรรคของการพัฒนา คือ โจรสลัด ภัยธรรมชาติ แรงงานผิดกฎหมาย สินค้าผิดกฎหมาย ลักลอบจับสัตว์น้ำ มลพิษทางทะเล แย่งชิงทรัพยากร

1.4.3 ประเด็นท้าทายของการแก้ปัญหาด้านความมั่นคง โดย (1) เร่งเสริมสร้างความมั่นคงภายใน ป้องกันปัญหาภัยคุกคาม (2) สร้างความพร้อมและผนึกกำลังของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการด้านความมั่นคง (3) สร้างศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดจากภัยคุกคามทางทหารและภัยคุกคามอื่น (4) สร้างความสอดคล้องระหว่างนโยบายด้านความมั่นคงให้สนับสนุน เศรษฐกิจ สังคม และ (5) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ

1.4.4 เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย (1) ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ (2) สังคมมีความสมานฉันท์ ผู้เห็นต่างทางความคิดของคนในชาติสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ ประชาชนมีส่วนร่วมป้องกันแก้ไขปัญหาความมั่นคง (3) ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีโอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น (4) ประเทศไทยมีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ และนานาประเทศในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติ (5) ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคามทางทหาร มีอันดับความเสี่ยงจากการก่อการร้ายต่ำกว่าอันดับที่ 20 ของโลก และมีอันดับความเสี่ยงจากการโจมตีด้านไซเบอร์ในต่ำกว่าอันดับที่ 10 ของโลก (6) จัดทำแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

1.4.5 แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญ ประกอบด้วย (1) การรักษาความมั่นคงภายในเพื่อให้เกิดความสงบในสังคมและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ (2) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่นๆ (3) การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคงเพื่อบูรณาการความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ (4) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของชาติเหนืออาณาเขตทางทะเล (5) การบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

2 ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

ที่ประชุมได้แสดงความเห็นอย่างหลากหลาย สรุปได้ดังนี้

2.1 ภาพรวม

2.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาฯ ตั้งแต่อดีตในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 มาจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จะเห็นว่าการกำหนดเป้าหมายต่างๆ มีความใกล้เคียงกันมากขึ้น แต่ละยุทธศาสตร์จะมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายภาพรวมในระยะยาวร่วมกัน แต่จะมีรายละเอียดหรือตัวเลขการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันโดยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีเป้าหมายร่วมคล้ายกับแผนฯ ในอดีตคือเรื่อง “ความยากจน” แต่จะกำหนดเป็น “การลดความเหลื่อมล้ำ” ซึ่งมี 3 ด้าน ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา และความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ดังนั้น ทุกยุทธศาสตร์จึงต้องมองเรื่องการแก้ปัญหาความยากจนและการลดความเหลื่อมล้ำให้เป็นเนื้อเดียวกัน สำหรับในยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ให้มองทั้ง 2 เรื่องเป็นภัยคุกคาม ซึ่งจะประสานการแก้ปัญหาภัยคุกคามเก่า คือ ความยากจน กับภัยคุกคามใหม่ ในเรื่องความเหลื่อมล้ำให้เข้าด้วยกันอย่างไร โดยเฉพาะการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

2.1.2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ควรเน้นมุมมองด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมองว่าเศรษฐกิจทำให้เกิดความมั่นคงอย่างไร สังคมทำให้เกิดความมั่นคงอย่างไร ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องมองในเรื่องความมั่นคงของมนุษย์เป็นหลัก ส่วนเรื่องความมั่นคงในบริบทใหญ่ให้สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ดูแล ซึ่งจะช่วยให้เห็นความแตกต่างของแผนฯ จาก 2 หน่วยงานอย่างชัดเจน

2.1.3 การจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติ อาจพิจารณาแนวทางของประเทศอื่นๆ ร่วมด้วย อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกาจะมุ่งจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงเป็นอันดับแรกโดยให้ความสำคัญกับความมั่นคงใน 2 ด้าน ประกอบด้วย (1) ภัยคุกคามด้านความมั่นคงตามหลักสากล คือเป็นภัยคุกคามต่อพลังอำนาจของชาติ (Power of Nation) อาทิ เศรษฐกิจ สังคม การทหาร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และ (2) ภัยคุกคามที่ครอบคลุมไปถึงเรื่องอื่นๆ ที่เป็นประเด็นที่เกิดขึ้นร่วมสมัย อาทิ ความมั่นคงด้านการศึกษา สาธารณสุข การเมือง เพื่อนำไปสู่การกำหนดขอบเขตของบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในการรับมือแต่ละเรื่องได้ชัดเจน และยังต้องจำแนกให้ชัดเจนว่าเรื่องใดเป็นภารกิจด้านการดูแลด้านความปลอดภัยในการดำรงชีวิต (Safety) ที่มีหน่วยงานดูแลตามภารกิจปกติ เรื่องใดเป็นภัยคุกคามที่เข้ามากระทบต่อความมั่นคงของประเทศ อาทิ น้ำท่วมปกติกับมหาอุทกภัยในปี 2554

2.1.4 ให้ปรับแก้สถานการณ์ในส่วนที่ 2 ของร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เกี่ยวกับรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2559 ซึ่งไทยได้รับการปรับอันดับจากระดับ "เฝ้าระวัง 3" ขึ้นมาอยู่ในระดับ "เฝ้าระวัง 2" แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของไทยในช่วงปีที่ผ่านมา

2.1.5 การประเมินสถานะแวดล้อมควรรหาหรือกระทรวงการต่างประเทศว่าการระบุประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเทศต่างๆ จะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือไม่

2.2 ช่วงเกริ่นนำ ที่ระบุว่ายุทธศาสตร์ให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคม

อย่างสันติสุขของผู้มีความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการเตรียมการรับมือกับอาชญากรรมข้ามชาติ นั้น ควรเพิ่มคำว่า “การก่อการร้าย” เข้าไปด้วย หรืออาจปรับเป็นการเตรียมการรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติ เพื่อให้เห็นทิศทางในภาพรวม

2.3 วัตถุประสงค์ ในปัจจุบันภัยคุกคามด้านความมั่นคงมิใช่ภัยคุกคามทางทหารเพียงอย่างเดียว เนื่องจากคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” หมายถึง การป้องกันภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงใน 3 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังนั้น เมื่อพูดถึง “ภัยคุกคามด้านความมั่นคง” จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 3 ด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อาทิ กรณีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศซีเรียและอิรัก ก็เกิดจากภัยคุกคามด้านการเมืองเป็นสำคัญ ดังนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์จึงควรปรับจากเดิมเป็นดังนี้

2.3.1 วัตถุประสงค์ ข้อ 1.1 เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายใน และป้องกันปัญหา ภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของชาติ

2.3.2 วัตถุประสงค์ ข้อ 1.2 เพื่อสร้างความพร้อมและฝึกกำลังของทุกภาคส่วน มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านความมั่นคง ปฏิบัติงานสอดประสานกันทั้งในส่วนสาเหตุปัญหา ตัว ปัญหา และผลกระทบ และมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดจากภัยคุกคาม ทั้งภัยทางทหาร เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2.4 เป้าหมายและตัวชี้วัด

2.4.1 เป้าหมายที่ 1 ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ ควรปรับปรุงตัวชี้วัดย่อยที่ 1.2 คดีการล่วงละเมิดสถาบัน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่เป็นแง่ลบควรเป็นเรื่อง กิจกรรมที่นำแนวทางพระราชดำริไปปรับใช้เพื่อประโยชน์และความเข้มแข็งของชุมชน อาทิ นำเอากิจกรรม ในโครงการพระราชดำริ จำนวน 7,500 โครงการมาใช้เป็นตัวชี้วัด เพื่อสะท้อนให้เห็นการพัฒนาศักยภาพของ ประชาชนที่เป็นรูปธรรมในระดับของผลลัพธ์ (Outcome) เช่น เพิ่มรายได้ ลดความยากจน นำไปสู่การสร้าง ความมั่นคงของประเทศ เป็นต้น

2.4.2 เป้าหมายที่ 5 ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคามทางทหาร มีอันดับความเสี่ยงจากการก่อการร้ายต่ำกว่าอันดับที่ 20 ของโลก ด้านไซเบอร์ต่ำกว่าอันดับที่ 10 ของโลก เห็นว่าไม่ใช่ภัยคุกคามทางทหาร แต่ควรปรับเป็น “ภัยคุกคาม” เท่านั้น เพราะภัยคุกคามทางทหารจะต้อง ครอบคลุมทั้งหมด แต่การก่อการร้ายมิใช่เป็นการคุกคามทางทหาร แต่เป็นภัยคุกคามความมั่นคงของประเทศ

2.4.3 เป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์มีหลายข้อที่เป็นแนวทางการพัฒนามากกว่าที่จะเป็นเป้าหมาย หากนำแนวทางมาเป็นเป้าหมายจะทำให้กำหนดตัวชี้วัดได้ยากมาก อาทิ เป้าหมาย การจัดทำแผนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง และมีตัวชี้วัดว่า มีแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในแผนพัฒนา จังหวัด/กลุ่มจังหวัด น่าจะเป็นเรื่องของแนวทางการพัฒนามากกว่า ขณะเดียวกัน การกำหนดเป้าหมายและ แนวทางการพัฒนา ต้องตอบโจทย์ที่ได้นำเสนอไว้ในช่วงสถานการณ์ภัยคุกคามของโลกหรือภัยคุกคาม ภายในประเทศให้ครบถ้วน อาทิ หากนำเสนอสถานการณ์เรื่องยาเสพติด การค้ามนุษย์ และการลักลอบ เข้าเมือง ก็ควรมีการนำมากำหนดเป็นเป้าหมายที่ต้องแก้ไขและจัดทำแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนไว้ด้วย

2.5 แนวทางการพัฒนา

2.5.1 ข้อ 3.1.1 สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความหวงแหน และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เสนอให้เพิ่มเติมคำว่า “มีการนำแนวทางพระราชดำริไปเผยแพร่และพัฒนาต่อไป”

2.5.2 ข้อ 3.2.5 พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คำว่า “พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” เป็นคำที่ใหญ่เกินไป อาจตีความได้ว่าไทยจะพัฒนาไปถึงการผลิตเครื่องบินเจ็ตหรือเรือดำน้ำได้ด้วยตนเอง ดังนั้น ควรปรับให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลที่ระบุว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นการมุ่งพัฒนาองค์ความรู้เพื่อรองรับเทคโนโลยีของระบบอาวุธใหม่ๆ ซึ่งในอนาคตจะส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านอาวุธ ยุทธโศปกรณ์ที่เรามีศักยภาพสามารถทำได้ หรือได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ อาทิ เรือดำน้ำ จะเน้นในเรื่องการซ่อมบำรุง ขณะเดียวกัน ปัจจุบันไทยสามารถผลิตอาวุธยุทธภัณฑ์ได้เองหลายอย่าง อาทิ กระสุนปืนใหญ่ ปืนเล็ก และยานยนต์ แต่ขาดการยอมรับในด้านคุณภาพทำให้อุตสาหกรรมประเภทนี้ไม่เติบโต ดังนั้น ควรเพิ่มคำว่า “พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนายุทธโศปกรณ์และยุทธภัณฑ์ และส่งเสริมนวัตกรรมที่เกิดจากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยหน่วยงานของรัฐ” และควรพิจารณาเพิ่มเติมเรื่องการส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านอวกาศและอุตสาหกรรมป้องกันภัยด้านไซเบอร์สเปซซึ่งมีความสำคัญมากในยุคนี้

2.5.3 ข้อ 3.3 การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคงเพื่อบูรณาการความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ เรื่องความมั่นคงเป็น 1 ใน 3 เสาหลักของการรวมตัวประชาคมอาเซียน ดังนั้น เรื่องเสถียรภาพทางการเมืองและความสมานฉันท์จึงเป็นเรื่องสำคัญของประเทศและภูมิภาค ซึ่งปัจจุบันอิทธิพลต่างประเทศทางเศรษฐกิจหรือการรวมตัวของประชาคมอาเซียน ล้วนมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น ควรเพิ่มเติมแนวทางส่งเสริมให้นักการเมืองระดับชาติเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในบริบท และกฎระเบียบต่างๆ ของโลก เพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงนำไปสู่การกำหนดนโยบายเพื่อรับมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.4 ข้อ 3.4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของชาติเหนืออาณาเขตทางทะเล คำว่า “อาณาเขตทางทะเล” ขอให้ใช้ข้อความเช่นเดียวกับนิยามของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. 2558-2564 ดังนี้ “การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและสิทธิในเขตทางทะเล” เนื่องจากคำว่า “อำนาจอธิปไตยและสิทธิในข้อกำหนดของกฎหมายทะเลบอกไว้ชัดเจนว่า ราชอาณาจักรมีอำนาจอธิปไตยและสิทธิในอะไรบ้าง อย่างไร นอกจากนี้ ควรเพิ่มเติมเรื่องวิกฤติทางทะเลไว้ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. 2558-2564 ที่ได้นำเข้า ครม. ดำเนินการไปแล้ว โดยมีสมช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ แผนดังกล่าวมีการที่ระบุไว้อย่างละเอียด ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ 37 แนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับวิกฤติทางทะเลมีการระบุถึงหน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานรับผิดชอบร่วม

2.5.5 ข้อ 3.4.2 แก้ไขปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรโดยรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล และคุ้มครอง ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจากการกระทำผิดกฎหมายในทะเล แก้ไขปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรโดยสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศ และร่วมมือภายใต้อนุสัญญาต่างๆ ซึ่งไทยเป็นรัฐภาคี เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกำหนดมาตรการควบคุมการปฏิบัติต่างๆ ในทะเล ให้สอดคล้องกับข้อตกลงสากลระหว่างประเทศ และมีการกำกับดูแลที่ดีด้วย

2.5.6 ข้อ 3.5 การบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าเป็น Partnership กับหน่วยงาน ช่วยทำให้ประชาชนรับทราบในบทบาทหน้าที่ของตนเอง อีกทั้งยังเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ชุมชนที่อาศัยอยู่นับเป็นการช่วยแก้ไขปัญหภายในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.7 ข้อ 3.5.1 ปรับปรุงระบบติดตาม เฝ้าระวัง ศึกษา วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง ในเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้ายนั้น เป็นการเกิดขึ้นอย่างมีขั้นตอนในทางปฏิบัติอาชญากรรมไม่ได้เกิดขึ้นแบบปัจจุบันทันด่วน แต่จะมีที่มาที่ไปในรูปแบบของขบวนการ/เครือข่าย มีความเกี่ยวข้องของเส้นทางการเงินมากมาย เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของประเทศ และเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ดังนั้น ทุกหน่วยงานต้องช่วยกันควบคุมดูแลในทุกขั้นตอนที่จะนำไปสู่อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้ายโดยเน้นการป้องกันให้มากกว่าปราบปราม ตัวอย่าง เช่น คดีขโมยเพชรที่จัดแสดงที่เมืองทองธานีเมื่อปี 2558 กลุ่มผู้ก่ออาชญากรรมดำเนินการอย่างเป็นขบวนการมีขั้นตอน โดยมาจากท้องถิ่นเดียวกันและเดินทางมาทางเครื่องบินจากประเทศจีนในเที่ยวบินเดียวกัน หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบได้อย่างละเอียดตั้งแต่ต้นก็สามารถป้องกันเหตุได้ทันเวลาที่

2.5.8 ควรเพิ่มเติมแนวทางการรับมือภัยคุกคามจากโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำและสถานการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุขอื่นๆ เนื่องจากปัจจุบันภัยคุกคามจากโรคภัยต่างๆ เป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา หลายประเทศมีหน่วยงานด้านความมั่นคง อาทิ กระทรวงกลาโหม เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ทั้งในเรื่องของการป้องกันการแพร่กระจายหรืออพยพผู้คน ประเทศไทยจึงควรกำหนดให้หน่วยงานดำเนินการหลักมีหน่วยงานความมั่นคงเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน

2.5.9 แนวทางการพัฒนา ข้อ 3.2 การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่นๆ ในข้อความ “ภัยคุกคามอื่นๆ” ควรปรับเป็น ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีลักษณะข้ามพรมแดนทั้งอาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย การค้ามนุษย์ ภัยธรรมชาติ และภัยที่จากรัฐที่มีแนวความคิดในการใช้ความรุนแรง

2.6 แผนงาน/โครงการสำคัญ

2.6.1 แผนงานและโครงการสำคัญ ข้อ 4.1 เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ (4.1.2) ปรับหน่วยงานดำเนินการหลัก เป็น “สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ทุกกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” เพื่อให้เกิดความเหมาะสม

2.6.2 แผนงานและโครงการสำคัญ ข้อ 4.5 การป้องกันภัยและแก้ปัญหาภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ หน่วยงานดำเนินการหลัก กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเสนอให้มีกระทรวงกลาโหม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้ามารวมเป็นหน่วยงานหลักด้วย ขณะเดียวกัน การป้องกันภัยและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์มีหลายประเทศที่มีการตั้งหน่วยงานทางด้านนี้ขึ้นมาโดยเฉพาะโดยขึ้นตรงกับผู้นำประเทศ จึงเสนอว่าไทยควรจัดตั้งหน่วยงานพิเศษด้านนี้เช่นกัน โดยประกอบด้วยผู้มีความรู้และความสามารถจากทุกสาขาอาชีพเข้ามาทำงานร่วมกันและขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี

2.6.3 แผนงานและโครงการสำคัญ ข้อ 4.6.1 การพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ในแผนงานต้องมุ่งเน้นการกำหนดมาตรการควบคุมให้ดำเนินการไปตามกฎ ข้อตกลง สัญญา ระหว่างประเทศ และอื่นๆ โดยนำการแนวทางแก้ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายที่ดำเนินการอยู่มาเป็นกรณีตัวอย่าง

2.6.4 แผนงานและโครงการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ทางทะเล เสนอให้หน่วยงานดำเนินการหลัก ประกอบด้วย 1) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ 2) กองทัพเรือ 3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขณะที่การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย หน่วยงานหลักจะต้องมาจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงกรมอื่นๆ ที่รับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับทะเลและชายฝั่งควรนำมาเป็นหน่วยงานดำเนินการหลักด้วย นอกจากนี้ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ได้มีการประกาศใช้ไปแล้ว แต่ขาดเรื่องภัยพิบัติหรือวิกฤตทางทะเล เช่น กรณีเกิดสึนามิ เกิดน้ำมันรั่วไหลทางทะเล ทำให้ขณะนี้ทางกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ต้องจัดทำแผนร่วมกับกองทัพเรือ และมีการกำหนดให้ ปภ. เป็นหน่วยงานหลัก และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วย ดังนั้น ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จะต้องเชื่อมโยงกับแผนนี้

2.6.5 ควรมีแผนงาน/โครงการการปฏิรูปหน่วยงานทางด้านความมั่นคง เพื่อให้หน่วยงานด้านความมั่นคงมีขีดความสามารถอย่างเพียงพอ เหมาะสมกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย โดยเฉพาะเข้ามาดูแลประเด็นที่ต้องการให้มีการปฏิรูป ได้แก่ เรื่องของโครงสร้างหน่วยงาน กฎหมายด้านความมั่นคง บุคลากร งานด้านการข่าว และเครื่องมือ/ยุทธโศปกรณ์ด้านความมั่นคงใหม่ๆ เทคโนโลยีขั้นสูง หน่วยงานด้านการศึกษาวิทยาการด้านความมั่นคง

รายงานสรุปผลการประชุม

กลุ่มที่ 6 : การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริต ประพตติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

ประธาน :

นายพงศ์โพยม วาศภูติ

อดีตปลัดกระทรวงมหาดไทย และอดีตประธานกรรมการ
ปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น สถาปนิกรูปแห่งชาติ

ผู้ดำเนินรายการ :

นายธานินทร์ ณะเฒ

รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1 สรุปสาระสำคัญการนำเสนอ

ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาหลายด้านทั้งปัญหาเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ วิกฤตด้านสังคม การเมือง และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ได้แก่ ความอ่อนแอของระบบการบริหารจัดการในภาครัฐและธรรมาภิบาลในสังคมไทย การขาดประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการภาครัฐให้บรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ การขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ระบบการบริหารและการให้บริการของท้องถิ่น ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใสเท่าที่ควร การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดสรรงบประมาณยังไม่เพียงพอ กระบวนการอำนวยความสะดวกยังไม่เสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการทุจริตประพตติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไปจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพตติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทยให้สามารถบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.1 วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

1.1.1 เพื่อให้ภาครัฐมีขนาดเล็ก มีการบริหารจัดการที่ดี และได้มาตรฐานสากล โดยมีเป้าหมายเพื่อลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐ และประสิทธิภาพการประกอบธุรกิจของประเทศ ให้อยู่ในอันดับสองของอาเซียนเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งตัวชี้วัดสำคัญ ได้แก่ อันดับประสิทธิภาพภาครัฐ (IMD) อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (ธนาคารโลก) และค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรของรัฐต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี

1.1.2 เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีการบริหารจัดการและให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และโปร่งใสตรวจสอบได้ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารที่ดีของ อปท. ซึ่งตัวชี้วัดสำคัญ ได้แก่ สัดส่วน อปท. ในแต่ละประเภทที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีต่อ อปท. ทั้งหมด และข้อร้องเรียนและคดีเกี่ยวกับการดำเนินงาน อปท.

1.1.3 เพื่อลดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มคะแนนดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) ให้อยู่สูงกว่าร้อยละ 50 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งตัวชี้วัดสำคัญ ได้แก่ ดัชนี CPI

1.1.4 เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการทางกฎหมายให้สามารถอำนวยความสะดวกด้วยความรวดเร็ว และเป็นธรรมแก่ประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อลดจำนวนคดีที่มีการพิจารณาตัดสินลงโทษผิดพลาด ซึ่งตัวชี้วัดสำคัญ ได้แก่ จำนวนคดี ที่มีการผิดพลาดหรือข้อผิดพลาดใหม่ ซึ่งรัฐได้ชดเชยความเสียหาย

1.2 แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ

1.2.1 ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า โดยกำหนดภารกิจ อำนาจหน้าที่ของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นให้ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน ปรับปรุงกลไกภาครัฐให้มีการบูรณาการสามารถส่งเสริมการผลิตและการให้บริการของภาคเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดแนวทางการยุบเลิกภารกิจหรือปรับลดหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคให้เหลือเฉพาะภารกิจที่ไม่อาจมอบให้ราชการส่วนภูมิภาค อปท. หรือเอกชนดำเนินการแทนได้ พัฒนาบุคลากรและปฏิรูประบบบริหารกำลังคนภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐวิสาหกิจในระยะยาวให้ชัดเจนและปฏิบัติได้ มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและความจำเป็นของรัฐวิสาหกิจตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

1.2.2 ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ โดยแก้ไข พรบ. งบประมาณ พ.ศ. 2502 ให้ส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณการ ประชาชนมีส่วนร่วมเชื่อมโยงการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงจังหวัด กำหนดแผนงานในงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล รวมทั้งปรับปรุงระบบติดตามประเมินผลให้วัดผลสัมฤทธิ์การพัฒนาได้

1.2.3 เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล โดยปรับรูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาชน และประชาสังคม ให้เป็นแบบประชารัฐ ส่งเสริมการแข่งขันการจัดบริการสาธารณะของรัฐ จัดช่องทางสื่อสารกับประชาชนให้หลากหลาย ปรับรูปแบบการให้บริการประชาชนของรัฐผ่านระบบดิจิทัล สร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานกลางของศูนย์ข้อมูลภาครัฐผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศภาครัฐ (Government Information Network: GIN) เชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงานผ่านระบบดิจิทัล รวมทั้งส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล

1.2.4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเร่งทบทวนการถ่ายโอนภารกิจเรื่องการศึกษาและสาธารณสุข พัฒนาความรู้ความสามารถของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และบุคลากรของท้องถิ่น ให้มีความรู้ในอำนาจหน้าที่และบทบาทนักบริหาร นักการเมือง และผู้ปฏิบัติงานที่มีธรรมาภิบาล เพิ่มความคล่องตัวให้ อบต. เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับภาคอื่นๆ อย่างมีธรรมาภิบาล ปรับปรุงระบบบริหารรายได้และเงินอุดหนุนของท้องถิ่น รวมทั้งสร้างความโปร่งใสในการจัดทำและบริหารงบประมาณของท้องถิ่นด้วยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานวิชาการในพื้นที่

1.2.5 ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดย

(1) **ปลูกฝังให้คนไทยไม่โกง** โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมุ่งสร้างจิตสำนึก และทัศนคติเชิงบวก ผ่านกลไกครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สื่อมวลชน และเครือข่ายทางสังคม ควบคู่กับการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง สร้างความตระหนักถึงภัยร้ายแรงของการทุจริตและการรู้เท่าทันการทุจริตของสังคมไทย โดยอาศัยกลไกทางสังคมเป็นมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดหรือผู้กระทำการทุจริต

(2) **ป้องกันการทุจริต** โดยปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีระบบที่โปร่งใสตรวจสอบได้ จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการต่อต้านการทุจริต การคุ้มครองพยานในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ กลไกการทุจริตและวิธีการเฝ้าระวังการทุจริต เร่งรัดหน่วยงานภาครัฐให้มีการดำเนินงานในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างเคร่งครัด รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้แก่ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

(3) **ปราบปรามการทุจริต** โดยปฏิรูปโครงสร้างองค์กรอิสระและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ปฏิรูปบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เพิ่มอัตราโทษในการทุจริตและประพฤติมิชอบที่ใกล้เคียงกันระหว่างผู้ให้และผู้รับสินบน รวมทั้งสร้างแนวร่วมการลงโทษทางสังคมที่รุนแรงต่อผู้ทุจริตผ่านการใช้สื่อทุกรูปแบบ

1.2.6 ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ โดย

(1) **ปฏิรูปกฎหมายให้ทันสมัย** โดยเร่งรัดให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานเทียบเท่า ปรับปรุงแก้ไข ยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม หักความจำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต ไม่เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศ นำเครื่องมือการวิเคราะห์ผลกระทบของการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment: RIA) มาใช้ตรวจสอบความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงกฎหมายเดิม และการออกกฎหมายใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพหน่วยงานภาครัฐที่เสนอความเห็นทางกฎหมาย

(2) **ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ** โดยปฏิรูปองค์กรศาล องค์กรอัยการ องค์กรทนายความ และหน่วยงานตำรวจ ให้อำนวยความยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม พัฒนากลไกการกำกับดูแลและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งพัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

2

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

2.1 ชื่อยุทธศาสตร์

2.1.1 เห็นด้วยกับชื่อยุทธศาสตร์ที่มีคำว่า การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ เนื่องจากเป็นการตอกย้ำปัญหาในสังคมไทย และสร้างจุดเด่นให้กับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เนื่องจากแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมานั้นเฉพาะเรื่อง เศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม ทำให้การพัฒนาประเทศยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามสามารถที่จะคงสาระสำคัญของชื่อยุทธศาสตร์ไว้เฉพาะเรื่องประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลได้ เนื่องจากประสิทธิภาพจะรวมถึงการไม่มีการทุจริตอยู่แล้ว

2.1.2 ควรเติมคำว่า “การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม” ในยุทธศาสตร์ที่ 6 ดังนี้ การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ “การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม” และธรรมาภิบาลในสังคมไทย เนื่องจากคุณธรรม จริยธรรม เป็นรากฐานสำคัญในทุกมิติของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

2.2 แนวทางการยกร่างยุทธศาสตร์

2.3.1 การยกร่างยุทธศาสตร์ต้องมีความชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดการตีความที่สับสนโดยเฉพาะเมื่อมีการปฏิบัติงานจริง จึงควรยกร่างแนวทางที่สามารถรู้ว่าจะต้องดำเนินการอะไร มีทิศทางการดำเนินการที่ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้โดยข้อมูลข่าวสารหรือข้อเท็จจริงต่างๆ

2.3.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ในยุทธศาสตร์ต้องมีความชัดเจน สามารถสื่อสารและวัดความสำเร็จได้ รวมทั้งต้องมีระยะเวลาแล้วเสร็จ และมีลักษณะที่ท้าทายในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ

2.3.3 ควรปรับปรุงข้อมูลในร่างแผนฯ ให้ทันสมัย และเขียนให้ครอบคลุม ชัดเจน โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย การตรากฎหมาย การตีความกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายที่ต้องถูกต้องและเป็นธรรม รวมทั้งควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในแนวทางการปฏิบัติยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในประเด็นที่มีความอ่อนไหวสูง โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม จำเป็นต้องพิจารณาให้รอบคอบและเหมาะสม เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อภาพรวมของประเทศได้

2.3 แนวทางการพัฒนา

2.3.1 การปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว ขนาดเหมาะสม มีความคุ้มค่า

(1) สนับสนุนการปรับโครงสร้างอำนาจระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน รวมทั้งแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน โดยราชการส่วนกลางมีบทบาทด้านนโยบายระดับชาติ ส่วนภูมิภาคทำหน้าที่กำกับดูแลและให้คำแนะนำ ส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ นอกจากนั้นต้องสร้างความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเชื่อมโยงระหว่างอำนาจส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น และควรมีแนวทางที่เหมาะสมในการถ่ายโอนบุคลากรจากส่วนกลางไปยังส่วนท้องถิ่นที่คล่องตัวมากขึ้น

(2) การปฏิรูปการพัฒนาข้าราชการ ควรเน้นเรื่องการสร้างภาวะผู้นำ (Leadership Training) และปัญหาจากการแทรกแซงทางการเมือง รวมทั้งควรมีการสร้างเสริมแรงใจ และส่งเสริมข้าราชการที่ดีและมีความเชี่ยวชาญ ให้มีความก้าวหน้าและการเลื่อนตำแหน่งอย่างเป็นธรรม ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคลากรรุ่นใหม่ไม่ยอมเข้ารับข้าราชการ

(3) ควรมีการวางระบบประเมินผลการปฏิบัติราชการของภาครัฐทั้งในส่วนข้าราชการประจำและบุคคลจากภายนอกที่ผ่านการสรรหาเข้ามาดำรงตำแหน่งระดับสูงเพื่อให้สามารถวัดผลลัพธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ซึ่งหากขาดเกณฑ์การประเมินที่ดี รวมทั้งกระบวนการสรรหาแต่งตั้งบุคคลภายนอกมาดำรงตำแหน่งระดับสูงถูกแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง อาจทำให้มีผู้ไม่เหมาะสมเข้ามาสร้างความเสียหายต่อระบบอย่างต่อเนื่อง

(4) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ควรให้ความสำคัญกับความเป็นธรรมในการสรรหาบุคลากรรุ่นใหม่ให้เข้ามาอยู่ในระบบราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยไม่ต้องรอบรรทัดฐานทางกระบวนการยุติธรรมทางการปกครอง อาทิ ควรมีความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในการกำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาของผู้เข้าศึกษาต่อหรือเข้าทำงาน โดยเกรดการศึกษาของทุกสถาบันควรมีมาตรฐานเดียวกันเมื่อมีวุฒิการศึกษาในสาขาเดียวกัน รวมทั้งควรให้การยอมรับกับความสามารถของผู้พิการ

2.3.2 การปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ

(1) การจัดสรรงบประมาณควรให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับการจัดสรรเชิงบูรณาการ ทั้ง 3 มิติ ได้แก่ มิติงานตามยุทธศาสตร์กระทรวงและหน่วยงาน (Function) มิติงานตามยุทธศาสตร์พื้นที่ (Area) และมิติงานตามยุทธศาสตร์เฉพาะของรัฐบาล (Agenda) โดยเฉพาะการปรับปรุงกฎหมายเพื่อวางระบบการบริหารจัดการงบประมาณเชิงพื้นที่ให้สามารถแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานได้ตรงเป้าหมายมากขึ้น

(2) ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้มีความสมดุล สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และความต้องการของแต่ละจังหวัด นอกจากนี้ต้องส่งเสริมให้แต่ละจังหวัดจัดทำแผนฯ ให้เหมาะสมกับสภาพการพัฒนาของจังหวัดของตนอย่างแท้จริง

(3) ควรมีกระบวนการที่สามารถเข้าไปตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณได้ทั่วถึง มีมาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบจากภาคเอกชน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายหรือการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละโครงการ รวมทั้งควรมีการเปิดเผยใน Website หรือตีตประกาศที่หน่วยงานอย่างเปิดเผย โดยเฉพาะรายละเอียดค่าใช้จ่าย เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

2.3.3 การเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล

(1) ควรลดขั้นตอน กฎ ระเบียบ ของภาครัฐ ที่ไม่มีความจำเป็นลงเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในเชิงการค้าให้แก่ภาคเอกชนมากยิ่งขึ้น

(2) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการให้บริการขององค์กรภาครัฐควรมีความชัดเจนหรือสะท้อนถึงความต้องการของภาครัฐ ผลลัพธ์ หรือผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินการ

(3) ระบบราชการเน้นกระบวนการ การกำหนดขั้นตอน ระเบียบปฏิบัติ ข้อบังคับ หรือการวินิจฉัยค่อนข้างมาก ซึ่งอาจเป็นช่องทางการทุจริตประพฤติมิชอบ จึงควรมีตัวชี้วัดที่สามารถแสดงผลลัพธ์และผลผลิตได้ชัดเจน

(4) ควรให้ความสำคัญกับการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน และควรเน้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐให้ได้มากที่สุด ตลอดจนควรให้ความสำคัญกับข้อมูลความเป็นส่วนตัว (Privacy) ของประชาชน

2.3.4 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(1) ควรมีความชัดเจนในกลไกที่จะทำให้กระบวนการถ่ายโอนหรือกระจายอำนาจบังเกิดผล รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการถ่ายโอนอำนาจต้องผลักดันให้ท้องถิ่นมีพัฒนาการมากขึ้น โดยควรกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเฉพาะที่มีความพร้อมก่อน และควรจะมีหน่วยงานอิสระทำหน้าที่ประเมินอย่างถูกต้องและเที่ยงธรรม รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นการถ่ายโอนส่วนราชการขนาดใหญ่ที่มีอำนาจหรือขอบข่ายการทำงานที่กว้างขวางซึ่งอาจทำให้มีการปรับตัวได้ยาก

(2) ควรมีการพิจารณาให้เหมาะสมถึงการยุบระบบสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการยุบรวมองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก โดยปรับให้เป็นการบริหารในรูปแบบเทศบาลเมือง เทศบาลอำเภอ รวมทั้งพิจารณาที่มาของนายก อบต. นายกเทศบาล และนายก อบจ. ให้สามารถเป็นบุคลากรหลักในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง รวมทั้งต้องมีระบบการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค กรมในบางกระทรวงมีหน่วยภูมิภาค ในขณะที่บางกระทรวงไม่มี จึงขอให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาระบบการบริหารจัดการส่วนภูมิภาคให้มีความเหมาะสมและสมดุลมากขึ้น

(4) ควรกำหนดกระบวนการสรรหาหรือแต่งตั้งผู้ที่ดำรงตำแหน่งในท้องถิ่นให้มีมาตรฐาน มีกฎหมายรองรับ รวมทั้งควรตรวจสอบข้อมูลการเงินของผู้ผ่านการสรรหา/แต่งตั้ง และครอบครัวก่อนดำรงตำแหน่ง

2.3.5 ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(1) ควรมีประเด็นชี้้นำการป้องกันปราบปรามการทุจริตที่ชัดเจนขึ้น ได้แก่

1) ความเท่าทันและความสมดุลที่ต้องให้ความสำคัญกับภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเลียงกฎหมาย การเลียงภาษี โดยเฉพาะการทำธุรกรรมทางการเงิน การนำเงินออกไปต่างประเทศเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่เอื้อต่อการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และต้องมีความสัมพันธ์กับกติกาสากล ข้อตกลงสากลที่ต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2) ความต่อเนื่องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 การพัฒนาประเทศต้องอิงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งยังไม่ปรากฏชัดเจนในแผนพัฒนาฉบับที่ 12 โดยเฉพาะการป้องกันปราบปรามการทุจริต ซึ่งการใช้วิธีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีค่านิยมและวัฒนธรรมทางสังคมที่ไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบซึ่งจะเป็นการปลูกฝังอย่างแท้จริง

3) งบประมาณด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบที่ต้องมุ่งเน้นเสถียรภาพของการบริหารจัดการ โดยควรได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นสัดส่วนร้อยละที่ชัดเจนจากงบประมาณรวมทั้งหมดของประเทศ

(2) การปลูกฝังการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นอกจากภาครัฐซึ่งประกอบด้วย นักการเมือง ข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มประชาชนที่ต้องปลูกฝังทัศนคติ และการมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนควรเน้นเรื่องการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลภาครัฐได้สะดวก รวมทั้ง ควรมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน

(3) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีการปรับเปลี่ยนค่าแปลของ Corruption Perception Index หรือ ค่า CPI เป็น “ดัชนีรับรู้การทุจริต” ในขณะที่ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยังใช้ว่า “ดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน” จึงควรพิจารณาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกัน

(4) ควรพิจารณาปรับปรุงข้อความในร่างยุทธศาสตร์ฯ ดังนี้

1) ข้อ 3.5 ได้แก่ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้สังคมไทย มีวินัย โปร่งใส “ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต” และยุติธรรม

2) ข้อ 3.5.1 ได้แก่ ปลูกฝังให้คนไทยไม่โกง 1) ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมุ่งสร้างจิตสำนึก “ในการรักษาประโยชน์สาธารณะ” และทัศนคติเชิงบวก ผ่านกลไกครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สื่อมวลชน และเครือข่ายทางสังคม ควบคู่กับการปลูกฝังจิตสำนึก “ความซื่อสัตย์สุจริต” ค่านิยมที่ถูกต้อง

3) ข้อ 3.5.3 ข้อ 1) (2) ตัด “ควรรวม” ออก เพิ่มเติมข้อความ “สร้างกลไกการทำงานร่วมกันของ ป.ป.ท. และ ป.ป.ช. ที่เป็นเอกภาพ ร่วมมือกันตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและดำเนินคดีทุจริตได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน เนื่องจากเจตจำนงของการจัดตั้งองค์กร ป.ป.ท. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือของรัฐ ในการกำหนดนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อสังคมและประชาชน ส่วน ป.ป.ช. เป็นองค์กรตรวจสอบนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อความเป็นกลางและโปร่งใส ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน” และตัดข้อความ “รวมทั้งพิจารณากฎหมายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ให้มีความเป็นอิสระ ไม่ขึ้นตรงกับฝ่ายบริหาร” ออก เนื่องจาก พรบ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 ให้ไว้ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2558 มาตรา 24 และ 24/1 ได้ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ปปปง. ให้มีความเป็นอิสระ ไม่ขึ้นกับฝ่ายบริหารแล้ว และข้อ 2) ปฏิรูปบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ “ให้สามารถทำงานบูรณาการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินคดีทุจริตและสามารถเปิดเผยข้อมูลร่วมกันได้ ใช้ข้อมูลสำนวนคดีร่วมกัน”

2.3.6 การปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

(1) การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

1) ประเด็น “สามารถยุติคดีก่อนฟ้องคดีต่อศาล” ควรแก้ไขเป็น “ให้อัยการมีอำนาจพิจารณาคดีเป็นไปตามหลักกฎหมายได้โดยอิสระ ปราศจากการแทรกแซง”

2) ไม่เห็นด้วยกับประเด็นที่กำหนดให้องค์กรอัยการ “ไม่เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอย่างอื่นของรัฐ” เนื่องจากตามข้อเท็จจริงแล้ว รัฐวิสาหกิจจะได้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญของผู้แทนด้านกฎหมายด้วย ในขณะที่การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนนั้นมีหน่วยงานที่คอยดูแลอยู่แล้ว อาทิ ป.ป.ช.

(2) กระบวนการทางกฎหมาย มี 2 ส่วน ได้แก่ กระบวนการออกกฎหมาย และกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ส่วนที่เป็นเรื่องเร่งด่วน คือการบังคับใช้กฎหมายเนื่องจากทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและความไม่ยุติธรรม ดังนั้น จะต้องระบุให้ชัดเจน รวมทั้งต้องปรับปรุงเร่งรัดกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากกระบวนการยิ่งล่าช้าจะยิ่งส่งผลเสียต่อผู้ถูกกล่าวหา

(3) ควรมีการแก้ไขกฎหมายให้เหลือเท่าที่จำเป็น ลดขั้นตอนการทำงานให้น้อยที่สุด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เนื่องจากถ้ามีกฎระเบียบหรือให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่รัฐมากเกินไป มักจะก่อให้เกิดปัญหาการทุจริต

(4) การแก้ไขกฎหมายต้องดูความพร้อมของการนำไปปฏิบัติ เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการเหมืองแร่จะต้องมีการกระบวนการตรวจสอบหรือทำรังวัดพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติงานอาจมีไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความล่าช้า ซึ่งอาจก่อให้เกิดการวิงวอนจากผู้ขออนุญาตได้นอกจากนั้น ควรมีกระบวนการยุติธรรมที่เอื้อให้ส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการแก้ปัญหาได้เองมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการรับรู้ของสังคม เพื่อเป็นการสร้างกระบวนการตรวจสอบให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

(5) ควรมีการจัดทำแบบจำลองเพื่อประเมินผลกระทบ (Pre Evaluation) ก่อนที่จะออกนโยบายสาธารณะ รวมทั้งมีการประเมินผลกระทบก่อนการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment: RIA)

3 อื่นๆ

3.1 ควรนำหลักพระพุทธศาสนาเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนา อาทิ ศิล 5 สังคหวัตถุ 4 พรหมวิหาร 4 การบูรณาการพระพุทธศาสนาเพื่อสร้างคนดี คนเก่งได้อย่างไร ต้องปฏิรูปพระพุทธศาสนาเร่งด่วน 4 ประการ ระบบบริหารจัดการทรัพย์สินของวัดของพระสงฆ์ กฎหมายปกครองคณะสงฆ์ พระธรรมวินัย ข้อปฏิบัติของพระสงฆ์และการศึกษาพระธรรมวินัยที่ถูกต้อง โดยต้องมีการร่วมมือกันทั้งฝ่ายสงฆ์ คณะสงฆ์ บ้านเมือง และประชาชน

3.2 มิติด้านการเมืองในแผนพัฒนาฯ ยังมีไม่มากพอ โดยควรเน้นการกำหนดรูปแบบ / ลักษณะของรัฐบาลให้มีคุณลักษณะความเหมาะสม เอื้อต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในภาครัฐ และควรเป็นรัฐบาลแบบ “Open Government” เป็นรัฐบาลที่มีความโปร่งใส เปิดเผย ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ตรวจสอบได้

3.3 การกำหนดหัวข้อ “การบริหารจัดการภาครัฐยังอ่อนแอ” จะเป็นการสื่อถึงความอ่อนแอในภาครัฐเท่านั้น ซึ่งอาจไม่เหมาะสมหากยุทธศาสตร์นี้เผยแพร่สู่สาธารณะ เนื่องจากอาจมีผลกระทบต่อการลงทุนต่างๆ

3.4 ควรพิจารณาแผนโครงการสำคัญให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันมากขึ้น ได้แก่ โครงการบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับบริการภาครัฐ เนื่องจากมีบางโครงการย่อยที่ได้เปลี่ยนแปลงการดำเนินการไปแล้ว อาจไม่สอดคล้องกับสาระสำคัญ และวัตถุประสงค์ของการดำเนินการได้ จึงขอให้ตัดโครงการ G-CERT และศูนย์นวัตกรรมดิจิทัลออกจากโครงการบูรณาการดังกล่าว

3.5 ควรนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ
ควรยกตัวอย่างผลของการพัฒนาในด้านต่างๆ ของประเทศที่มีพัฒนาการดีขึ้นเป็นลำดับให้มีความชัดเจน

รายงานสรุปผลการประชุม

กลุ่มที่ 7 : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ประธาน :

ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี

ประธานอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค
เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ผู้ดำเนินรายการ :

นางสาวพจณี อรรถโรจน์ภิญโญ

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ

1

สรุปสาระสำคัญการนำเสนอ

1.1 แนวทางการพัฒนาภาค

1.1.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

- (1) วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึง
- (2) เป้าหมายการพัฒนา ภาคเหนือเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าสูง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง ภาคกลางเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำในอาเซียน และภาคใต้เป็นฐานเศรษฐกิจหลากหลายและฐานเศรษฐกิจสีเขียวที่ได้มาตรฐานสากล

1.1.2 แนวทางการพัฒนาภาคเหนือ

- (1) บทบาทการพัฒนาภาคเหนือ
 - 1) การท่องเที่ยวและบริการเชิงสร้างสรรค์
 - 2) ฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป
 - 3) ทรัพยากรป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์
- (2) แนวทางการพัฒนาภาคเหนือ 4 แนวทาง
 - 1) พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน ได้แก่ พัฒนา กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นทางเลือกใหม่

2) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ได้แก่ พัฒนาให้ภาคเหนือตอนบนเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ และภาคเหนือตอนล่างเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยในรูปแบบฟาร์มเกษตรอัจฉริยะ

3) พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พัฒนาและอนุรักษ์ป่าไม้ ซึ่งเป็นป่าต้นน้ำในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบในลุ่มน้ำหลัก และแก้ไขปัญหามอกควัน

4) พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ ส่งเสริมการสร้างรายได้และการมีงานทำของผู้สูงอายุ และพัฒนานวัตกรรมการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

1.1.3 แนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(1) บทบาทการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- 1) ฐานการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง มาตรฐานปลอดภัยและอินทรีย์
- 2) ศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเอทานอลของประเทศ
- 3) แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอม วัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับนานาชาติ

(2) แนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แนวทาง

1) เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร ได้แก่ พัฒนาพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ในพื้นที่จังหวัดยโสธร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีสะเกษ ให้เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง รวมทั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่นๆ

2) พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ พัฒนาให้นครราชสีมาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร ยกกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าย้อมคราม ส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นในระดับภูมิภาค และส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคในพื้นที่เชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจเพื่อการส่งออกสู่ประเทศเพื่อนบ้านและเพิ่มศักยภาพการผลิตพลังงานทดแทนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางและตอนล่าง

3) ยกระดับการท่องเที่ยว ได้แก่ พัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำโขงและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และท่องเที่ยวอารยธรรมขอมในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ได้แก่ พัฒนาแหล่งน้ำเดิม พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในพื้นที่ลุ่มน้ำเลย ชี มูล และสร้างแหล่งกักเก็บ (แก้มลิง) อ่างเก็บน้ำ ฝาย และแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ที่เหมาะสมในพื้นที่การเกษตร

5) พัฒนาทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำ ได้แก่ กำหนดและทำเครื่องหมายแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่านอกเขตอนุรักษ์ให้ชัดเจน และส่งเสริมป่าชุมชน

1.1.4 แนวทางการพัฒนาภาคกลาง

(1) บทบาทการพัฒนาภาคกลาง

- 1) ศูนย์อุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำ
- 2) ศูนย์กลางการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานโลก
- 3) ศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับ

นานาชาติ

(2) แนวทางการพัฒนาภาคกลาง 4 แนวทาง

1) **เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของฐานอุตสาหกรรมเดิมและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต** ได้แก่ ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัด ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ชลบุรี และระยอง ให้เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมสำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

2) **พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตร** ได้แก่ พัฒนารัฐกิจการค้าขายผลไม้จังหวัดระยองด้านตะวันออก จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทราให้เป็นฐานการผลิตและจำหน่ายผลไม้เพื่อการส่งออก

3) **ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว** ได้แก่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลในจังหวัดชลบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็นฐานการกระจายรายได้และการสร้างงาน

4) **เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการน้ำ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการใช้น้ำ** ได้แก่ ปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม และพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม

1.1.5 แนวทางการพัฒนาภาคใต้

(1) บทบาทการพัฒนาภาคใต้

- 1) ศูนย์กลางผลิตภัณฑียางพาราและปาล์มน้ำมันของภูมิภาค
- 2) แหล่งผลิตภัณฑอาหารทะเลที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล
- 3) แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมในระดับโลก

(2) แนวทางการพัฒนาภาคใต้ 3 แนวทาง

1) **เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตร** ได้แก่ รักษาฐานการผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันให้เข้มแข็งและยั่งยืน สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตโคเนื้อศรีวิชัยในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พัฒนาและส่งเสริมพืชผลที่เป็นอัตลักษณ์ของภาคใต้ อาทิ มะพร้าวกล้วยหอม มังคุดทุเรียน ให้มีคุณภาพมาตรฐานเพื่อการส่งออก ยกระดับอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่งในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานี

2) **ยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยว** ได้แก่ ส่งเสริมและพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามันและอ่าวไทย และแหล่งท่องเที่ยวบนบกบริเวณพื้นที่ตอนในที่มีศักยภาพสูง

3) วางระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำ การบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและผังเมืองอย่างเคร่งครัด

1.2 การพัฒนาเมือง

1.2.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

- (1) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับทุกกลุ่ม
- (2) เป้าหมายการพัฒนา เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม

1.2.2 แนวทางการพัฒนาหลัก

พัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม มีความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี เศรษฐกิจดี เดินทางสะดวก ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการมีคุณภาพและทั่วถึง เน้นความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ ความหลากหลาย และศักยภาพของเมือง บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- (1) พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม โดยพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการใช้งานของคนทุกกลุ่มในสังคม จัดระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่มีคุณภาพ จัดระบบบริการสังคมที่ได้มาตรฐานเพิ่มความปลอดภัยของประชาชน และเพิ่มพื้นที่สีเขียว
- (2) ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีบูรณาการภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน จัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างประหยัดเพื่อช่วยลดมลพิษทางน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในเขตเมือง
- (3) พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการระบบขนส่งสาธารณะซึ่งมีต้นทุนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความสะอาดปลอดภัยในการเดินทางของคนทุกช่วงวัยและผู้พิการ รวมทั้งส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างเมืองและชนบท
- (4) รักษาอัตลักษณ์ของเมืองและสร้างคุณค่าของทรัพยากรเพื่อกระจายรายได้ให้คนในท้องถิ่น โดยให้อนุรักษ์ สืบสานประเพณี วัฒนธรรม สถาปัตยกรรมพื้นบ้าน และเมืองเก่า การพัฒนาเมืองควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน สร้างและใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์ของเมือง
- (5) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง โดยรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเมือง เพื่อประสิทธิภาพการบริการ เสริมสร้างความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความร่วมมือระหว่างกัน หน่วยงานส่วนกลางสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณ

1.2.3 แนวทางการพัฒนาเมืองสำคัญ เมืองที่ต้องให้ความสำคัญในการพัฒนามี 22 เมือง

- (1) ส่งเสริมกรุงเทพฯ ให้เป็นเมืองศูนย์กลางการติดต่อธุรกิจระหว่างประเทศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการศึกษา การบริการด้านการแพทย์และสุขภาพระดับนานาชาติที่พร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีในการสื่อสารและระบบคมนาคมมาตรฐานสูง

(2) พัฒนาเมืองปริมณฑล (สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรสาคร) ให้เป็นเมืองศูนย์กลางการบริการธุรกิจและการพาณิชย์ศูนย์กลางการขนส่งและโลจิสติกส์ ศูนย์บริการด้านสุขภาพและการศึกษาและเมืองที่อยู่อาศัย

(3) พัฒนาเมืองเชียงใหม่และเมืองพิษณุโลกให้เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ ธุรกิจสุขภาพ การศึกษา และธุรกิจด้านดิจิทัล

(4) พัฒนาเมืองขอนแก่นและเมืองนครราชสีมาให้เป็นเมืองศูนย์กลางการค้า การลงทุนการบริการสุขภาพและศูนย์กลางการศึกษา

(5) พัฒนาเมืองภูเก็ตและเมืองหาดใหญ่ให้เป็นเมืองน่าอยู่และเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม

(6) พัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งระบบรางในเมืองที่มีศักยภาพที่สำคัญ อาทิ เมืองอยุธยา เมืองนครสวรรค์ เมืองขอนแก่น และเมืองทุ่งสง และบริเวณเมืองชายแดนที่มีศักยภาพ รวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อาทิ เมืองเบตง เมืองสะเดา เมืองพุน้ำร้อน เมืองอรัญประเทศ เมืองนครพนม เมืองหนองคาย และเมืองเชียงของ

1.3 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ

1.3.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

(1) วัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักให้ขยายตัวอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

2) เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ให้สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(2) เป้าหมายการพัฒนา

1) พื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2) เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนร้อยละ 20

1.3.2 พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

พัฒนาพื้นที่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ขยายตัวอย่างมีสมดุล มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับจากชุมชน มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง ระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ บริการสังคม และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพและทั่วถึง สามารถสนับสนุนการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน ควบคู่กับการพัฒนาภาคการผลิตต่างๆ ได้อย่างเกื้อกูลและยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(1) เร่งรัดการแก้ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจหลักให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการกำกับดูแลตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมให้ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย และมาตรฐานสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง

(2) สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีกระบวนการผลิตเชื่อมโยงกัน จัดการผังเมืองและการบังคับใช้ ตลอดจนเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างสมดุลของการพัฒนา

(3) เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางทะเลเชื่อมโยงกับ 2 ผังทะเลอ่าวไทยเพื่อเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวคุณภาพมีจำนวนมากขึ้น โดยพัฒนาท่าเรือเฟอร์รี่และท่าเรือสำราญที่ทันสมัยได้มาตรฐานสากล

(4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และรองรับการเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ ขยายขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทุกรูปแบบให้บูรณาการและเชื่อมโยงกันทั้งระบบ และเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางราง ทางเรือ และอากาศ

(5) กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยส่งเสริมการเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจหลักกับเศรษฐกิจชุมชนในทุกภาคการผลิต

1.3.3 พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน

พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่เป้าหมาย 10 พื้นที่บริเวณชายแดน ได้แก่ ตาก สระแก้ว ตราด มุกดาหาร สงขลา หนองคาย เชียงราย นครพนม นราธิวาส และกาญจนบุรี ภายใต้ 4 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

(1) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เช่น การให้สิทธิประโยชน์ การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ และการกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้สอดคล้องกับกิจกรรมเป้าหมาย

(2) พัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความเหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ อาทิ การพัฒนากิจกรรมการผลิต การค้าและบริการ การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และยกระดับคุณภาพโดยใช้เทคโนโลยีระดับสูงและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา

(3) ส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคีการพัฒนามีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ โดยการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการ การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสังคม

(4) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย และการกำหนดมาตรการควบคุมผลกระทบที่อาจมีต่อพื้นที่รอบนอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เป็นต้น

1.4 กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

1.4.1 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคและเมืองสู่การปฏิบัติ ใช้กลไกคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) แต่ควรมีการปรับปรุงกลไกเพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคและเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

(1) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดทำแผน โดยเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดและขยายให้ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาเมือง ปรับปรุงระยะเวลาการจัดทำแผนและช่วงเวลาของแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดทำแผนงานโครงการในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนตามแผนชุมชนและแผนท้องถิ่น

(2) การปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อน โดยทบทวนบทบาทและภารกิจการพัฒนาในระดับพื้นที่ ปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับพื้นที่ และจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมือง

(3) การจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการ

1.4.2 กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ ใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจระดับชาติ และมีแผนบูรณาการงบประมาณการพัฒนาพื้นที่เชิงยุทธศาสตร์

2 ประเด็นการระดมความคิดเห็น

ให้ผู้เข้าร่วมประชุมให้ความเห็นต่อร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในยุทธศาสตร์ที่ 9 เรื่องการพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ โดยครอบคลุมประเด็นวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาในแต่ละเรื่อง

3 ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

3.1 การพัฒนาภาค

3.1.1 แนวทางการพัฒนาภาคเหนือ

(1) การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบนพื้นที่สูง มีการจัดตั้งกองทุนต้นน้ำเพื่อกระจายผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรน้ำในพื้นที่ต้นน้ำและแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เพื่อการทำการเกษตร โดยภาครัฐจะต้องกำหนดขนาดพื้นที่ที่จะอนุญาตให้ใช้ทำการเกษตรโดยใช้แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมมากำหนดรูปแบบการใช้ที่ดินให้ชัดเจน

(2) ควรมีการพัฒนาเมืองน่านเป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนอกเหนือจากการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่ โดยการใช้ประโยชน์จากการเป็นเมืองเก่า

(3) การค้าขายแดนมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาคเหนือ จึงควรพิจารณาเปิดด้านการค้าขายแดนเพิ่มขึ้น เช่น พื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งมีศักยภาพในการเชื่อมโยงการค้ากับเมียนมา

3.1.2 แนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ควรพิจารณาบทบาทเป้าหมายการพัฒนาภาคที่ต้องการพัฒนาให้หลุดพ้นจากความยากจนสู่การพึ่งตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบันที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความก้าวหน้าในการพัฒนาในหลายด้าน เช่น การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาด้านการผลิต ฯลฯ

3.1.3 แนวทางการพัฒนาภาคกลาง

(1) ควรเพิ่มพื้นที่เป้าหมายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของฐานอุตสาหกรรมเดิม โดยเพิ่มจังหวัดสมุทรสาคร และสมุทรปราการ เนื่องจากทั้ง 2 จังหวัดมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่จำนวนมากและเป็นแหล่งอุตสาหกรรมเดิมที่ต้องพัฒนา

(2) ควรเพิ่มจังหวัดสมุทรสาครเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้มีความทันสมัยและเป็นสากล เนื่องจากมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และเป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมผลิตอาหารทะเลที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานโลกจำนวนมาก

(3) ควรเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการน้ำทั้งระบบและครอบคลุมทั้งภาค เนื่องจากการเกิดปัญหาภัยแล้งที่ผ่านมานอกจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว พื้นที่อื่นๆ มีปัญหาขาดแคลนน้ำมากเช่นกัน อาทิ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา เป็นต้น

(4) การพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีควรคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีมีพื้นที่ป่าไม้ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และฟื้นฟู นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของภาค

(5) ควรพัฒนาระบบสาธารณูปโภคของกรุงเทพฯ และเมืองปริมณฑลให้เป็นรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาเนื่องจากปัจจุบันระบบสาธารณูปโภคยังมีความแตกต่างกัน อาทิ เขตรหัสโทรศัพท์ของจังหวัดสมุทรสาคร และนครปฐม ไม่ใช่ 02 เหมือนกับกรุงเทพฯ และจังหวัดที่เป็นเมืองปริมณฑลอื่นๆ แต่ยังเป็น 034 ซึ่งถือว่าเป็นต่างจังหวัด เป็นต้น

3.1.4 แนวทางการพัฒนาภาคใต้

(1) เพิ่มเติมการจัดทำแนวทางที่ชัดเจนในการสนับสนุนการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อทดแทนยางพารา รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาพลังงานทดแทน อาทิ พลังงานจากผลผลิตปาล์มน้ำมันและยางพารา

(2) เพิ่มเติมการพัฒนาให้เกิดความมั่นคงด้านอาหาร รวมถึงอาหารฮาลาล เพื่อให้เพียงพอกับการบริโภคในพื้นที่ และรองรับการท่องเที่ยวที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น

(3) เพิ่มเติมการสนับสนุนการขยายฐานการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของภาคใต้ ทั้งด้านการเกษตร และการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

(4) **เพิ่มเติมการจัดทำแนวทางป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจน** ทั้งเรื่อง การพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสีย การบริหารจัดการขยะ รวมทั้งการป้องกันผลกระทบจากการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ เช่น การพัฒนาท่าเรือ และระบบราง เป็นต้น

3.2 การพัฒนาเมือง

3.2.1 แนวทางการพัฒนาหลัก

(1) แนวทางการพัฒนาหลักเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของ จังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ ควรเพิ่มข้อความว่า “เพื่อการใช้งานของคนทุกกลุ่มในสังคมอย่างเท่าเทียม” ด้วย ไม่ใช่เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีสมดุลเพียงอย่างเดียว

(2) ควรนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประกอบการศึกษา/วิเคราะห์ และวางแผนพัฒนา พื้นที่และเมือง เช่น ข้อมูลผู้สูงอายุที่นำมาใช้ในการสร้างโรงพยาบาล เป็นต้น

(3) รัฐควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศในรูปแบบ PPP เพื่อให้ลดภาระการลงทุนของภาครัฐ

3.2.2 แนวทางการพัฒนาเมืองสำคัญ

(1) ควรลดความแออัดของกรุงเทพมหานครโดยพัฒนาเมืองใหม่ที่จังหวัดนครนายก หรือการย้ายศูนย์ราชการไปตั้งอยู่ต่างจังหวัดที่มีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม อาทิ จังหวัดสระบุรี ลพบุรี

(2) ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ควรเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเมืองสำคัญ

3.3 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ

3.3.1 การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

(1) คลัสเตอร์อุตสาหกรรมบางส่วนทับซ้อนกับเขตควบคุมมลพิษ จึงควรมีการดูแล ด้านสิ่งแวดล้อมและลดปัญหามลพิษเป็นพิเศษ

(2) ควรทบทวนการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกมาตาบุตรระยะที่ 3 เนื่องจากการถมทะเล ส่งผลกระทบต่อการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรง

(3) ควรสนับสนุนอุตสาหกรรมทุกประเภทให้ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

(4) ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ควรเน้นการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว ทางทะเลเชื่อมโยงอ่าวไทยฝั่งตะวันออกและตะวันตก

(5) ควรตัดคำว่า “ท่าเรือยอชท์” ออก และใช้คำว่า “ท่าเรือเฟอร์รี่” แทน “ท่าเรือ ข้ามฟาก”

3.3.2 พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน

(1) ควรเร่งแก้ไขปัญหาความแออัดของการจราจรบริเวณด้านชายแดนหลักของประเทศ เช่น บริเวณด่านคลองลึก อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว บริเวณด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 1 จ.หนองคาย โดยปรับปรุงกระบวนการผ่านแดนให้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว

(2) ส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการผลิตอาหารฮาลาลและการท่องเที่ยวเชิงฮาลาล ในพื้นที่ชายแดนอำเภอสะเดา จ.สงขลา

(3) ควรสนับสนุนกิจกรรมการเกษตรที่ปลอดภัยในพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร และให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาพิษจากน้ำเสียจากโรงงานที่ปล่อยลงสู่คลองอุตะเถา (อ.สะเดา จ.สงขลา)

(5) ควรยกระดับการให้บริการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จในแต่ละเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประจำศูนย์ในพื้นที่ เพื่อให้พร้อมอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน

(6) ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน โดยเฉพาะในด้านสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

3.4 กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติควรทำอย่างบูรณาการกับทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคธุรกิจเอกชน ทั้งนี้ควรพิจารณารูปแบบการพัฒนาใหม่ๆ ที่ประสบความสำเร็จ เช่น การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐท้องถิ่น และเอกชน

4

อื่นๆ

การแบ่งภาคควรแยกภาคกลางกับภาคตะวันออกออกจากกัน เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและแนวทางการพัฒนามีความแตกต่างกัน

ส่วนที่ 5 :
สรุปความดีเห็นผู้เข้าร่วม
ประชุมประจำปี 2559 ของ สดช.

สรุปผลความคิดเห็น

ผู้เข้าร่วมประชุมประจำปี 2559 ของ สศช.

เรื่อง ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้สำรวจความคิดเห็นผู้เข้าร่วมประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. เรื่อง ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในประเด็นวัตถุประสงค์รวม และยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 รวมทั้งความพึงพอใจเกี่ยวกับการอำนวยการจัดประชุมประจำปีของ สศช. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1 ข้อมูลทั่วไป

ผู้เข้าร่วมการประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. รวม 2,500 คน ได้ตอบแบบสอบถามรวม 473 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 ของผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด พบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 58.67 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาเป็นนักธุรกิจ/พนักงานภาคเอกชน และวุฒิสภาและข้าราชการบำนาญ มีสัดส่วนเท่ากันที่ร้อยละ 9.42 นักวิชาการในสถาบันการศึกษา/นักวิจัย ร้อยละ 7.71 นอกจากนี้ เป็นเกษตรกร/ผู้นำกลุ่มอาชีพ ร้อยละ 4.50 นักพัฒนา/เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน ร้อยละ 2.36 ตามลำดับ ส่วนที่เหลือเป็นนิสิต/นักศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอื่นๆ ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นหญิงร้อยละ 55.92 อยู่ในช่วงอายุ 50-59 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.89 และช่วงอายุ 30-39 ปี ร้อยละ 25.05 ตามลำดับ

2 ความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

2.1.1 วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ระดับมากร้อยละ 73.77 และระดับปานกลางร้อยละ 22.39 โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ วิสัยทัศน์ของประเทศเป็นการสะท้อนจุดมุ่งหมายในอนาคตที่ประชาชนในประเทศต้องการใช้เป็นแนวทางไปให้ถึงตามที่กำหนด วิสัยทัศน์ควรกำหนดให้สั้น กระชับ ให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องช่วยกันผลักดันให้ประสบผลสำเร็จ ต้องกำหนดเป้าหมายตลอดจนมาตรการให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจังและยั่งยืน รวมทั้งควรกำหนดตัวชี้วัดเพื่อติดตามประเมินผลสำเร็จเป็นระยะ ควรวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และมีศักยภาพทั้งด้านความคิดและคุณธรรม ควบคู่กับการมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างสมดุลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียมกันในสังคม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ของประชาชนทั้งการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการติดตามตรวจสอบเพื่อสร้างสังคมเข้มแข็ง สร้างธรรมาภิบาล ให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ควรเพิ่มประเด็นที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี นวัตกรรมและการก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง และควรเพิ่มคำว่า "เป็นธรรม" และ "พึ่งพาตนเอง มีความสุข และยั่งยืน" เน้นเรื่องการพัฒนาคน วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย คนไทยมีความสุข อยู่ดีมีสุข สังคมสงบสุข และควรเพิ่มคำว่า ด้วย "วิถีพอเพียง" ต่อจากเป้าหมายมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

2.1.2 ยุทธศาสตร์สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านความมั่นคง (2) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (4) ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (5) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในระดับมากร้อยละ 71.76 และระดับปานกลางร้อยละ 26.12 โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

(1) **ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน** ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เน้นการวางรากฐานของคนให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดีเป็นลำดับแรก ส่งเสริมศักยภาพคนให้มีความรู้ ประพฤติดี เพราะคนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี จิตใจดี มีคุณธรรม มีวินัย จิตอาสา มีแนวคิแบบพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ และมีมุมมองในทางบวก นอกจากนี้ ควรเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษา การดำรงชีวิต ให้คิดเป็น ทำเป็น บริหารจัดการ และวางรูปแบบหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่อนุบาล-อุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ศาสนาธรรมเป็นแนวทางหลักในการพัฒนา

(2) **ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม** ควรพัฒนาชุมชนฐานรากให้เกิดความเข้มแข็งด้วยการจัดกิจกรรมชุมชน สวัสดิการ ความร่วมมือ ขับเคลื่อนกลไกทบทวนการทำงาน รวมทั้งควรมีการกระจายความเจริญไปสู่ชนบท

(3) **ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง** ควรครอบคลุมความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเพิ่มเติมในเรื่องความมั่นคงในที่อยู่อาศัยเพราะเป็นปัจจัย 4 ที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและรากฐานของครอบครัว

(4) **ประเด็นเพิ่มเติมอื่นๆ** ควรเพิ่มประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพการเมือง การปกครองของประเทศ โดยการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เจ้าหน้าที่ภาครัฐและนักการเมืองให้ยึดถือปฏิบัติ และสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน ภาคพลเมือง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของทุกยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ ควรเพิ่มเติมด้านการส่งเสริมการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างนวัตกรรมทุกด้านในการพัฒนาประเทศ และควรเพิ่มการสร้างองค์ความรู้ในเชิง Basic Science และการวิจัยและพัฒนาควบคู่กันไป โดยมีตัวชี้วัดในเชิงองค์ความรู้ที่มีความก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติ และนวัตกรรมที่ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

(5) **การกำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาว 20 ปี** ซึ่งเป็นแผนระยะยาว ปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อยุทธศาสตร์หรือมาตรการต่างๆ อาจเปลี่ยนแปลงไป จึงควรจะมีการปรับปรุงแผนฯ เป็นระยะให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติควรมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนให้ทุกหน่วยงาน นำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ และควรมีการติดตามประเมินผลทุก 5 ปี และควรจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณะให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง เพื่อใช้วางแผนทั้งภาครัฐและเอกชน หรือทำเป็นฉบับการ์ตูนให้อ่านเข้าใจง่าย พร้อมทั้งมีช่องทางรับฟังความคิดเห็น

2.1.3 การนำวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยกับการนำวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติในช่วง 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในระดับมากร้อยละ 72.15 และระดับปานกลางร้อยละ 24.12 โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว 20 ปี แต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นการวางแผนพัฒนาประเทศในระยะเวลา 5 ปี จึงควรกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ให้สอดคล้องและมีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ ควรวางยุทธศาสตร์อย่างเป็นขั้นตอนในแต่ละช่วงของแผนพัฒนาฯ รวมถึงควรนำยุทธศาสตร์ชาติไปกำหนดเป็นนโยบายของแผนพัฒนาฯ อย่างต่อเนื่อง และการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์จะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งหากมีการเปลี่ยนรัฐบาล วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ไม่ควรเปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ แผนพัฒนาฯ ควรมีผลการดำเนินงานที่สม่ำเสมอ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจนสามารถถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 1 ความเห็นต่อยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

หน่วย : ร้อยละ

ที่	ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ประเมิน
1	วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี	73.77	22.39	2.77	1.07
2	ยุทธศาสตร์สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี	71.73	26.12	1.28	0.86
3	การนำวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติในช่วง 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12	72.15	24.12	1.75	1.97

2.2 ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

2.2.1 วัตถุประสงค์รวมของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรมฯ ในระดับมากร้อยละ 84.57 และระดับปานกลางร้อยละ 13.70 และเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพฯ ในระดับมากร้อยละ 84.10 และระดับปานกลางร้อยละ 13.94 ในส่วนของวัตถุประสงค์เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืนฯ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยในระดับมากร้อยละ 80.61 และระดับปานกลางร้อยละ 18.08 สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ มีผู้เห็นด้วยในระดับมากร้อยละ 85.62 และระดับปานกลางร้อยละ 12.85 ขณะที่วัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันสมัยฯ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมากร้อยละ 83.59 และระดับปานกลางร้อยละ 13.79 และผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยการพัฒนาภาคและเมืองฯ ในระดับมากร้อยละ 79.52 และระดับปานกลางร้อยละ 18.74 ส่วนวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยง (Connectivity) กับประเทศต่างๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์ฯ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นในระดับมากร้อยละ 76.96 และระดับปานกลางร้อยละ 20.87 โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาทุนมนุษย์เพิ่มขึ้น ควรระมัดระวังความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของแต่ละประเทศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความร่วมมือระหว่างประเทศในอนาคต การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ความสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ในการยกระดับเศรษฐกิจ การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วม การติดตามตรวจสอบของภาคประชาชน มีการติดตามประเมินผลแต่ละวัตถุประสงค์อย่างต่อเนื่อง และการปลูกฝังศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมทางศาสนาและความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตารางที่ 2 ความเห็นต่อวัตถุประสงค์รวมของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

หน่วย : ร้อยละ

ที่	วัตถุประสงค์รวม	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ประเมิน
1	เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมี สุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวยุบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มี ทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต	84.57	13.70	1.30	0.43
2	เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความ เป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้	84.10	13.94	0.87	1.09
3	เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่ โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ ฐานราก และสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ	80.61	18.08	0.65	0.65
4	เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมี คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน	85.62	12.85	0.87	0.65
5	เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันสมัย และมีการทำงานเชิงบูรณาการของภาคีการพัฒนา	83.59	13.79	1.75	0.88
6	เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยการพัฒนาระดับ และเมืองเพื่อรองรับการพัฒนาระดับฐานการผลิตและบริการเดิมและ ขยายฐานการผลิตและบริการใหม่	79.52	18.74	1.09	0.65
7	เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยง (Connectivity) กับ ประเทศต่างๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติได้อย่าง สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทนำและ สร้างสรรค์ในด้านการค้า การบริการ และการลงทุนภายใต้กรอบความ ร่วมมือต่างๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก	76.96	20.87	1.30	0.87

2.2.2 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นต่อ ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 83.66 และระดับปานกลาง ร้อยละ 14.60 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 81.84 และระดับปานกลาง ร้อยละ 15.32 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วย ในระดับมาก ร้อยละ 78.17 และระดับปานกลาง ร้อยละ 18.34 ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 81.70 และระดับปานกลาง ร้อยละ 15.18 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน ผู้ตอบ แบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 76.72 และระดับปานกลาง ร้อยละ 19.96 ยุทธศาสตร์การบริหาร จัดการในภาครัฐ ป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย มีผู้เห็นด้วยระดับมาก

ร้อยละ 82.38 และระดับปานกลาง ร้อยละ 13.22 สำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 77.97 และระดับปานกลาง ร้อยละ 19.82 ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 77.83 และระดับปานกลาง ร้อยละ 19.96 ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 72.47 และระดับปานกลาง ร้อยละ 24.67 และยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 72.09 และระดับปานกลาง ร้อยละ 24.84

ตารางที่ 3 ความเห็นต่อยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

หน่วย : ร้อยละ

ที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ประเมิน
1	การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์	83.66	14.60	1.09	0.65
2	การสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม	81.84	15.32	1.53	1.31
3	การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน	78.17	18.34	1.97	1.53
4	การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน	81.70	15.18	2.01	1.12
5	การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน	76.72	19.96	1.77	1.55
6	การบริหารจัดการในภาครัฐ ป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย	82.38	13.22	3.08	1.32
7	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์	77.97	19.82	1.10	1.10
8	การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม	77.83	19.96	1.11	1.11
9	การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ	72.47	24.67	1.54	1.32
10	การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา	72.09	24.84	1.54	1.54

2.2.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

(1) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

(1.1) การพัฒนาคนเป็นหัวใจในการดำเนินการของทุกยุทธศาสตร์ เพราะการพัฒนาทุกด้านต้องดำเนินการด้วยทุนมนุษย์ทั้งสิ้น ดังนั้น ควรสร้างคนให้มีจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านจิตใจ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสร้างค่านิยมในเรื่องความสามัคคี ส่งเสริมให้คนไทยรักสามัคคีกัน มีจิตอาสา โดยการปลูกฝังให้คนทุกวัยดำรงชีวิตตามหลักศาสนา รวมทั้งพัฒนาปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบตนเองและครอบครัว

(1.2) ควรปฏิรูปการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เด็กคิดเป็น เกิดปัญญา รวมทั้ง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของคนไทยทุกกลุ่มอายุ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของการเติบโตของประเทศ โดยเน้นการจัดการศึกษาให้เชื่อมโยงทั้ง 3 ระบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษานานาชาติ พร้อมทั้งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์

(1.3) ควรให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพกายและใจ ระดับบุคคล ชุมชน ประเทศ นอกจากนี้ ควรพัฒนาสื่อที่เกี่ยวข้องกับโรคภัยไข้เจ็บจากการบริโภค การปฏิบัติตนสำหรับเด็กเพื่อป้องกันโรคอัลไซเมอร์ มะเร็ง ความดันโลหิต เบาหวาน โรคไต ที่พบมากในกลุ่มผู้สูงอายุ

(1.4) การศึกษาควรเน้น Work-Base Education ครูควรมีประสบการณ์ก่อนมาสอนจะได้ไม่ถ่ายทอดแต่ทฤษฎี โรงเรียนควรมีมาตรฐานการสอน/หลักสูตรเดียวกันที่สามารถเทียบเคียงกับโรงเรียนในกรุงเทพฯ รวมทั้ง ให้ครูได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม

(1.5) ควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาสังคม อาทิ การแก้ปัญหาอาชญากรรม ครอบครัวไม่อบอุ่น ทักษะการใช้ IT เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้เยาวชนของชาติ

(1.6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนให้คนเข้าสู่อาชีพที่แท้จริง การมีรายได้สูงไม่ตอบโจทย์ ความมั่งคั่ง ความมั่นคง ความยั่งยืน การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จึงมีความสำคัญและจำเป็นมาก และต้องนำหลักพุทธศาสนา มาประยุกต์ให้เหมาะสม

(1.7) ควรวางแผนเกี่ยวกับผู้สูงอายุในระยะยาว ให้ผู้สูงอายุสามารถทำงานร่วมกับวัยอื่นๆ ได้ นอกเหนือจากการเน้นการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นแนวทางในระดับปลายเหตุ

(1.8) หน้า 64 “เป้าหมายที่ 2 คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น” รอยต่อระหว่างข้อ 2.2 ที่เน้นกลุ่มนักเรียน และข้อ 2.3 เน้นที่กลุ่มแรงงาน แล้วการจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา ควรจะให้ความสำคัญไว้ในแนวทางใดของแผนฯ 12 เพราะผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา สามารถจะอยู่ทั้งในกลุ่ม 2.2 คือกลุ่มนักเรียนบางส่วนและกลุ่ม 2.3 ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานบางส่วน

(1.9) การพัฒนาศักยภาพกำลังคนในกลุ่มนักเรียน ควรเน้นการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในทุกช่วงวัย และควรบูรณาการแนวคิด/ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้ และพัฒนาทักษะให้กับทุกวิชาชีพ ไม่ควรให้ความสำคัญเฉพาะอาชีพฝีมือแรงงาน นอกจากนี้ ควรมีแนวทางการพัฒนาศักยภาพคนที่ชัดเจน เพื่อให้การขับเคลื่อนประเทศไทยในภาคการผลิต บริการ และความสามารถในการแข่งขันที่มีสมรรถนะ และมีมาตรฐานสากล

(2) การสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

(2.1) ควรตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจ ให้มีความโปร่งใส

(2.2) ให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสิทธิและหน้าที่พลเมือง เพราะคนส่วนใหญ่มักจะเรียกร้องสิทธิ แต่ไม่รู้จักทำหน้าที่ของตน

(2.3) ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ควรพิจารณาการให้โอกาสแรงงานอพยพมากขึ้น และให้โอกาสแรงงานอพยพที่มีคุณธรรมเข้ามาเป็น “คนไทย” มากขึ้น เพราะในอนาคตประเทศไทยอาจจะมีปัญหาเรื่องเด็ก และวัยแรงงาน ควรจะต้องทำให้กลุ่มแรงงานอพยพเข้ามาอยู่ในระบบสังคมไทยเป็นคนไทย เพื่อการพัฒนาแรงงานที่ขาดแคลน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในแถบทวีปเอเชีย

(2.4) ควรเพิ่มการกระจายรายได้และลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา ระหว่างเมืองและชนบท โดยการส่งเสริมการลงทุนในเขตชนบทให้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรเพิ่มแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำของชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ในการรับบริการขั้นพื้นฐาน

(2.5) พัฒนาการศึกษาก้าวหน้าเป็นพื้นฐานในการลดความเหลื่อมล้ำ โดยพัฒนาการศึกษาไทยให้มีประสิทธิภาพทั้งหลักสูตรครูผู้สอน

(3) การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

(3.1) ควรกำหนดกฎหมายหรือข้อบังคับในเรื่องของการทำธุรกิจต่างๆ ให้มีโทษที่รุนแรง และมีหน่วยงานภาครัฐทำหน้าที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

(3.2) ควรกำหนดอัตราเงินเฟ้อในแผนฯ ให้ชัดเจน ไม่ควรกำหนดเป้าหมายในลักษณะยืดหยุ่น ตามเอกสารวางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ที่กำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อที่ร้อยละ 2.5 +/- 1.5

(3.3) ควรส่งเสริมการมีความมั่นคงทางรายได้และแสวงหาโอกาสในการมีรายได้ของประชาชน

(3.4) ควรส่งเสริมอุตสาหกรรมเกี่ยวกับไฟฟ้า อาทิ แบตเตอรี่ อะไหล่รถยนต์ไฟฟ้า เพราะพลังงานไฟฟ้าจะเป็นพลังงานที่มีความสำคัญอย่างมากในอนาคต

(3.5) การเป็นครัวของโลกมีความสำคัญเพราะในอนาคตประเทศไทยมีความพร้อมและมีศักยภาพที่จะดำเนินการได้ดี

(4) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(4.1) ควรเน้นพัฒนาอาชีพด้านสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในภาคเอกชนมากขึ้น ส่วนใหญ่ผู้ที่ศึกษาจะอยู่ในภาคราชการ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ล่าช้า นอกจากนี้ ควรมีการลงทะเบียนบริษัท หรือองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม

(4.2) ควรเพิ่มประเด็นไม้เศรษฐกิจ การปลูกและการนำไปใช้ประโยชน์เป็นวาระแห่งชาติ ต้องช่วยกันปลูก ลดการทำลายป่าธรรมชาติ และต้องมีการบังคับใช้กฎหมายด้านการป้องกันให้เข้มแข็งมากขึ้น

(4.3) ควรเพิ่มแนวทาง “สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในการรับมือกับการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีหน่วยงานหลักให้การศึกษา วิจัย ฟื้นฟู ผ่านหน่วยงานภาครัฐ” ไว้ในหัวข้อ 3.1 การรักษาพันธุ์ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

(4.4) ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมหรือสนับสนุนองค์การสวนสัตว์ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ ในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์

(4.5) การจัดการขยะมูลฝอย ควรเน้น Zero Waste to Landfill และส่งเสริมธนาคารขยะในภาคประชาชน

(4.6) การส่งเสริมการท่องเที่ยวควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคล สร้างความมีวินัยในตนเองด้วย 5 ส. (สะอาด สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย) เป็นพื้นฐานสู่ความมีวินัย และเน้นชุมชนสะอาด น่าอยู่ น่าเที่ยว

(5) การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน ควรเพิ่มการพัฒนาการเมืองของประเทศ

(6) การบริหารจัดการในภาครัฐ ป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

(6.1) ควรมีกฎหมายที่รุนแรง และมีการบังคับใช้ให้เข้มงวด

(6.2) กำหนดระยะเวลาในการจัดการเรื่องร้องเรียนในระบอบยุติธรรมให้เป็นกรอบเวลาที่เหมาะสม ไม่ควรให้น้ำหนักองค์กรใดมากเกินไป

(6.3) บทบาทของภาคราชการต่อการพัฒนาควรทำหน้าที่เป็นฝ่ายประสานงาน ดูแลระบบเบิกจ่ายงบประมาณ และตอบสนองแนวคิดฐานรากจากพื้นที่

(7) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

(7.1) ควรเพิ่มเรื่องการพัฒนาโครงสร้างการขนส่งที่ไม่เป็นอุปสรรคในการระบายน้ำ

(7.2) ควรพัฒนาองค์ความรู้ด้านวินัยจราจร การบำรุงรักษา ความปลอดภัยในรถสาธารณะ

(7.3) ควรศึกษาผลประโยชน์/ข้อได้เปรียบเสียเปรียบที่ไทยจะได้รับอย่างแท้จริงในการขนส่งที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน

(8) การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

(8.1) ควรเพิ่มงบวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพิ่มขึ้นเท่าระดับของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนที่อยู่ในระดับแนวหน้า เช่น ร้อยละ 2 ของ GDP โดยเฉพาะในช่วง 10 ปีต่อจากนี้ และให้การสนับสนุนเอกชนทำเทคโนโลยีประยุกต์ ตลอดจนส่งเสริมการเรียนการสอน จัดสรรงบประมาณให้งบประมาณอุดหนุนแก่ภาคเอกชนในธุรกิจเพื่อการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

(8.2) ให้ความสำคัญกับ ICT และ Digital Economy ให้มีมาตรฐานสากล จะส่งผลดีต่อรากฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ

(8.3) กำกับให้ทุกหน่วยงานมีนวัตกรรมในงานของตนเองเพื่อประหยัดงบประมาณในระยะยาวและรักษาสิ่งแวดล้อม

(8.4) ควรส่งเสริมให้เกิดการวิจัยด้านสังคมเพื่อแก้ปัญหาด้านสังคมในประเด็นต่างๆ นอกเหนือจากการสร้างนวัตกรรมทางสังคม และนวัตกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งนี้ควรมีกองทุนสนับสนุนการนำไปใช้ รวมถึงแผนงานและโครงการที่ผลักดันการวิจัยด้านสังคม ด้านนโยบาย เนื่องจากมีงานวิจัยจำนวนมากใช้งบประมาณแผ่นดินในการดำเนินการวิจัย ควรมีการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเหมาะสม โดยเน้นให้ประชาชนและภาคการผลิต สามารถเข้าถึงและนำไปต่อยอดได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

(9) การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ควรเพิ่มส่วนที่เป็นพื้นที่อนุรักษ์ในการพัฒนาภาค และเมือง รวมถึงการวางแผนบริหารจัดการ

(10) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

(10.1) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

1) การนำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไปปฏิบัติให้ดำเนินการในเวลากระชับ ลดขั้นตอนที่ต้องพิจารณา เพื่อโครงการหรือนโยบายต่างๆ ที่นำไปพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ให้เกิดผลได้ทัน ตอบโจทย์ได้รวดเร็ว

2) ควรมีกฎหมายบังคับใช้ เพื่อให้รัฐบาลนำแผนชาติไปปฏิบัติ ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และถูกต้อง ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

3) ควรระบุกลไก/กลยุทธ์ของแต่ละยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน มีกระบวนการ/แนวทางการไปให้ถึงยุทธศาสตร์ เพื่อนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ทั้งในเรื่อง การสร้างจิตสำนึก การศึกษา การสร้างคุณธรรม ทั้งของผู้ปฏิบัติและประชาชน

4) การดำเนินงานในยุทธศาสตร์แต่ละด้าน ควรมีเจ้าภาพที่ชัดเจน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน รวมทั้ง ควรมีคู่มือ/เครื่องมือการใช้แผนฯ และการประเมินผลแผนฯ

5) ควรจัดลำดับความสำคัญ ก่อน-หลังในการดำเนินยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะมีผลต่อการรู้ไหลที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น ควรจัดลำดับความสำคัญตามกลุ่มที่จะมีผลต่อการดำเนินงานในอนาคต พร้อมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ บริหารจัดการ ให้เกิดผลสำเร็จ

(10.2) **การติดตามประเมินผล** ควรวัดผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องว่า แต่ละปี ก้าวหน้าเท่าใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และควรให้ระบุปัจจัย ตัวแปร เงื่อนไข ที่จะทำให้เป็นไปตาม เป้าหมายได้ โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม กำหนดกรอบระยะเวลาให้เห็นประสิทธิผลที่วัดได้ พร้อมทั้ง เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม

(10.3) อื่นๆ

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ควรเป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนา เพราะเป็นหัวใจของการแข่งขันทางเศรษฐกิจในโลกอนาคต

2) การกำหนดนโยบายหรือมาตรการต่างๆ ควรมีทิศทางที่ไม่ขัดแย้งกัน เช่น กรณีการอุดหนุนภาคเกษตรไร่ละ 1,000 บาท ควรมีเงื่อนไขในการใช้มาตรการนี้ อาทิ การได้เงินช่วยเหลือเกษตรกรต้องเข้าระบบมาตรฐานการผลิตด้านเกษตรที่ดี เช่น GAP เป็นต้น

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 10 ด้านจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องมีบุคลากรในทุกช่วงวัยที่มีความรู้ความสามารถในด้านนั้นๆ ที่ได้ทำผลงานให้เป็นรูปธรรม มาร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนฯ อาทิ ประชาชนชาวบ้าน ผู้ที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ

3 การประเมินความพึงพอใจต่อการจัดประชุมประจำปี 2559

3.1 ภาพรวมของการจัดประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพึงพอใจต่อการจัดประชุมประจำปี 2559 ของ สศช. ในระดับมาก ร้อยละ 63.94 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 32.08

3.2 การนำเสนอ การแสดงความคิดเห็น และรูปแบบการจัดประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพึงพอใจต่อการนำเสนอวิทัศน์เรื่อง “รถไฟขบวนที่ 12 ตัว 664 สู่อานานิปลายทางแห่งความยั่งยืน” ระดับมาก ร้อยละ 54.19 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และเห็นด้วยในระดับปานกลาง ร้อยละ 38.99

สำหรับการนำเสนอเรื่อง “การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12” ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 58.39 ในส่วนของการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในภาคเช้า ผู้เข้าร่วมประชุมมีความพึงพอใจในระดับปานกลางมากที่สุดร้อยละ 43.78 และระดับน้อยร้อยละ 31.11 เนื่องจากมีระยะเวลาที่ให้แสดงความคิดเห็นน้อยเกินไป สำหรับความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประชุมกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม โดยไม่มีวิทยากรอภิปรายบนเวที อยู่ในระดับมากที่สุด 44.22 และมีความเห็นว่าเอกสารประกอบการประชุมมีเนื้อหาสาระเหมาะสมสอดคล้องกับหัวข้อการประชุมในระดับมากที่สุด 62.01

3.3 การอำนวยความสะดวกผู้เข้าร่วมการประชุมในด้านต่างๆ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 65.33 มีความเห็นว่าสถานที่จัดประชุมประจำปี 2559 มีความเหมาะสม การเดินทางสะดวก สำหรับในส่วนของความพอใจของสถานที่จอดรถ ป้ายบอกทิศทาง และการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 57.66 นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมมีความประทับใจต่อการต้อนรับของเจ้าหน้าที่ในระดับมากที่สุด 74.89 ด้านการลงทะเบียนที่มีความสะดวก รวดเร็ว เป็นระบบ ระดับมากที่สุด 78.95 สำหรับความเห็นต่อการจัดเวทีและระบบเสียง สี เสียงในห้องประชุมมีความเหมาะสม รับฟังได้ชัดเจน มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 63.58 ส่วนการดำเนินการด้านพิธีการและขั้นตอนการประชุม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 49.00 การจัดที่นั่งของผู้เข้าร่วมประชุมมีความเหมาะสม เพียงพอ และเข้าออกสะดวก ร้อยละ 47.69 และมีความพึงพอใจต่อการได้ทราบข้อมูลชี้แจงระหว่างการประชุมทั้งภายในและภายนอกห้องประชุมร้อยละ 47.76 ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจระดับมากด้านการให้บริการอาหารกลางวันร้อยละ 53.79 และการให้บริการอาหารว่างร้อยละ 43.37 ในส่วนของการแสดงนิทรรศการแสดงผลงานภาพวาด หัวข้อ “ประเทศไทยในฝัน” มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 66.67

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อภาพรวมการจัดประชุมประจำปี 2559 การอภิปราย การนำเสนอวิดิทัศน์ และการอำนวยความสะดวกผู้เข้าร่วมประชุม

หน่วย : ร้อยละ

ที่	ความพึงพอใจ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ประเมิน
1	ภาพรวมของการจัดประชุมประจำปีของ สสช.	63.94	32.08	3.10	0.88
2	การนำเสนอวิดิทัศน์ เรื่อง “รถไฟขบวนที่ 12 ตัว 664 สู่อุทยานสายทางแห่งความยั่งยืน”	54.19	38.99	3.30	3.52
3	การนำเสนอเรื่อง “การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12”	58.39	37.81	2.24	1.57
4	การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในภาคเช้า	22.12	43.78	31.11	3.00
5	รูปแบบการจัดประชุมกลุ่มย่อยที่แบ่งเป็น 7 กลุ่มที่ไม่มีวิทยากรอภิปรายบนเวที	44.22	46.23	4.52	5.03
6	เอกสารประกอบการประชุมมีเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหัวข้อการประชุม	62.01	34.10	3.20	0.69
การอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ					
7	สถานที่ประชุมประจำปี 2559 มีความเหมาะสม การเดินทางสะดวก	65.33	30.44	4.22	-
8	ความเพียงพอของสถานที่จอดรถ ป้ายบอกทิศทางและการให้บริการของเจ้าหน้าที่	57.66	33.33	4.50	4.50
9	การต้อนรับของเจ้าหน้าที่สร้างความประทับใจแก่ผู้เข้าร่วมประชุม	74.89	23.57	1.54	-
10	การลงทะเบียนมีความสะดวก รวดเร็ว เป็นระบบ	78.95	19.74	1.32	-
11	การจัดเวทีและระบบแสง สี เสียงในห้องประชุมมีความเหมาะสม รับฟังได้ชัดเจน	63.58	32.23	4.19	-
12	การจัดที่นั่งของผู้เข้าร่วมประชุมมีความเหมาะสม เพียงพอ และเข้าออกสะดวก	47.69	45.49	6.59	0.22

ที่	ความพึงพอใจ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ประเมิน
13	การได้ทราบข้อมูลชี้แจงระหว่างการประชุมทั้งภายในและภายนอกห้องประชุม	47.76	45.52	6.05	0.67
14	การดำเนินการด้านพิธีการและขั้นตอนการประชุม	49.00	44.57	5.76	0.67
15	การให้บริการอาหารว่าง เครื่องดื่มแก่ผู้เข้าร่วมประชุม	43.37	45.17	9.21	2.25
16	การให้บริการอาหารกลางวันแก่ผู้เข้าร่วมประชุม	53.79	38.86	4.27	3.08
17	การเบิก-จ่ายค่าเดินทางสำหรับภาคประชาสังคม/ประชาชน มีความรวดเร็ว	23.06	25.47	2.14	49.33
18	การให้บริการในห้องพยาบาล และจุดรับฝากของ/กระเป๋าของเจ้าหน้าที่	24.22	25.78	2.34	47.66
19	การให้บริการห้องพักมีความเหมาะสม สะดวกสบายและเพียงพอต่อผู้เข้าร่วมประชุม	28.84	23.54	2.91	44.71
20	การแสดงนิทรรศการแสดงผลงานภาพวาด หัวข้อ “ประเทศไทยในฝัน”	66.67	27.27	0.93	5.13

4

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.1 ด้านอำนวยความสะดวก ผู้เข้าร่วมการประชุมมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

4.1.1 ระบบเสียง ไมโครโฟนเสียงเบาและเสียงขาดหาย ภาพและเสียงที่ถ่ายทอดในช่วงเช้าขาดหายเป็นระยะ

4.1.2 จอภาพและสื่อนำเสนอ การตั้งกล้องถ่ายภาพด้านหน้าบดบังผู้เข้าร่วมประชุมและรบกวนสายตา จอภาพในห้องประชุมย่อยที่ถ่ายทอดในภาคเช้าและห้องประชุมใหญ่ไม่ชัดเจน

4.1.3 การให้บริการอาหารกลางวัน อาหารว่าง และเครื่องดื่ม จำนวนผู้ให้บริการอาหารว่างมีน้อย บริการไม่ทัน อาจแจกอาหารว่างในช่วงลงทะเบียน ภาชนะไม่สะอาด ควรมีจุดบริการน้ำดื่มหลายๆ จุด และมีจำนวนมากเพียงพอต่อผู้เข้าร่วมประชุม ควรมีบริการอาหารเข้าให้ผู้เข้าร่วมประชุมที่มาถึงแต่เช้าตรู่

4.1.4 การลงทะเบียนรหัสที่ได้รับมาไม่สามารถนำไปลงทะเบียนได้

4.1.5 สถานที่จัดประชุมและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มป้ายบอกทางให้ชัดเจน สถานที่จัดประชุมอยู่ไกลสำหรับผู้เดินทางมาจากต่างจังหวัดและรถติดมาก ห้องที่จัดประชุมทั้งภาคเช้าและบ่ายค่อนข้างแออัดคับแคบ ต้องนั่งติดกันมาก ขอให้ทบทวนสถานที่จัดประชุมสำหรับปีต่อไป ควรเป็นสถานที่ที่อยู่ใจกลางกรุงเทพฯ ที่มีการคมนาคมขนส่งสะดวกรวดเร็ว และผู้เข้าร่วมประชุมบางส่วนไม่ได้รับความสะดวกในการประสานงานด้านที่พัก

4.2 การจัดประชุม ผู้เข้าร่วมการประชุมมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

4.2.1 รูปแบบการจัดประชุม ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมเลือกกลุ่มภาคบ่ายตามที่สนใจ ควรกำหนดที่นั่งให้ผู้บริหารจากองค์กรต่างๆ เพื่อความเป็นระเบียบและรวดเร็ว ระหว่างการประชุมไม่มีการประชาสัมพันธ์ ทำให้สับสน/ไม่ทราบว่าต้องทำอะไรต่อไป

4.2.2 ระยะเวลาในการจัดประชุม วิทยากรภาคบ่ายไม่รักษาเวลา ส่งผลกระทบต่อการเสนอข้อคิดเห็นจากเวที

4.2.3 เอกสารประกอบการประชุม เอกสารไม่เพียงพอ เอกสารประกอบการบรรยาย (PowerPoint) ตัวเล็กเกินไป ควรมีเอกสารประกอบการประชุมเผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงานฯ ก่อนวันที่มีการประชุมอย่างน้อย 1 วัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ศึกษาก่อน

4.3 อื่นๆ

4.3.1 การจัดนิทรรศการภาพวาดของเยาวชนในหัวข้อ “ประเทศไทยในฝัน” การจัดนิทรรศการภาพวาดของเด็กๆ ดีมาก แต่ควรมีคำบรรยายรายละเอียดใต้ภาพแต่ละภาพ และควรนำผลงานของนักเรียนทุกรูปลงในเว็บไซต์หรือสื่ออื่นๆ

4.3.2 ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรถไฟขบวนที่ 12 ยุทธศาสตร์ 664 ให้รับรู้ทั่วกันในวงกว้าง

